

**“BANK OF BAKU”
AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ**

**Beynəlxalq Maliyyə Hesabatı Standartlarına
uyğun hazırlanmış Maliyyə Hesabatları və
Müstəqil Auditorların Rəyi**
31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il üzrə

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MÜNDƏRİCAT

	Səhifə
MÜSTƏQİL AUDİTORLARIN RƏYİ	1-2
31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ MALİYYƏ HESABATLARI:	
Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat	3
Mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlir haqqında hesabat	4
Kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat	5
Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat	6-7
Maliyyə hesabatlarına dair qeydlər	8-90

MÜSTƏQİL AUDİTORLARIN RƏYİ

“Bank of Baku” Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin Rəhbərliyinə, Səhmdarlarına və Müşahidə Şurasına:

Rəy

Biz “Bank of Baku” Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin (bundan sonra “Bank”) 31 dekabr 2019-cu il tarixinə təqdim edilən maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat, həmin tarixdə başa çatmış il üzrə mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlir haqqında hesabat, kapitalda dəyişikliklər və pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatlardan, eləcə də əsas mühasibat prinsiplərinin və digər izahedici qeydlərin xülasəsindən ibarət olan maliyyə hesabatlarının audit yoxlamasını apardıq.

Bizim rəyimizə əsasən, əlavə edilmiş maliyyə hesabatları Bankın 31 dekabr 2019-cu il tarixinə maliyyə vəziyyətini, habelə göstərilən tarixdə başa çatmış il üzrə maliyyə nəticələrini və pul vəsaitlərinin hərəkətini Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına (MHBS) uyğun olaraq bütün əhəmiyyətli aspektlərdə ədalətli əks etdirir.

Rəy üçün Əsaslar

Biz auditi Beynəlxalq Audit Standartlarına (BAS) uyğun aparmışıq. Bu standartlar üzrə bizim məsuliyyətlərimiz əlavə olaraq hesabatımızın “Maliyyə Hesabatlarının Auditü üçün Auditorun Məsuliyyəti” bölməsində təsvir edilir. Biz maliyyə hesabatlarının auditinə aid olan etik normalar ilə Mühasiblərin Beynəlxalq Etika Standartları Şurasının “Etika məəcəlləsinin” (MBESS məəcəlləsi) tələblərinə uyğun olaraq Bankdan asılı deyilik və biz digər etik öhdəliklərimizi bu tələblərə, eləcə də MBESS məəcəlləsinin tələblərinə uyğun olaraq yerinə yetirmişik. Biz hesab edirik ki, əldə etdiyimiz audit sübutları rəyimizi əsaslandırmaq üçün yetərli və münasibdir.

Digər məsələ

31 dekabr 2018-ci il tarixində başa çatmış il üzrə Bankın maliyyə hesabatları, 17 dekabr 2019-cu il tarixində həmin maliyyə hesabatlarına dair dəyişdirilməmiş rəy bildirmiş kənar auditor tərəfindən yoxlanılmışdır.

Maliyyə Hesabatlarına görə Rəhbərliyin və Audit Komitəsinin Məsuliyyəti

Rəhbərlik maliyyə hesabatlarının MHBS-ə uyğun olaraq hazırlanmasına və düzgün təqdim edilməsinə və rəhbərliyin fikrincə, saxtakarlıq və ya səhvlər nəticəsində əhəmiyyətli təhriflərin olmadığı maliyyə hesabatlarının hazırlanmasına imkan verən zəruri daxili nəzarət sisteminin təşkilinə görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarını hazırladıqda, rəhbərlik Bankı ləğv etmək və ya işini dayandırmaq niyyətində olmadığı yaxud bunu etməkdən başqa münasib alternativ olmadığı halda, rəhbərlik Bankın fasiləsiz fəaliyyət göstərmək qabiliyyətinin qiymətləndirilməsinə, müvafiq hallarda fasiləsiz fəaliyyətə aid olan məsələlər haqqında məlumatların açıqlanmasına və mühasibat uçotunun fasiləsiz fəaliyyət prinsipinin istifadə edilməsinə görə məsuliyyət daşıyır.

Audit Komitəsi Bankın maliyyə hesabatlarının hazırlanması prosesinə nəzarətə görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə Hesabatlarının Auditinə görə Auditorun Məsuliyyəti

Bizim məqsədimiz tərtib edilmiş maliyyə hesabatlarında bir tam kimi, saxtakarlıq və ya xətlər nəticəsində, əhəmiyyətli təhriflərin olub-olmadığına dair kafi əminlik əldə etmək və rəyimiz daxil olan auditor hesabatını dərc etməkdir. Kafi əminlik əminliyin yüksək səviyyəsidir, lakin bu səviyyədə olan əminlik də əhəmiyyətli təhriflərin mövcud olduğu hallarda, BAS-lara uyğun olaraq aparılmış auditin belə təhrifləri həmişə aşkarlayacağına zəmanət vermir. Təhriflər saxtakarlıq və ya xətlər nəticəsində yarana bilər və ayrılıqda yaxud məcmu olaraq, istifadəçilərin belə edilmiş maliyyə hesabatları əsasında qəbul etdikləri iqtisadi qərarlarına təsir etmə ehtimalı olduğu halda, əhəmiyyətli hesab edilir.

BAS-ların tələblərinə uyğun olaraq aparılan auditin bir hissəsi kimi biz audit aparılan zaman peşəkar mühakimə tətbiq edirik və peşəkar skeptisizm nümayiş etdiririk. Biz həmçinin:

- Maliyyə hesabatlarında saxtakarlıq və ya xətlər nəticəsində əhəmiyyətli təhriflərin olması risklərini müəyyən edib qiymətləndiririk, bu risklərə cavab verən audit prosedurlarını layihələndirib həyata keçiririk və rəyimizi əsaslandırmaq üçün yetərli və münasib audit sübutlarını əldə edirik. Saxtakarlıq nəticəsində əhəmiyyətli təhrifi aşkarlamamaq riski xətlər nəticəsindəkindən daha yüksəkdir, çünki saxtakarlıq əlbir hərəkətlər, dələduzluq, qərəzli hərəkətsizlik, həqiqətə uyğun olmayan məlumatlardan və ya daxili nəzarətin kobudcasına pozulmasından ibarət ola bilər;
- Bankın daxili nəzarətin səmərəliliyinə dair rəy bildirmək məqsədi üçün olmamaq şərtlə, bu şəraitlərdə uyğun olan audit prosedurlarını layihələndirmək üçün auditə aid daxili nəzarəti başa düşürük;
- İstifadə edilmiş uçot siyasətinin uyğunluğunu və rəhbərlik tərəfindən həyata keçirilən uçot qiymətləndirmələrinin və əlaqəli məlumatların açıqlanmasının məntiqliliyini qiymətləndiririk;
- Mühəsibat uçotunun fasiləsizlik prinsipinin rəhbərlik tərəfindən istifadə edilməsinin uyğunluğuna və əldə edilən audit sübutlarının əsasında Bankın fəaliyyətini fasiləsiz davam etmək imkanını ciddi şübhə altına qoya bilən hadisələrlə və ya şəraitlərlə bağlı əhəmiyyətli qeyri-müəyyənliyin mövcud olub-olmadığına dair nəticə çıxarıq. Əhəmiyyətli qeyri-müəyyənliyin mövcud olduğu haqqında nəticə çıxardığımız halda, auditor hesabatımızda maliyyə hesabatlarındakı əlaqəli məlumatların açıqlanmasına diqqət yetirməliyik və ya belə məlumatların açıqlanması kifayət olmadığı halda, rəyimizə dəyişiklik etməliyik. Nəticələrimiz auditor hesabatımızın tarixinədək əldə edilən audit sübutlarına əsaslanmalıdır. Lakin sonrakı hadisələr və ya şəraitlər Bankın fasiləsiz fəaliyyətinin dayandırılmasına səbəb ola bilər.
- Məlumatların açıqlanması da daxil olmaqla, maliyyə hesabatlarının ümumi təqdimatını, strukturunu və məzmununu, habelə əsas əməliyyatların və hadisələrin maliyyə hesabatlarında ədalətli təqdim edilib-edilmədiyini qiymətləndiririk.

Biz Audit Komitəsinə digər məsələlərlə yanaşı auditin planlaşdırılmış həcmi və müddətləri, habelə əhəmiyyətli audit sübutları, o cümlədən audit apardığımız zaman daxili nəzarətdə aşkar etdiyimiz əhəmiyyətli çatışmazlıqlar haqqında məlumat veririk.

Baker Tilly Azərbaycan

"BANK OF BAKU" AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ VƏZİYYƏTİ HAQQINDA HESABAT

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNƏ

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

	Qeydlər	31 dekabr 2019-cu il	31 dekabr 2018-ci il
AKTİVLƏR:			
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	7	62,194	17,980
Banklardan və digər maliyyə təşkilatlarından alınacaq məbləğlər	8	3,091	30,789
İnvestisiya qiymətli kağızları	9	57,078	5,137
Müştərilərə verilmiş kreditlər	10, 27	222,226	203,155
Əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlər	11	12,809	12,634
Aktivlərdən istifadə hüququ	12	6,118	-
Təxirə salınmış gəlir vergisi aktivləri	26	332	10,526
Digər aktivlər	13	10,038	9,140
Cəmi aktivlər		373,886	289,361
ÖHDƏLİKLƏR VƏ KAPİTAL			
ÖHDƏLİKLƏR:			
Banklara və digər maliyyə təşkilatlarına ödəniləcək məbləğlər	14	85,181	48,690
Müştərilərə ödəniləcək məbləğlər	15, 27	186,226	168,728
Subordinasiya borcu	16, 27	16,762	16,762
İcarə öhdəlikləri	17	6,354	-
Digər öhdəliklər	18	3,959	16,855
Cəmi öhdəliklər		298,482	251,035
KAPİTAL:			
Səhmdar kapitalı	18	52,870	52,870
Əmlak və avadanlıqların yenidən qiymətləndirilməsi üzrə ehtiyat		6,038	6,398
Bölüşdürülməmiş mənfəət/(Yığılmış zərər)		16,496	(20,942)
Cəmi kapital		75,404	38,326
CƏMİ ÖHDƏLİKLƏR VƏ KAPİTAL		373,886	289,361

Rəhbərliyin adından:

Eldar Həmidov
İdarə Heyətinin sədri

18 may 2020-ci il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

Əli İbrahimov
Baş maliyyə direktoru

18 may 2020-ci il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

8-90-cı səhifələrdəki qeydlər hazırkı maliyyə hesabatlarının ayrılmaz hissəsini təşkil edir.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MƏNFƏƏT VƏ YA ZƏRƏR VƏ DİGƏR MƏCMU GƏLİR HAQQINDA HESABAT
31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ
(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

	Qeydlər	31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2018-ci il tarixində başa çatmış il üzrə (yenidən təsnif edilmiş)
Faiz gəliri	20, 27	42,380	39,370
Faiz xərci	20, 27	(11,565)	(14,501)
Xalis faiz gəliri		30,815	24,869
Borc maliyyə aktivləri üzrə ehtimal olunan kredit zərərlərinin bərpası	21, 27	24,139	15,054
Xalis faiz gəliri		54,954	39,923
Haqq və komissiya gəliri	22	6,680	6,016
Haqq və komissiya xərci	23	(5,602)	(4,473)
Xarici valyutada ticarət üzrə xalis mənfəət		1,178	1,199
Xarici valyuta əməliyyatları üzrə xalis mənfəət		16	76
Xarici valyuta törəmələri üzrə xalis zərər		(312)	-
Digər gəlir, xalis		150	174
Xalis qeyri-faiz gəliri		2,110	2,992
İşçi heyəti üzrə xərclər	24	(18,131)	(16,055)
Ümumi və inzibati xərclər	25	(8,962)	(10,439)
Maliyyə alətlərinin ilkin tanınması üzrə xalis ədalətli dəyər gəliri	10,14	16,036	-
Mənfəət və ya zərər hesabında ədalətli dəyərdə tanınan maliyyə aktivlərinin ədalətli dəyərində dəyişikliklər	13	330	-
Digər aktivlər üzrə ehtimal olunan kredit zərərlərinin azalması/(artması)	21, 27	935	(316)
Gəlir vergisindən əvvəl mənfəət		47,272	16,105
Mənfəət vergisi (xərci)/gəliri	26	(10,194)	10,351
İl üzrə xalis gəlir		37,078	26,456
İl üzrə cəmi məcmu gəlir		37,078	26,456

Rəhbərliyin adından:

Eldar Həmidov
İdarə Heyətinin sədri

18 may 2020-ci il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

Əli İbrahimov
Baş maliyyə direktoru

18 may 2020-ci il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

8-90-cı səhifələrdəki qeydlər hazırkı maliyyə hesabatlarının ayrılmaz hissəsini təşkil edir.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KAPİTALDA DƏYİŞİKLİKLƏR HAQQINDA HESABAT 31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

	Səhmdar kapitalı	Əmlak və avadanlıqların yenidən qiymətləndirilməsi üzrə ehtiyat	(Yığılmış zərər)/ Bölüşdürülməmiş mənfəət	Cəmi kapital
1 yanvar 2018-ci il	52,870	6,758	(47,758)	11,870
İl üzrə xalis mənfəət	-	-	26,456	26,456
Digər məcmu gəlir <i>Mənfəət və zərərə yenidən təsnif edilməyəcək maddələr:</i> Yenidən qiymətləndirmə ehtiyatının amortizasiyası	-	(360)	360	-
31 dekabr 2018-ci il	52,870	6,398	(20,942)	38,326
İl üzrə xalis mənfəət	-	-	37,078	37,078
Digər məcmu gəlir <i>Mənfəət və zərərə yenidən təsnif edilməyəcək maddələr:</i> Yenidən qiymətləndirmə ehtiyatının amortizasiyası	-	(360)	360	-
31 dekabr 2019-cu il	52,870	6,038	16,496	75,404

Rəhbərliyin adından:

Eldar Həmidov
İdarə Heyətinin sədri

18 may 2020-ci il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

Əli İbrahimov
Baş maliyyə direktoru

18 may 2020-ci il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

8-90-cı səhifələrdəki qeydlər hazırkı maliyyə hesabatlarının ayrılmaz hissəsini təşkil edir.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ HAQQINDA HESABAT 31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

	Qeydlər	31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2018-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
Əməliyyat fəaliyyətləri üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti:			
Alınmış faizlər		40,540	45,325
Ödənilmiş faizlər		(12,519)	(16,199)
Alınmış haqq və komissiyalar		6,680	6,016
Ödənilmiş haqq və komissiyalar		(5,602)	(4,473)
Ödənilmiş işçi heyəti üzrə xərclər		(18,374)	(15,820)
Ödənilmiş ümumi və inzibati xərclər		(5,992)	(8,734)
Xarici valyutada ticarət üzrə xalis gəlirlər		1,178	1,199
Xarici valyutada törəmə alətlər üzrə əldə edilmiş xalis zərər		(312)	-
Digər alınmış gəlirlər, xalis		30	174
		<u>5,629</u>	<u>7,488</u>
Əməliyyat aktivləri və öhdəliklərində dəyişikliklərdən əvvəl əməliyyat fəaliyyəti üzrə pul vəsaitlərinin daxil olması			
		<u>5,629</u>	<u>7,488</u>
Əməliyyat aktivlərində (artma)/azalma			
Banklardan və digər kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər		27,741	37,231
Müştərilərə verilmiş kreditlər		8,426	25,121
Digər aktivlər		(290)	1,819
Əməliyyat öhdəliklərində artma/(azalma)			
Banklara və digər maliyyə təşkilatlarına ödəniləcək məbləğlər		613	(50,260)
Müştərilərə ödəniləcək məbləğlər		18,157	(74,171)
Digər öhdəliklər		(13,930)	2,305
		<u>46,346</u>	<u>(50,467)</u>
Əməliyyat fəaliyyəti üzrə pul vəsaitlərinin daxil olması/(istifadə olunması)			
		<u>46,346</u>	<u>(50,467)</u>
İnvestisiya fəaliyyətləri üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti:			
Əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlərin satın alınması		(955)	(125)
Əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlərin satışı üzrə daxilolmalar		120	-
İnvestisiya qiymətli kağızları üçün ödənişlər		(60,691)	(4,232)
İnvestisiya qiymətli kağızlarının satışı və geri qaytarılması üzrə daxilolmalar		8,208	38,644
		<u>(53,318)</u>	<u>34,287</u>
İnvestisiya fəaliyyəti üzrə pul vəsaitlərinin (istifadə olunması)/daxil olması			
		<u>(53,318)</u>	<u>34,287</u>
Maliyyə fəaliyyətləri üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti:			
Digər borc alınmış vəsaitlər üzrə daxilolmalar	14	77,346	187
Digər borc alınmış vəsaitlərin ödənişi	14	(24,697)	(4,920)
İcarə öhdəliklərinin əsas hissəsinin ödənişi	17	(1,399)	-
Subordinasiya borcunun ödənişi	16	-	(7,500)
		<u>51,250</u>	<u>(12,233)</u>
Maliyyə fəaliyyəti üzrə pul vəsaitlərinin daxil olması/(istifadə olunması)			
		<u>51,250</u>	<u>(12,233)</u>

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ HAQQINDA HESABAT

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

	Qeydlər	31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2018-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
Məzənnə dəyişikliyinə xarici valyutada saxlanılan pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinin qalığına olan təsiri		(78)	(75)
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri üzrə EOKZ dəyişikliklərinin təsiri	21	14	(26)
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərində xalis artma/(azalma)		44,214	(28,514)
İlin əvvəlində pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	7	17,980	46,494
İlin sonunda pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	7	62,194	17,980

Rəhbərliyin adından:

Eldar Həmidov
İdarə Heyətinin sədri

18 may 2020-ci il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

8-90-cı səhifələrdəki qeydlər hazırkı maliyyə hesabatlarının ayrılmaz hissəsini təşkil edir.

Əli İbrahimov
Baş maliyyə direktoru

18 may 2020-ci il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

1. GİRİŞ

Bank və onun əsas fəaliyyəti

“Bank of Baku” ASC 18 fevral, 2005-ci il tarixində Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı (“ARMB”) tərəfindən verilmiş 247 sayılı bank lisenziyası əsasında fəaliyyət göstərir.

Bankın əsas fəaliyyətinə əmanətlərlə bağlı əməliyyatlar, müştəri hesablarının aparılması, kredit əməliyyatları, zəmanətlərin verilməsi, kassa və hesablaşma əməliyyatları, qiymətli kağızlar və valyuta əməliyyatları daxildir. Bankın baş ofisi Bakı şəhərində yerləşir. 31 dekabr 2019-cu il tarixinə Bakıda və Azərbaycan Respublikasının digər şəhərlərində 17 filialı (2018: 17) və 3 xidmət məntəqəsi (2018: 3 xidmət məntəqəsi) mövcud olmuşdur. Bankın hüquqi ünvanı Atatürk prospekti 42, AZ 1069, Bakı, Azərbaycan Respublikasıdır.

Bankın fəaliyyəti Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı tərəfindən tənzimlənir.

Bank 29 dekabr 2006-cı il tarixli “Əmanətlərinin sığortalanması haqqında Qanun”-da nəzərdə tutulan əmanətlərin sığortalanması üzrə dövlət proqramında iştirak edir. Azərbaycan Əmanətlərin Sığortalanması Fondu aşağıdakı meyarlara cavab verən fərdi əmanətlətin 100% ödənilməsinə zəmanət verir:

31 dekabr 2019-cu il tarixinə xarici valyutada qorunan əmanətlər üzrə illik faiz dərəcəsinin yuxarı həddi 2.5%, milli valyutadakı əmanətlər üzrə isə 10% təşkil etmişdir. “Əmanətlərin sığortalanması haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq, bu əmanətlər Fond tərəfindən tamamilə sığortalanır. 4 mart 2016-cı il tarixindən etibarən qüvvədə olan qanuna əsasən, Əmanətlərin Sığortalanması Fondunun Himayəçilər Şurası tərəfindən müəyyən edilmiş illik faiz dərəcəsi ilə qorunan bütün əmanətlər, məbləğindən asılı olmayaraq 3 il ərzində tam sığortalanır. 19 fevral 2019-cu ildə qanuna edilən dəyişikliklərə əsasən, bu müddət bir il uzadılmışdır (4 mart 2020-ci ilədək). 13 mart 2020-ci il tarixli qanuna edilən dəyişikliyə əsasən isə müddət 4 mart 2020-ci il tarixindən 4 dekabr 2020-ci il tarixinə qədər növbəti dəfə uzadılmışdır.

31 dekabr 2019 və 2018-ci il tarixlərinə Bankın səhmdarları aşağıdakılardır:

	31 dekabr 2019-cu il, %	31 dekabr 2018-ci il, %
“NAB Holding”	35.00	35.00
Hikmət İsmayılov	31.11	31.11
“Azpetrol Neft Şirkəti” MMC	28.89	28.89
Elçin İsayev	5.00	5.00
Cəmi	100.00	100.00

Bankın əməliyyat mühiti

Bank fəaliyyətini Azərbaycan Respublikasında həyata keçirir. Azərbaycan hökuməti iqtisadi islahatları və ölkənin hüquqi, vergi və qanunvericilik çərçivəsində inkişafını davam etdirir. Azərbaycan iqtisadiyyatının gələcək davamlı inkişafı, əsasən bu islahatlardan və sektordakı tərəqqidən, eləcə də hökumət tərəfindən iqtisadi, maliyyə və pul siyasəti üzrə həyata keçirilmiş tədbirlərdən və Azərbaycan manatı ilə xam neftin sabit qiymətlərindən asılıdır.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

2015-ci il ərzində Azərbaycanın iqtisadiyyatı neft qiymətlərinin aşağı düşməsi və Azərbaycan manatının devalvasiyası nəticəsində mənfi təsirlərə məruz qalmışdır. Bu isə kapital çıxışının azalmasına, kapital xərclərinin artmasına, inflyasiya və iqtisadi inkişaf ilə bağlı qeyri-müəyyənliklərə səbəb olmuşdur. Bu geriləmənin qarşısını almaq üçün Azərbaycan hökuməti islahatların sürətləndirilməsi və maliyyə sisteminin dəstəklənməsi üçün tədbirlər planı hazırlamışdır. Azərbaycan Respublikasının Prezidentinin 6 dekabr 2016-cı il tarixli Fərmanı ilə “Milli iqtisadiyyat perspektivi üzrə Strateji Yol Xəritəsi” təsdiq edilmişdir. Strateji yol xəritələri 2016-2020-ci illər üçün iqtisadi inkişaf strategiyasını və 2025-ci ilədək olan dövr üçün uzunmüddətli baxışı və 2025-ci ildən sonrakı dövrə hədəf baxışı özündə ehtiva edir.

Bundan əlavə, 2018-ci ildə hökumət Azərbaycan manatının sabitliyi ilə əlaqədar olaraq pul siyasətini davam etdirmiş və Azərbaycan manatını sabitləşdirən xarici valyuta ehtiyatlarını ayırmışdır. Bu siyasət 2019-cu ildə makro-iqtisadi sabitliyin qorunması məqsədi ilə davam etdirilmişdir.

28 fevral 2019-cu il tarixində Azərbaycan Respublikasının Prezidenti “Azərbaycan Respublikasında fiziki şəxslərin problemlı kreditlərinin həlli ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında” fərman imzalamışdır (“Fərman”). Fərmana əsasən 21 fevral 2015-ci il və 21 dekabr 2015-ci il tarixlərindəki devalvasiya nəticəsində, xarici valyutada olan, ümumi dəyəri 10 min ABŞ dollarına qədər olan, artan kredit qalıqları hökumət tərəfindən kompensasiya edilməli, eləcə də Fərmanın imzalandığı tarixə və 1 yanvar 2012-ci il tarixindən Fərmanın qüvvəyə minmə tarixinədək, ümumi məbləği 10 min ABŞ dolları və ya 17 min AZN təşkil edən, fərdi şəxslərə verilmiş və 360 gündən artıq vaxtı keçmiş kreditlərin restrukturizasiya edilməsi məqsədilə, banklar 0.1% faiz dərəcəsi və 5 illik dövlət təminatı ilə ARMB banklara kreditlərin verilməsini təmin etməlidir.

Fərmana əsasən, Bank 103,358 min AZN məbləğində vəsaiti birbaşa Maliyyə Nazirliyindən əldə etmişdir. Bu məbləğin 53,451 min AZN-i alınmış və tamamilə dəyərsizləşən 46,200 borcalanın pərakəndə kredit borcları üzrə Bankın zərərlərinin kompensasiyasına yönəldilmiş və 49,906 min AZN-i isə 31 dekabr 2019-cu il tarixinə hökumətdən kompensasiya olaraq müştərilərə verilmişdir. Bundan əlavə, Bank ARMB-dən əlverişli şərtlərlə 77,346 min AZN məbləğində 5 il müddətinə 0.1% olmaqla kredit götürmüş və Fərmana əsasən vaxtı keçmiş 85,309 min AZN məbləğində kreditləri restrukturizasiya etmişdir.

Bankın rəhbərliyi, makroiqtisadi mühitdəki dəyişiklikləri izləyir və yaxın gələcəkdə Bankın fəaliyyətinin dayanıqlığını və inkişafını dəstəkləmək üçün zəruri hesab etdiyi tədbirləri görür.

Beynəlxalq kredit reyting agentlikləri mütəmadi olaraq Azərbaycan Respublikasının kredit reytingini qiymətləndirirlər. Fitch və S&P Azərbaycan Respublikasının reytingini “BB+” olaraq qiymətləndirmişdir. Moody’s Investors Service, ölkə üçün “Ba2” kredit reytingini təyin etmişdir.

Azərbaycan Respublikasının gələcək iqtisadi inkişafı əsasən hökumətin vergi, hüquq, tənzimləyici və siyasi islahatlarla birlikdə həyata keçirdiyi iqtisadi, maliyyə və pul tədbirlərinin səmərəliliyindən asılıdır. Rəhbərlik, Bankın fəaliyyətinə təsir göstərəcək iqtisadi mühitdəki bütün islahatları və nəticədə onların Bankın maliyyə vəziyyətinə necə təsir göstərə biləcəyini proqnozlaşdırmaq iqtidarında deyil. Rəhbərlik hazırda müxtəlif neft qiymətləri üzrə həssaslıq təhlili həyata keçirir və biznesin davamlılığını təmin etmək üçün müvafiq tədbirlər planı hazırlayır.

2. ƏSAS MÜHASİBAT PRİNSİPLƏRİ

Hesabatların uyğunluğunun bəyanı

Bankın 31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il üzrə maliyyə hesabatları Beynəlxalq Mühasibat Standartları Şurası tərəfindən dərc edilmiş Beynəlxalq Maliyyə Hesabatları Standartları (“MHBS”) və Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına Şərhlər Komitəsi (“MHBSŞK”) tərəfindən dərc edilmiş şərhlər əsasında hazırlanmışdır.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Fasiləsizlik prinsipi

Bu maliyyə hesabatları Bankın fasiləsizlik prinsipi əsasında yaxın gələcəkdə işini normal şərtlər altında davam etdirəcəyini nəzərdə tutur.

Rəhbərlik hesab edir ki, Bank yaxın gələcəkdə fəaliyyətini davam etdirəcək və Bankın likvidasiyasına nə istək, nə də ehtiyac olmayacaq, eləcə də fəaliyyəti dayandırmaq və ya Azərbaycan Respublikasının qanunları və ya normativ aktları əsasında kreditorlardan qorunmaq üçün müdafiə axtarmaq üzrə nə niyyət, nə də zərurət mövcud deyil. Buna görə, aktivlər və öhdəliklər adı fəaliyyətin gedişində Bankın aktivləri reallaşdırmaq və öhdəlikləri yerinə yetirmək qabiliyyətinə malik olması fərziyyəsi ilə hesabatlarda əks etdirilmişdir. Bəzi maliyyə hesabatları standartları rəhbərlik tərəfindən Bankın fasiləsizlik prinsipinə dair dəyərləndirmənin aparılması üzrə konkret tələbləri və nəzərə alınmalı olan müəyyən məsələləri və fasiləsizlik prinsipi ilə əlaqədar bir sıra açıqlamaların hesabatlara daxil edilməsini əhatə edir.

Rəhbərliyin fasiləsizlik prinsipi üzrə ehtimalının qiymətləndirməsi, müəyyən bir müddətdə, hadisələrin və ya şərtlərin gələcək inkişafı ilə əlaqədar subyektiv qərarların qəbul edilməsini nəzərdə tutur.

Təqdimatın digər əsasları

Bu maliyyə hesabatları əksi göstərilmədiyi hallarda Azərbaycan manatı (“AZN”) ilə təqdim edilmişdir. Bu maliyyə hesabatları, müəyyən maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərinin ölçülməsi istisna olmaqla, tarixi dəyər prinsiplərinə əsasən hazırlanmışdır.

Bank mühasibat sistemini Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə uyğun şəkildə təşkil edir. Bu maliyyə hesabatlarını hazırlayarkən yerli mühasibat prinsiplərinə uyğun tərtib edilmiş mühasibat sistemindən istifadə edilmiş və MHBS-yə uyğunlaşdırılmaq məqsədilə hesabatlara düzəlişlər edilmişdir. Bu düzəlişlərə əməliyyatların iqtisadi mahiyyətini əks etdirmək üçün müəyyən təsnifləşdirilmələr, həmçinin müəyyən aktiv və öhdəliklərin, eləcə də gəlir və xərclərin maliyyə hesabatlarındakı maddələrə uyğunlaşdırılması məqsədilə edilən yenidən təsnifləşdirilmələr aiddir.

Əvəzləşdirmə

Maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin əvəzləşdirilməsi və xalis məbləğin maliyyə vəziyyəti haqqında hesabata daxil edilməsi, Bankın hazırda qeydə alınmış məbləğlərin əvəzləşdirilməsi üçün qanunvericiliklə müəyyən edilmiş hüququn, eləcə də əvəzləşdirməni aparmaq və ya eyni zamanda aktivləri realizasiya edərək öhdəliyi ödəmək niyyətinin olduğu hallarda həyata keçirilə bilər. Bank gələcək hadisə üzrə xüsusi şərtlər olmadıqda və biznesin normal gedişində, Bankın defoltu, müflisləşməsi və ya iflası zamanı tətbiq oluna bildikdə, əvəzləşdirmək hüququna malikdir.

Maliyyə alətləri - əsas qiymətləndirmə üsulları

Təsnifat formalarından asılı olaraq maliyyə alətləri ədalətli dəyərdə və ya amortizasiya edilmiş dəyərlə qeydə alınır. Həmin qiymətləndirmə üsulları aşağıda əks etdirilir.

Ədalətli dəyər qiymətləndirmə tarixində bazar iştirakçıları arasında könüllü şəkildə əməliyyat həyata keçirilərkən aktivləri satmaq üçün alınacaq və öhdəliyi ötürərkən ödəniləcək dəyərdir. Ədalətli dəyər ən yaxşı olaraq fəal bazarda alınıb satıla bilən qiymət ilə təsdiqlənir. Fəal bazar, qiymətlər haqqında davamlı olaraq məlumat əldə etmək üçün aktiv və öhdəliklər üzrə əməliyyatların kifayət qədər tez müddətdə və həcmdə həyata keçirildiyi bazardır.

Fəal bazarda alınıb satılan maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri ayrı-ayrı aktiv və ya öhdəliklərin bazar qiymətinin müəssisənin istifadəsində olan aktiv və ya öhdəliklərin miqdarına hasili nəticəsində alınan məbləğ kimi ölçülür. Bu hal hətta bazarın normal gündəlik ticarət dövrüyyəsi müəssisənin istifadəsində olan aktiv və öhdəliklərin qarşılınması üçün kifayət qədər olmadıqda və bir əməliyyat üzrə mövqelərin satılması üçün sifarişlərin yerləşdirilməsi bazar qiymətinə təsir etdikdə baş verir.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Əməliyyatın qiyməti haqqında bazar məlumatı olmayan maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərini müəyyən etmək üçün pul axınlarının diskontlaşdırılması modelindən, həmçinin bazar şərtləri ilə həyata keçirilən analogi əməliyyatlar haqqında məlumatlara və ya investisiya olunan müəssisələrin cari dəyərində əsaslanan modellərdən istifadə edilir. Ədalətli dəyərin qiymətləndirilməsi nəticələri aşağıda göstəriləndiyi kimi ədalətli dəyər iyerarxiyasının səviyyələrinə görə təhlil edilir: (i) 1-ci Səviyyəyə oxşar aktivlər və ya öhdəliklər üçün aktiv bazarlarda kotirovka olunan (düzəliş edilməyən) qiymətlər ilə qiymətləndirmələr aiddir, (ii) 2-ci Səviyyəyə aktiv və ya öhdəlik üçün birbaşa (yəni, qiymətlər) və ya dolayısı ilə (yəni, qiymətlər əsasında hesablananlar) müşahidə edilə bilən əhəmiyyətli ilkin məlumatların istifadə edildiyi qiymətləndirmə üsulları ilə qiymətləndirmələr aiddir (iii) 3-cü Səviyyəyə aid olan qiymətləndirmələr yalnız müşahidə oluna bilən bazar məlumatlarına əsaslanmır (yəni, qiymətləndirmə üçün əhəmiyyətli həcmdə müşahidə oluna bilməyən ilkin məlumatlar tələb edilir). Ədalətli dəyər iyerarxiyasının səviyyələri arasında köçürmələr hesabat dövrünün sonunda baş vermiş hesab edilir.

Əməliyyat xərcləri əlavə xərcləri əks etdirir və birbaşa olaraq maliyyə alətinin alışı, buraxılması və ya satışı ilə əlaqədardır. Əlavə xərc əməliyyat həyata keçirilmədiyi təqdirdə yaranmayan xərclərdir. Əməliyyat xərclərinə agentlərə (satış üzrə agentlər kimi fəaliyyət göstərən işçilər daxil olmaqla), məsləhətçilərə, brokerlərə və dilerlərə ödənilmiş haqq və komissiyalar, tənzimləyici orqanlar və fond birjalarına ödəmələr, eləcə də mülkiyyət hüququnun köçürülməsi üzrə vergilər və rüsumlar daxildir. Əməliyyat xərclərinə borc öhdəlikləri üzrə mükafat və ya diskontlar, maliyyələşdirmə xərcləri, daxili inzibati və ya saxlama xərcləri daxil edilmir.

Amortizasiya edilmiş dəyər əsas məbləğin ödənilməsi çıxılmaqla, lakin hesablanmış faizləri daxil etməklə, maliyyə aktivləri üçün isə dəyərsizləşmə zərərləri üzrə hər hansı silinməni çıxmaqla aktivlərin ilkin dəyərini əks etdirir. Hesablanmış faizlərə ilkin uçot zamanı təxirə salınmış əməliyyat xərclərinin və effektiv faiz metodundan istifadə etməklə ödəniş məbləği üzrə hər hansı mükafat və ya diskontun amortizasiyası daxildir. Hesablanmış faiz gəlirləri və faiz xərcləri, o cümlədən hesablanmış kupon gəlirləri və amortizasiya edilmiş diskont və ya mükafat (verilmə zamanı təxirə salınmış komissiyalar daxil olmaqla, əgər varsa) ayrıca göstərilmir və maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda müvafiq maddələrin qalıq dəyərində daxil edilir.

Effektiv faiz dərəcəsi üsulu maliyyə alətinin qalıq dəyəri üzrə sabit faiz dərəcəsinin (effektiv faiz dərəcəsi) təmin edilməsi üçün faiz gəlirləri və ya xərclərinin müvafiq dövr ərzində uçota alınması üsuludur. Effektiv faiz dərəcəsi, təxmin edilən gələcək pul ödənişlərini və ya daxilolmaları (kreditlər üzrə gələcək zərərlər istisna olmaqla) maliyyə alətinin gözlənilən fəaliyyət müddəti ərzində və ya müvafiq hallarda daha qısa müddət ərzində maliyyə alətinin xalis qalıq dəyərində diskontlaşdırılan dəqiq dərəcədir. Effektiv faiz dərəcəsi maliyyə aləti üçün nəzərdə tutulan dəyişkən faiz dərəcəsi üzrə kredit spreadini əks etdirən mükafatlar və ya diskont və yaxud bazar qiymətlərindən asılı olaraq müəyyən edilməyən digər dəyişkən amillər istisna olmaqla, faiz dərəcələrinin növbəti dəyişdirilmə tarixinə qədər dəyişkən faizli alətlər üzrə pul vəsaitlərinin hərəkətini diskont etmək üçün istifadə edilir. Bu cür mükafatlar və ya diskontlar maliyyə alətinin gözlənilən tədavül müddəti ərzində amortizasiya edilir. Diskont dəyərinin hesablanmasına müqavilə tərəfləri arasında ödənilmiş və ya alınmış effektiv faiz dərəcəsinin tərkib hissəsini təşkil edən bütün komissiyalar daxildir.

Maliyyə alətlərinin ilkin tanınması

Maliyyə aktivi və ya maliyyə öhdəliyi, ilk öncə ədalətli dəyərdə, həmçinin əldə edilməsinə və buraxılmasına birbaşa aid olan mənfəət və ya zərər, əməliyyat xərcləri ilə ədalətli dəyərdə olmayan predmet üzrə ölçülür.

İlkin tanınma zamanı ədalətli dəyər ən yaxşı olaraq əməliyyat qiyməti ilə sübut edilir. İlkin tanınma zamanı yalnız ədalətli dəyər ilə əməliyyat qiyməti arasında fərq olduqda yaranan mənfəət və ya zərər qeydə alınır. Ədalətli dəyər eyni maliyyə aləti ilə aparılan digər cari bazar əməliyyatlarının müşahidəsi və yaxud həmin bazarlardan əldə edilən məlumatlara əsaslanan qiymətləndirmə üsulu ilə sübut edilir.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Qanunvericilik və ya mövcud bazar qaydaları ilə müəyyən edilmiş vaxt çərçivəsində alınıb-satılması nəzərdə tutulan maliyyə aktivləri (“standart şərtlərlə həyata keçirilən” alış və satışlar) Bankın maliyyə aktivini almaq və ya satmaq öhdəliyini qəbul etdiyi əməliyyat tarixində qeydə alınır. Alış üzrə bütün digər əməliyyatlar müəssisənin həmin maliyyə aləti üzrə müqavilə tərəfi olduqda tanınır.

Maliyyə alətlərinin təsnifatı

Maliyyə aktivini amortizasiya dəyərində, digər məcmu gəlir vasitəsilə ədalətli dəyər (“DMGVƏD”) ölçülmüş dəyər və ya mənfəət və ya zərər vasitəsilə ədalətli dəyər (“MZVƏD”) təsnif edilir.

Maliyyə aktivini aşağıdakı şərtlərin hər ikisinə cavab verdikdə və MZVƏD kimi müəyyən edilmədikdə, amortizasiya olunmuş dəyərində ölçülür:

- Müqavilə üzrə pul axınlarını toplamaq üçün aktivləri saxlamaq məqsədi daşıyan biznes modeli çərçivəsində saxlanılır; və
- Müqavilə şərtləri müəyyənləşdirilmiş tarixlərdə ödənilməmiş əsas məbləğ üzrə yalnız əsas məbləğ və faizin ödənişlərindən (YƏMFÖ) ibarət olan pul axınlarına təkan verir.

Maliyyə aktivini aşağıdakı şərtlərin hər ikisini ödədikdə və MZVƏD kimi müəyyən edilmədikdə, DMGVƏD-də ölçülür:

- Həm müqavilə üzrə pul axınlarının toplanması və həm də maliyyə aktivlərinin satılması məqsədi daşıyan biznes modeli çərçivəsində saxlanılır; və
- Müqavilə şərtləri müəyyənləşdirilmiş tarixlərdə ödənilməmiş əsas məbləğ üzrə yalnız əsas məbləğ və faizin ödənişlərindən ibarət olan pul axınlarına təkan verir.

Ticarət üçün nəzərdə tutulmayan kapital qoyuluşunun ilkin tanınması zamanı Bank ədalətli dəyərdəki sonrakı dəyişiklikləri digər məcmu gəlirdə (DMG) təqdim etməyi seçə bilər. Bu seçim hər bir kapital qoyuluşu üçün ayrıca edilir.

Bütün digər maliyyə aktivləri MZVƏD-də ölçülmüş kimi təsnif edilir.

Bununla yanaşı, ilkin tanıma zamanı Bank amortizasiya olunmuş dəyərində və ya DMGVƏD-də ölçülmə tələblərinə uyğun gələn maliyyə aktivini MZVƏD kimi təsnif edə bilər, o halda ki, bu, meydana çıxacaq uçot uyğunsuzluğunu aradan qaldırsın və ya əhəmiyyətli dərəcədə azaltsın.

Biznes modelinin qiymətləndirilməsi

Bank maliyyə aktivinin saxlandığı biznes modelinin məqsədini qiymətləndirəcək, çünki bu, biznesin idarə olunması və məlumatların rəhbərliyə təqdim edilməsi üsulunu daha düzgün əks etdirir. Bu zaman aşağıdakı məlumatlar nəzərə alınır:

- portfel üçün müəyyən edilmiş siyasətlər və məqsədlər, həmin siyasətlərin praktikada tətbiqi, o cümlədən rəhbərliyin strategiyasının müqavilə üzrə faiz gəlirlərinin əldə edilməsinə, xüsusi faiz dərəcəsi profilinin saxlanmasına, maliyyə aktivlərinin müddətinin həmin aktivləri maliyyələşdirən öhdəliklərin müddətinə uyğunlaşdırılmasına və ya aktivlərin satışı vasitəsilə pul axınlarının realizasiyasına fokuslanıb-fokuslanmaması;
- portfelin göstəriciləri necə qiymətləndirilir və Bankın rəhbərliyinə necə çatdırılır;
- biznes modelinin (və həmin biznes modeli çərçivəsində saxlanılan maliyyə aktivlərinin) performansına təsir edən risklər və bu risklərin necə idarə olunması;
- biznesin menecerləri necə mükafatlandırılır – məsələn, mükafatlandırma idarə olunan aktivlərin ədalətli dəyərindən və ya toplanmış pul axınlarından asılıdır; və
- əvvəlki dövrlərdə satışların tezliyi, həcmi və müddəti, bu satışların səbəbləri və gələcək satış fəaliyyəti barədə gözləntilər. Bununla belə, satış fəaliyyəti barədə məlumat ayrıca deyil, maliyyə aktivlərinin idarə olunması üzrə Bankı məqsədinə necə nail olunmasının və pul axınlarının necə realizasiya edilməsinin ümumi qiymətləndirilməsi çərçivəsində nəzərə alınır.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Kommersiya məqsədləri üçün saxlanılan və ya fəaliyyəti ədalətli dəyər əsasında qiymətləndirilən maliyyə aktivləri MZVƏD ilə qiymətləndirilir, belə ki, onlar nə müqavilə üzrə pul vəsaitlərinin yığılı, nə də həm müqavilə üzrə pul vəsaitlərinin yığılı, həm də maliyyə aktivlərinin satışı üçün saxlanılır.

Müqavilə üzrə pul axınlarının yalnız əsas məbləğ və faiz ödənişləri olub-olmamasının qiymətləndirilməsi

Bu qiymətləndirmənin məqsədləri üçün “əsas məbləğ” dedikdə, ilkin tanınma zamanı maliyyə alətinin ədalətli dəyəri nəzərdə tutulur. “Faiz” dedikdə, pulun zaman dəyəri, müəyyən dövr ərzində ödənilməmiş əsas məbləğlə bağlı kredit riski və digər əsas kredit riskləri və xərcləri (məs. likvidlik riski və inzibati xərclər), eləcə də mənfəət marjası üçün ödəniş nəzərdə tutulur.

Müqavilə üzrə pul axınlarının yalnız əsas məbləğ və faiz ödənişləri olub-olmamasının qiymətləndirilməsində Bank alətin müqavilə şərtlərini nəzərə alacaq. Bu qiymətləndirmə maliyyə aktivində həmin aktivin bu şərtə əməl etməməsi ilə nəticələnən, müqavilə üzrə pul axınlarının müddəti və ya məbləğini dəyişə bilən müqavilə şərtinin olub-olmamasını əhatə edəcək. Qiymətləndirmə zamanı Bank aşağıdakıları nəzərə alacaq:

- pul axınlarının məbləği və müddətini dəyişəcək şərti hadisələr;
- kapitalın borca nisbətinin xüsusiyyətləri;
- vaxtından əvvəl ödəniş və müddətin uzadılma şərtləri;
- bankın iddiasını müəyyənləşdirilmiş aktivlərdən pul axınlarına məhdudlaşdıran şərtlər məs. repressiv aktivlər; və
- pulun zaman dəyəri üzrə ödənişi dəyişən xüsusiyyətlər – məs. faiz dərəcələrinin mütəmadi olaraq yenilənməsi.

Maliyyə aktivlərinin təkrar təsnifatı

Maliyyə aktivləri, Bankın maliyyə aktivlərini idarə etməsi üzrə biznes modelini dəyişməsindən sonrakı dövr istisna olmaqla, ilkin tanınmadan sonra yenidən təsnif edilmir.

Bank maliyyə aktivlərini idarə etməsi üzrə biznes modelini dəyişdikdə maliyyə aktivlərini də yenidən təsnif etməlidir. Belə dəyişikliklərin nadir hallarda baş verəcəyi gözlənilir. Belə dəyişikliklər Bankın rəhbərliyi tərəfindən xarici və daxili dəyişikliklər nəticəsində müəyyən edilir və Bankın əməliyyatları üçün əhəmiyyətli və kənar tərəflərə nümayiş etdirilə bilən şəkildə olmalıdır. Müvafiq olaraq Bankın biznes modelində dəyişiklik yalnız Bank əməliyyatları üçün əhəmiyyətli olan fəaliyyətə başladıqda və ya belə fəaliyyətə xitam verdikdə baş verir; məsələn, Bank hər hansı biznes xətti əldə etdikdə, satdıqda və ya xitam verdikdə.

Maliyyə aktivlərinin modifikasiyası və tanınmasının dayandırılması

Maliyyə aktivinin modifikasiyası maliyyə aktivinin pul vəsaitlərinin hərəkətini tənzimləyən müqavilə şərtləri yenidən müzakirə edildikdə və ya maliyyə aktivinin ilkin tanınması və ödəmə müddəti arasında başqa şəkildə dəyişdirildikdə baş verir. Modifikasiya dərhal və ya gələcək tarixdə müqavilə üzrə pul vəsaitlərinin axınının miqdarına və/və ya müddətinə təsir göstərir.

Bank yığılı artırmaq və defolt riskini minimuma endirmək üçün maliyyə çətinliyi ilə üzləşən müştərilərin cari kreditlərini restrukturizasiya edir. Borcalanın ilkin müqavilə şərtləri ilə ödənişi həyata keçirməsi üçün bütün səyləri göstərməsinə baxmayaraq, kredit şərtləri defolt və ya defolt riskinin çox olduğu və borcalanın yenidən işlənmiş şərtlərə cavab verə biləcəyi gözlənilmədiyi hallarda dəyişdirilir. Yenidən işlənmiş şərtlərə əksər hallarda kreditin müddətinin uzadılması, kreditin pul vəsaitlərinin hərəkəti müddətinə dəyişiklik (əsas və faiz ödənişi) ödəniləcək pul vəsaitlərinin həcmnin azaldılması (əsas və bağışlanılacaq faizlər) və digər şərtlər üzrə düzəlişlər daxildir.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Maliyyə aktivini dəyişdirildikdə, Bank bu modifikasiyanın tanınmanın dayandırılması ilə nəticələndiyini qiymətləndirir. Bankın siyasətinə uyğun olaraq, bir dəyişiklik, tamamilə fərqli şərtlərə səbəb olduqda tanınmaya səbəb olur. Dəyişdirilmiş şərtlərin ilkin müqavilə şərtlərindən əhəmiyyətli dərəcədə fərqli olub-olmadığını müəyyən etmək üçün Bank aşağıdakıları nəzərə alır:

- İlkin şərtlər əsasında qalıq pul vəsaitlərinin cari dəyərini, yenidən işlənmiş şərtlər əsasında qalıq pul vəsaitləri ilə müqayisəsi üçün kəmiyyət qiymətləndirilməsi həyata keçirilir, hər iki məbləğ ilkin effektiv faiz dərəcəsi (EFD) ilə diskontlaşdırılır. Cari dəyər fərqi 10%-dən artıqdırsa, Bank bunu əhəmiyyətli dərəcədə fərqli olaraq qəbul edir, bu isə tanınmanın dayandırılması ilə nəticələnir.

Şərtlər əhəmiyyətli dərəcədə fərqlidirsə, Bank ilkin maliyyə aktivini tanımır və ədalətli dəyəri ilə “yeni” aktiv tanıyır və aktiv üçün yeni faiz dərəcəsinə yenidən hesablayır. Yenidən müzakirə tarixi, dəyərsizləşmə hesablanması məqsədləri üçün, o cümlədən kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artmasının olub-olmadığını müəyyənləşdirmək üçün ilkin tanınma tarixi hesab olunur.

Şərtlər ciddi şəkildə fərqlənmirsə, yenidən razılaşdırma və ya dəyişdirmə tanınma ilə nəticələnmir və Bank maliyyə aktivinin yenidən işlənmiş pul vəsaitlərinin hərəkəti əsasında ümumi qalıq dəyərini yenidən hesablayır və mənfəət və ya zərərdə dəyişiklik üzrə gəlir və ya zərər tanıyır. Yeni ümumi qalıq dəyəri dəyişdirilmiş pul vəsaitlərinin hərəkətinin ilkin dəyərində (və ya alınmış və ya əmələ gələn kredit dəyərsizləşmiş maliyyə aktivləri üçün kredit tənzimlənmiş EFD ilə) diskontlaşdırılaraq yenidən hesablanır.

Bank maliyyə aktivini yalnız aktivin pul vəsaitlərinin hərəkəti ilə bağlı müqavilə hüquqlarının müddəti (tamamilə fərqli şərtlərlə dəyişdirilmədən yaranan müddəti daxil olmaqla) başa çatdıqda və ya maliyyə aktivini və əsas etibarını ilə aktivə mülkiyyət hüququ ilə bağlı olan bütün risk və mükafat digərinə keçirildikdə tanınır. Əgər Bank mülkiyyət hüququ ilə bağlı bütün riskləri və gəlirləri nə təhvil verirsə, nə də saxlayırsa və ötürülmüş aktivə nəzarəti davam etdirərsə, Bank aktivdəki qorunan payını və ödəməli ola biləcəyi məbləğ üçün əlaqəli öhdəliyi tanıyır. Bank köçürülmüş maliyyə aktivinə sahib olmaqla bağlı bütün riskləri və qazancları özündə saxlayırsa, Bank maliyyə aktivini tanımağa davam edir.

Maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi

Bank MZVƏD ilə qiymətləndirilməyən növbəti maliyyə alətləri üzrə ehtimal olunan kredit zərərləri (EOKZ) üçün zərər ehtiyatlarını tanıyır:

- borc alətləri olan maliyyə aktivləri;
- buraxılmış kredit öhdəlikləri;
- icarə debitor borcları.

Kapital investisiyaları üzrə dəyərsizləşmə zərəri tanınmır.

Bank zərər ehtiyatlarını, 12 aylıq EOKZ kimi hesablanan aşağıdakılar istisna olmaqla, daimi EOKZ məbləğinə bərabər qiymətləndirir:

- hesabat tarixində kredit riski aşağı müəyyən edilən borc investisiya qiymətli kağızları;
- ilkin tanınmadan sonra kredit riski əhəmiyyətli dərəcədə artmayan digər maliyyə alətləri (icarə debitor borclarından başqa).

Bank kreditin risk dərəcəsinin beynəlxalq səviyyədə “investisiya dərəcəsi” tələblərinə cavab verdiyi təqdirdə borc investisiya qiymətli kağızlarının kredit riskinin aşağı olduğunu qəbul edir.

12 aylıq EOKZ hesabat tarixindən sonra 12 ay ərzində maliyyə alətinin defolt hadisəsindən yaranan ümumi EOKZ-da payıdır. 12 aylıq EOKZ tanınan maliyyə alətləri “Mərhələ 1” maliyyə alətləri adlandırılır.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Daimi EOKZ maliyyə alətinin gözlənilən müddəti ərzində mümkün bütün defolt hadisələrindən yaranan EOKZ-dir. Daimi EOKZ tanınan maliyyə alətləri ilkin tanınmadan sonra kredit riski əhəmiyyətli dərəcədə artıqda, lakin maliyyə alətləri kredit üzrə dəyərsizləşmədikdə “Mərhələ 2” maliyyə alətləri, maliyyə alətləri kredit üzrə dəyərsizləşdikdə isə “Mərhələ 3” maliyyə alətləri adlandırılır.

EOKZ-nin ölçülməsi

EOKZ kredit zərərlərinin ehtimal əsasında ölçülən qiymətləndirilməsidir. O aşağıdakı şəkildə ölçülür:

- hesabat tarixində kredit-dəyərsizləşməmiş maliyyə aktivləri: bütün gözlənilən əldə edilməmiş pul vəsaitlərinin cari dəyəri (yəni müqavilə əsasında müəssisəyə ödənilməli pul axınları ilə Bankın əldə etməyi gözlədiyi pul axınları arasındakı fərq);
- hesabat tarixində kredit-dəyərsizləşmiş maliyyə aktivləri: ümumi qalıq dəyəri ilə hesablanmış gələcək pul axınları arasındakı fərq;
- istifadə edilməmiş kredit öhdəlikləri: öhdəlik istifadə edildikdə müqavilə üzrə Banka ödənilməli pul vəsaitləri ilə Bankın almağı gözlədiyi pul vəsaitləri arasındakı fərqi cari dəyəri.

Kredit-dəyərsizləşmiş maliyyə aktivləri

Hər hesabat tarixində Bank amortizasiya edilmiş dəyerdə hesablanmış maliyyə aktivlərinin kredit-dəyərsizləşməsinə qiymətləndirir (bu aktivlər “Mərhələ 3 maliyyə aktivləri” adlanır). Maliyyə aktivləri üzrə proqnoz edilən gələcək pul vəsaitlərinə mənfi təsir göstərən bir və ya daha çox hadisə baş verdikdə maliyyə aktivləri “kredit-dəyərsizləşmiş” sayılır.

Maliyyə aktivinin kredit-dəyərsizləşdiyinə sübutuna aşağıdakı müşahidə edilə bilən məlumat daxildir:

- borcalan və ya emitentin mühüm maliyyə çətinliyi yaşaması;
- müqavilə şərtinin pozulması, məsələn, defolt və ya gecikdirmə;
- Bank tərəfindən Bankın dəyişməyəcəyi şərtlərlə kredit və ya avansın restrukturizasiyası;
- borcalanın müflis olacağı və ya maliyyə-təşkilatı strukturunun dəyişəcəyi ehtimal edildikdə; və ya
- maliyyə çətinlikləri səbəbindən qiymətli kağızlar üçün fəal bazarın olmaması.

Borcalanın vəziyyətinin pisləşməsinə görə şərtləri yenidən razılaşdırılmış kredit, müqavilə üzrə pul vəsaitlərinin ödənilməyəcəyi riski əhəmiyyətli dərəcədə azaldığı və dəyərsizləşmənin başqa əlamətləri olmadığı hallar istisna olmaqla, kredit-dəyərsizləşmiş sayılır. Əlavə olaraq, ödənişi 90 gündən çox gecikdirilmiş pərakəndə kredit, dəyərsizləşmiş sayılır.

Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda EOKZ üzrə ehtiyatın təqdim edilməsi

EOKZ üzrə zərər ehtiyatları maliyyə vəziyyəti haqqında konsolidasiya edilmiş hesabatda aşağıdakı kimi təqdim olunur:

- amortizasiya olunmuş dəyerdə ölçülən maliyyə aktivləri: aktivlərin ümumi qalıq dəyərindən çıxılmaqla;
- kredit öhdəlikləri və maliyyə təminatı müqavilələri: ümumiyyətlə, ehtiyat kimi;
- maliyyə aləti həm çıxarılmış, həm də istifadə edilməmiş komponentdən ibarət olduğu halda və Bank, kredit öhdəliyi komponenti üzrə EOKZ-ni çıxarılmış komponentdən ayrı olaraq müəyyən edə bilmədiyi halda; Bank hər iki komponent üzrə birgə zərər ehtiyatı təqdim edir. Birləşdirilmiş məbləğ yerinə yetirilmiş komponentin ümumi qalıq dəyərindən çıxılmaqla təqdim edilir. Çıxarılmış komponentin ümumi məbləği üzrə zərər ehtiyatının hər hansı bir hissəsi ehtiyat kimi təqdim olunur; və

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

- DMGVƏD-də ölçülən borc alətləri: aktivlərin qalıq məbləği onların ədalətli dəyəri olduğu üçün, heç bir zərər ehtiyatı maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda tanınmır. Bununla yanaşı, zərər ehtiyatı ədalətli dəyər ehtiyatının bir hissəsi kimi tanınır.

Borcların silinməsi

Kreditlər maliyyə aktivlərini tam və ya qismən bərpa etmək üçün əsaslı gözlənti olmadığı təqdirdə tam və ya qismən silinir. Bu adətən Bank borcalarının silinməsi nəzərdə tutulan məbləği ödəmək üçün kifayət qədər pul vəsaiti yaradacaq aktivlərivə ya gəlir mənbəyinin olmadığını müəyyən etdikdə baş verir. Bu qiymətləndirmə fərdi aktiv səviyyəsində həyata keçirilir.

Silinmiş məbləğlərin bərpası mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlir hesabatında “maliyyə alətlərinin dəyərsizləşməsi zərərləri”nə daxil edilir.

Silinmiş maliyyə aktivləri ödənilməli məbləğlərin bərpası üzrə Bank prosedurlarına əməl etmək məqsədilə hüquqi tədbirlərin predmeti olaraq qalır.

Törəmə maliyyə alətləri

Adi fəaliyyətin gedişində, Bank xarici valyuta və kapital bazarlarında xarici valyuta forvard sazişləri və çarpaz valyuta svopları (qarşılıqlı kreditlər) daxil olmaqla müxtəlif törəmə maliyyə alətlərinə tərəf olaraq daxil olur. Qarşı tərəflər əsasən yerli banklardır. Ədalətli dəyərlər, əsas alətlərin cari bazar və müqavilə qiymətləri və digər amillər nəzərə alınmaqla təklif edilmiş bazar qiymətləri və ya qiymət modelləri əsasında təyin edilir. Törəmə alətlər ədalətli dəyəri müsbət olduqda aktiv, mənfəət olduqda isə öhdəlik kimi göstərilir. Bu alətlərin əldə edilməsi nəticəsində yaranan mənfəət və zərər, xalis məbləğdə mənfəət və zərər haqqında hesabatda xarici valyuta ilə ticarət üzrə gəlir və zərərlər bölümünə daxil edilir.

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri

Pul vəsaitlərinə və onların ekvivalentlərinə ARMB-də və digər banklarda saxlanılan əsginaslar və sikkə pullar, bloklaşdırılmamış hesab qalıqları (nostro hesablar) və ədalətli dəyərinin dəyişmə riski çox aşağı olan və Bank tərəfindən qısamüddətli öhdəliklərin idarə olunmasında istifadə edilən, ilkin ödəniş müddəti üç aydan az olan yüksək likvidli maliyyə aktivləri daxildir. ARMB-də saxlanılan məcburi ehtiyatlar onların çıxarılması ilə bağlı məhdudiyyətləri nəzərə alaraq pul vəsaitlərinin ekvivalentlərinə aid edilmir.

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri AD ilə təqdim olunur, çünki: (i) müqavilə əsasında pul vəsaitlərinin axınlarını yığılması üçün saxlanılır və bu pul axınları YƏMFÖ-ni təmsil edir, və (ii) bu aktivlər MVZVƏD ilə müəyyən edilməmişdir. Qanunvericilik ilə müəyyən edilmiş xüsusiyyətlər, məsələn bəzi ölkələrdə təyin olunmuş qanunvericilik, müqavilə şərtlərinə daxil edilmədikdə, qanunvericiliyin sonradan dəyişdirildiyi təqdirdə də bu xüsusiyyətlərin tətbiq olunması ilə bağlı şərtlər istisna olmaqla YƏMFÖ testlərinə təsir etmir.

Banklardan və digər maliyyə təşkilatlarından alınacaq məbləğlər

Banklardan və digər maliyyə təşkilatlarından alınacaq məbləğlər, Bankın, müxbir banklara pul köçürməsi zamanı qeydə alınır. Banklardan və digər maliyyə təşkilatlarından alınacaq məbləğlər amortizasiya olunmuş dəyərdə uçota alınır:

(i) müqavilə üzrə pul vəsaitlərinin hərəkətinin toplanması üçün saxlanılır və həmin pul vəsaitlərinin hərəkəti YƏMFÖ-ni təmsil edir və (ii) onlar MVZVƏD-də təyin edilmir.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Müştərilərə verilmiş kreditlər

Müştərilərə verilmiş kreditlər Bank tərəfindən müştərilərdən kredit amaq üçün avans şəklində nağd pul verildiyi zaman qeydə alınır. Biznes modeli və pul vəsaitlərinin hərəkəti xarakteristikasına əsasən Bank müştərilərə verilmiş kreditləri aşağıdakı qiymətləndirmə kateqoriyalarından birində təsnifləşdirir:

- amortizasiya edilmiş dəyərdə qiymətləndirilən kreditlər; onlar ilk olaraq məxsusi birbaşa əməliyyat xərcləri əlavə edilməklə ədalətli dəyərdə, daha sonra effektiv faiz üsulu ilə amortizasiya edilmiş dəyərdə qiymətləndirilir.
- maliyyə icarələrində xalis investisiyalar.

Dəyərsizləşmə üzrə ehtiyatlar perspektiv EOKZ modelləri əsasında müəyyən edilir. 31 saylı Qeyd Bankın EOKZ modellərində perspektiv məlumatları necə əhatə etdiyinə dair izahat daxil olmaqla, EOKZ-nin ölçülməsində istifadə olunan giriş məlumatları, ehtimallar və qiymətləndirmə üsulları haqqında məlumat verir.

Maliyyə təminatları və kredit öhdəlikləri

Maliyyə təminatları borcalan borc alətinin şərtlərinə uyğun olaraq vaxtında ödəniş edə bilmədikdə təminat sahibinin məruz qaldığı zərəri qarşılamaq üçün Bankın müəyyən ödənişlər etməsini tələb edən müqavilələrdir. Kredit öhdəlikləri əvvəlcədən müəyyənləşdirilmiş şərtlər və müddətlər altında kredit vermək üçün öhdəliklərdir.

Verilən maliyyə təminatları və ya bazarda mövcud faiz dərəcəsindən aşağı faizlə kredit vermək öhdəlikləri ilkin olaraq ədalətli dəyərdə, daha sonra aşağıdakı şəkildə ölçülür:

- 9 saylı MHBS-ə əsasən müəyyən edilmiş zərər üzrə ehtiyatın ən yüksək qiyməti və müvafiq olduqda, 15 saylı MHBS-nin prinsiplərinə əsasən tanınmış toplam gəlir məbləği çıxılmaqla ilkin tanınmış qiymət.

Bank MZVƏD ilə ölçülən kredit öhdəlikləri buraxmamışdır.

Digər kredit öhdəlikləri üçün Bank zərər üzrə ehtiyatı tanıyır.

Maliyyə təminatları və kredit öhdəliklərindən yaranan öhdəliklər ehtiyatlara daxil edilir.

Borc qiymətli kağızları üzrə investisiyalar

Biznes modeli və pul vəsaitlərinin hərəkəti xarakteristikalarına əsasən, Bank borc qiymətli kağızlarına qoyduğu investisiyaları AD, DMGƏD və ya MZVƏD kateqoriyaları üzrə təsnifləşdirir. Borc qiymətli kağızları müqavilə üzrə pul vəsaitlərinin hərəkətinin toplanması üçün saxlanılırsa və bu pul vəsaitlərinin hərəkəti YƏMFÖ-ni təmsil edirsə və əgər onlar mühasibat uçotu mühitinin uyğunsuzluğunu əhəmiyyətli dərəcədə azaltmaq üçün könüllü olaraq MZVƏD-də təyin edilmirlərsə, belə investisiyalar AD-də təsnifləşdirilir.

Borc qiymətli kağızları müqavilə üzrə pul vəsaitlərinin hərəkətinin toplanması və satılması üçün saxlanılırsa və bu pul vəsaitlərinin hərəkəti YƏMFÖ-ni təmsil edirsə və əgər onlar MZVƏD-də təyin edilməklərsə, DMGƏD-də təsnifləşdirilir. Bu aktivlər üzrə faiz gəlirləri effektiv faiz dərəcəsi metodundan istifadə edərək hesablanır və mənfəət və ya zərərdə tanınır. Gözlənilən kredit zərəri modelindən istifadə etməklə ehtimal olunan dəyərsizləşmə ehtiyatı il üzrə mənfəət və ya zərərdə tanınır. Qalıq dəyəri üzrə olan bütün digər dəyişikliklər DMG-də tanınır. Borc qiymətli kağızlarının tanınması dayandırılan zaman, əvvəllər DMG-də tanınan məcmu gəlir və ya zərərlər DMG-dən çıxarılaraq mənfəət və ya zərər hesablarında təsnifləşdirilir.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Borc qiymətli kağızları üzrə investisiyalar AD və ya DMGƏD-ə dair meyarlara cavab vermirsə, MZVƏD-də təsnifləşdirilir. Bu opsiyanın tətbiqi müxtəlif mühasibat uçotu əsasları üzrə tanınan və ya ölçülən maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri arasındakı mühasibat uçotu uyumsuzluğunu əhəmiyyətli dərəcədə azaldırsa, Bank ilkin tanınma zamanı MZVƏD-də olan borc qiymətli kağızları üzrə investisiyaları qəti şəkildə təyin edə bilər.

Kapital alətlərində investisiyalar

MZVƏD kimi təyin olunmuş kapital investisiya qiymətli kağızları ədalətli dəyerdə ölçülür, və yaranmış fərq dərhal mənfəət və ya zərərdə tanınır.

Əmlak və avadanlıqlar

Əmlak və avadanlıqlar yığılmış köhnəlmə və yığılmış dəyərsizləşmə zərərləri çıxılmaqla ilkin dəyərlə göstərilir.

Əmlak və ya avadanlıqlar müxtəlif yararlı xidmət müddətləri olan böyük komponentlərdən ibarət olduğu təqdirdə, onların uçotu ayrı-ayrı əmlak və avadanlıq maddələri kimi aparılır.

Kiçik həcmli təmir və gündəlik xidmət xərcləri çəkildiyi dövrdə xərcə silinir. Əsas vəsaitlərin əsas hissələrinin əvəz edilməsi xərcləri kapitallaşdırılır və əvəz edilmiş hissələr balansdan silinir.

Hər hesabat tarixində Bank əmlakın və yaxud avadanlığın dəyərsizləşmə əlamətinin olub olmamasını qiymətləndirir. Dəyərsizləşmənin baş verdiyinə dəlalət edən ən az bir belə əlamət olarsa, Bank, iki rəqəmdən ən yüksəyi kimi bərpa edilə bilən məbləği müəyyən edir: satış xərcləri çıxıldıqdan sonra aktivin ədalətli dəyəri və istifadə dəyəri. Əgər əmlak və avadanlığın qalıq dəyəri onun bərpa edilə bilən dəyərindən yüksəkdirsə, onun dəyəri bərpa edilə bilən məbləğə qədər silinir və fərq mənfəət və zərər hesabatında dəyərsizləşmə zərəri kimi tanınır.

Qalıq dəyəri ilə daxilolmaları müqayisə etməklə hesablanmış silinmələr və satış üzrə müəyyənləşdirilmiş gəlir və zərərlər il üzrə mənfəət və ya zərərdə hesablarında tanınır (digər əməliyyat gəlirləri və ya xərcləri bölümündə).

Yenidən qiymətləndirmə

Binalar mütəmadi olaraq yenidən qiymətləndirilir. Yenidən qiymətləndirmənin tezliyi yenidən qiymətləndirilməli binaların ədalətli dəyərindəki dəyişikliklərin intensivliyindən asılıdır. Binaların yenidən qiymətləndirilməsi zamanı dəyərin artması əvvəlki yenidən qiymətləndirilmə zamanı azalmanı həcmində olduqda mənfəət və ya zərər hesablarında, ondan daha çox olduqda isə sair məcmu gəlir hesablarında tanınır. Yenidən qiymətləndirilmə zamanı binanın dəyərində azalma əvvəlki yenidən qiymətləndirmə zamanı bilavasitə kapitalda digər məcmu gəlir kimi tanınmış artım həcmində olduqda digər məcmu gəlir hesablarında, daha çox azalma isə mənfəət və ya zərər hesablarında tanınır.

Köhnəlmə və amortizasiya

Əmlak və avadanlıq maddələri quraşdırıldıqları və istifadəyə hazır olduqları gündən köhnəlməyə başlayır. Müəssisənin özünün yaratdığı aktivlər isə tamamlandıqdan və istifadəyə hazır olduqdan sonra köhnəlməyə başlayır. Köhnəlmə hesablanmış qalıq dəyər çıxılmaqla aktivin ilkin dəyərinə əsaslanır. Hesablanmış faydalı istismar müddəti, qalıq dəyərlər və köhnəlmə üsulu hər hesabat dövrünün sonunda təhlil edilir və hesablamalarda hər hansı dəyişiklik aşağıdakı illik dərəcələrlə növbəti dövrlər üzrə uçota alınır:

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Binalar	5%
Mebel və avadanlıqlar	20%
Kompüter və rabitə avadanlıqları	25%
Nəqliyyat vasitələri	20%
Digər	20%
Aktivlərdən istifadə hüququ	icarə müqaviləsinin müddəti üzrə olmaqla

Qeyri-maddi aktivlər

Alınmış qeyri-maddi aktivlər ilkin dəyərdən amortizasiya və dəyərsizləşmə çıxılmaqla təqdim edilir.

Alınmış kompüter lisenziyaları və proqram təminatı onların istifadəyə yararlı hala gətirmək üçün çəkilmiş xərclər də daxil olmaqla kapitallaşdırılır.

Qeyri-maddi aktivlərin amortizasiyası düz xətt metodu əsasında mənfəət və zərərdə tanınır. Qeyri-maddi aktivlərin təxmin edilən istifadə müddəti 10 ildir.

Müsadirə edilmiş girovlar

Bank məqsədə müvafiq hesab edildiyi hallarda müştərilərin öhdəlikləri müqabilində girov təminatı alır. Girov adətən müştərinin müvafiq əmlakının müsadirə olunmasını nəzərdə tutur və Banka müştərinin həm cari, həm də gələcək öhdəlikləri ilə əlaqədar əmlaka qarşı iddianın irəli sürülməsi üçün əsas yaradır.

Bankın müvafiq hesab etdiyi müəyyən hallarda aktivlər ödənişi yerinə yetirilməyən kreditlərin bərpa olunması məqsədilə müsadirə olunur. Müsadirə edilmiş girov ilk olaraq həmin girovun aid olduğu kreditin qalıq dəyərində bərabər məbləğdə tanınır. Müsadirə edilmiş aktivlər qalıq dəyəri və satış dəyəri çıxılmaqla ədalətli dəyərdən daha aşağı olanı məbləğində ölçülür.

Maliyyə öhdəlikləri və kapital

Borc və ya kapital alətləri olaraq təsnifat

Borc və kapital alətləri müqavilə üzrə razılaşmaların mahiyyəti və maliyyə öhdəliyinin və səmərəli alətin anlayışlarına uyğun olaraq maliyyə öhdəlikləri və ya kapital kimi təsnif edilir.

Kapital alətləri

Kapital aləti bütün öhdəliklər çıxıldıqdan sonra, müəssisənin aktivlərində qalıq paylarını göstərən hər hansı müqavilədir. Bankın buraxdığı kapital alətləri birbaşa emissiya xərcləri çıxılmaqla daxil olan gəlirlərin cəmi həcmində tanınır.

Bankın öz kapital alətlərinin geri alınması birbaşa kapitalda tanınır və cəmi məbləğdən çıxılır. Eyni zamanda, Bankın öz kapital alətlərinin alınması, satılması, buraxılması və ya ləğv edilməsi üzrə mənfəət və ya zərər hesablarında heç bir gəlir və ya zərər tanınmır.

Maliyyə öhdəlikləri

Bank maliyyə öhdəliyinin tanınmasını onun şərtləri dəyişdikdə və dəyişmiş bu şərtlər üzrə pul vəsaitlərinin axınının əvvəlkindən əhəmiyyətli dərəcədə fərqləndikdə dayandırır. Belə olan halda dəyişmiş şərtlər əsasında yeni maliyyə öhdəliyi ədalətli dəyərdə tanınır. Maliyyə öhdəliyinin qalıq dəyərindəki fərq ləğv edilir və dəyişmiş şərtlərlə yeni maliyyə öhdəliyi mənfəət və ya zərərdə tanınır.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Ödənilmiş kompensasiyaya ötürülmüş qeyri-maliyyə aktivləri (əgər varsa) və yeni dəyişdirilmiş maliyyə öhdəliyi də daxil olmaqla öhdəliklərin qəbul edilməsi daxildir.

Bank keyfiyyət amilləri, kəmiyyət amilləri və birlikdə keyfiyyət və kəmiyyət amillərini nəzərə alaraq dəyişikliyin əhəmiyyətli olub-olmadığının kəmiyyət və keyfiyyət qiymətləndirməsini aparır. Bank aşağıdakı keyfiyyət amillərinə əsaslanaraq dəyişikliyin əhəmiyyətli olduğu qənaətinə gəlir:

- maliyyə öhdəliyinin valyutasının dəyişməsi;
- girov və ya digər kredit təminatında dəyişikliyin baş verməsi;
- konvertasiya funksiyasının daxil edilməsi;
- maliyyə öhdəliyində subordinasiyanın dəyişməsi.

Yeni şərtlərə əsasən, alınmış haqlar çıxılmaqla ödənilmiş haqlar daxil və ilkin effektiv faiz dərəcəsinə əsasən diskontlaşdırılmaqla, diskontlaşdırılmış cari dəyər ilkin maliyyə öhdəliyi üzrə qalan pul vəsaitlərinin diskontlaşdırılmış cari dəyərindən ən azı 10 faiz fərqləndikdə kəmiyyət qiymətləndirməsinin şərtləri əhəmiyyətli dərəcədə dəyişir.

Maliyyə öhdəliyində dəyişiklik tanınmanın dayandırılmasına səbəb olmadıqda öhdəliyin amortizasiya edilmiş dəyəri dəyişikliyə uğramış pul vəsaitlərinin ilkin effektiv faiz dərəcəsinə diskontlaşdırılması və alınan gəlir və ya zərərin mənfəət və ya zərərdə tanınması ilə təkrar hesablanır. Dəyişən dərəcəli maliyyə öhdəlikləri üçün dəyişmiş gəlir və ya zərəri hesablamaq məqsədilə istifadə edilən ilkin effektiv faiz dərəcəsinə dəyişiklik zamanı cari bazar şərtlərini əks etdirməsi üçün düzəlişlər edilir. Bununla bağlı yaranan hər hansı xərclər və ya haqlar öhdəliyin qalıq dəyərinə düzəliş kimi tanınır və alət üzərində effektiv faiz dərəcəsinin təkrar hesablanması yolu ilə dəyişikliyə uğramış maliyyə öhdəliyinin qalan müddəti üzrə amortizasiya edilir.

Banklara və digər maliyyə təşkilatlarına ödəniləcək məbləğlər

Banklara və digər maliyyə təşkilatlarına ödəniləcək məbləğlər kontragent banklar tərəfindən Banka nağd pul və ya sair aktivlər verildiyi zaman qeydə alınır. Qeyri-törəmə maliyyə öhdəlikləri amortizasiya edilmiş dəyərlə uçota alınır. Bank verdiyi borcları geri aldıqda, həmin borc öhdəlikləri maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatdan silinir və öhdəliyin qalıq dəyəri ilə ödənilmiş məbləğ arasındakı fərq borcun ödənilməsi üzrə yaranan gəlir və ya xərclərə aid edilir.

Müştərilərə verilmiş məbləğlər

Müştərilərə verilmiş məbləğlər fiziki şəxslər, dövlət müəssisələri və ya hüquqi şəxslər qarşısında olan qeyri-törəmə maliyyə öhdəliklərini əks etdirir və amortizasiya edilmiş dəyərdə qeydə alınır.

16 sayılı MHBS “İcarələr”

16 sayılı MHBS “İcarələr” 17 sayılı BUMS “İcarələr”, 4 sayılı BMHŞK “Müqavilədə İcarə Əlamətlərinin Mövcudluğunun Müəyyən Edilməsi” Şərhi, Standartların Şərhi Komitəsinin (SŞK) 15 sayılı “Əməliyyat İcarələri-Həvəsləndirmələr” Standartı və SŞK “İcarənin Hüquqi Forması da daxil olmaqla Əməliyyatın Mahiyyətinin Qiymətləndirilməsi” 27 sayılı Standartını əvəz edir.

Bank, ilkin tətbiq etmə tarixi 1 yanvar 2019-cu il tarixi olan 16 sayılı MHBS-nin mövcud əməliyyat icarələri üzrə istifadə hüququ verən aktivin ölçülməsinə ilkin birbaşa xərcləri daxil etməməyi qərara almışdır. Bu tarixdə Bank həmçinin istifadə hüququ verən aktivləri keçid tarixində mövcud olan əvvəlcədən ödənilmiş və ya yığılmış icarə ödənişlərinə uyğunlaşdırılmış icarə öhdəliyinə bərabər məbləğdə ölçmək üçün seçmişdir. Əvvəlki dövrlər yenidən təqdim edilməmişdir.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

İlkin tətbiq olunduğu tarixdə bağlanmış müqavilələr üzrə Bank, 17 sayılı BMUS və 4 sayılı BMHŞK-dən icarə anlayışını tətbiq etməyi seçmişdir və 16 sayılı MHBS-ni əvvəllər 17 sayılı BMUS və 4 sayılı BMHŞK-yə əsasən icarə kimi müəyyən edilməmiş tənzimləmələrə tətbiq etməmişdir.

İlkin tətbiqetmə tarixində istifadə hüququ verən aktivlər üzrə dəyərsizləşməni nəzərdən keçirmək əvəzinə, Bank icarələrin 16 sayılı MHBS-nin ilkin tətbiqetmə tarixindən dərhal əvvəl çətin olub-olmaması ilə bağlı tarixi qiymətləndirməsinə etibar etmişdir.

Keçid dövründə, əvvəlcədən icarə müddəti 12 aydan az olan əməliyyat icarələri kimi nəzərə alınan icarələr və aşağı dəyərli aktivlərin icarəsi üçün Bank istifadə hüququ verən aktivləri tanımamaq, lakin icarə xərclərini qalan icarə müddəti ərzində düz xətt əsasında hesablamaq üçün əlavə imtiyazlar tətbiq etmişdir.

Maliyyə öhdəliklərində təsnif olunmuş əvvəlki icarə öhdəlikləri üçün, aktivin və icarə öhdəliyinin istifadə hüququ ilkin tətbiqetmə tarixində, 17 sayılı BMUS-a əsasən, ilkin tətbiqetmədən dərhal sonrakı məbləğlər ilə ölçülür.

16 sayılı MHBS-ə keçid zamanı 16 sayılı MHBS-a uyğun olaraq tanınan icarə öhdəliklərinə tətbiq olunan orta çəkili borc dərəcəsi 7.5% təşkil etmişdir.

Bank icarələrin müddətini uzatma və ləğv etmə variantlarını nəzərdən keçirərkən, lizinq müddətinin müəyyən edilməsi üzrə retrospektiv şəkildə faydalanmışdır.

Bankın rəhbərliyi keçmiş təcrübəsinə əsaslanaraq icarə şərtlərinin müəyyənləşdirilməsində müəyyən mülahizələrdən istifadə etmişdir.

Əməliyyat icarələri

1 yanvar 2019-cu il tarixindən əvvəl Bank lizinq obyektinin mülkiyyət hüququ ilə bağlı risk və faydaların lizinq verəndən Banka ötürülməsini nəzərdə tutmayan lizinq müqaviləsi üzrə lizinq alan qismində çıxış etdiyi hallarda, ümumi lizinq ödənişləri lizinq müddəti ərzində düz xətt metoduna əsasən il üzrə mənfəət və ya zərərə (icarə xərclərinə) aid edilir.

Səhmdar kapitalı

Adi səhmlər kapital kimi təsnifləşdirilir. Adi səhmlərin və səhm opsiyonların buraxılmasına bilavasitə aid edilə bilən xərclər vergiqoyma baxımından heç bir nəticə olmadan kapitaldan tutulma kimi uçota alınır.

Bankın dividendləri elan edib ödəmək imkanları Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyində müəyyən edilmiş qaydada tənzimlənir.

Adi səhmlərə aid olan dividendlər elan edildiyi müddətdə bölüşdürülməmiş mənfəətdə əks olunur.

Vergiqoyma

Mənfəət vergisi cari və təxirə salınmış mənfəət vergisindən ibarətdir. Mənfəət vergisi mənfəət və zərərdə tanınır, bu vergi digər məcmu gəlirlərlə və ya bilavasitə kapitalda qeydə alınan əməliyyatlarla bağlı olduqda isə, digər məcmu gəlirdə və ya bilavasitə kapitalda tanınır.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Cari vergi xərclərinə il üzrə vergilərə əldə olunan gəlir üzrə gözlənilən ödənilməli vergilər və əvvəlki illər üçün ödənilməli vergilərdə hər hansı düzəlişlər daxildir. Həmin xərclər hesabat tarixində qüvvədə olan və ya hesabat dövrünün sonunda qüvvəyə minmiş vergi dərəcələrinə əsasən müəyyənləşdirilir.

2015-ci ildə Azərbaycan Respublikasının Vergilər Nazirliyinə qabaqcadan ödənişlər edilmişdir və bu qalıq yığılan məbləğlər və bütün vergi növləri üzrə ödənişlər tanındıqdan sonra yekun qalığı əks etdirir.

Təxirə salınmış vergi maliyyə hesabatlılığı məqsədləri üçün istifadə olunan aktivlərin və öhdəliklərin qalıq dəyərləri ilə vergi qoyma məqsədləri üçün istifadə olunan məbləğləri arasında olan müvəqqəti fərqlər üzrə hesablanır. Təxirə salınmış vergi nə uçot, nə də vergiyə cəlb edilən mənfəət və ya zərərə təsir göstərməyən əməliyyatda aktiv və ya öhdəliklərin ilkin tanınmasından yaranan müvəqqəti fərqlər üçün tanınmır.

Təxirə salınmış verginin ölçülməsi hesabat dövrünün sonunda aktiv və öhdəliklərin qalıq dəyərini bərpa etmək və ya müəyyənləşdirmək üçün Bankın gözlədiyi qaydada vergi nəticələrini əks etdirir.

Təxirə salınmış vergi aktivləri və öhdəlikləri hesabat tarixinə qüvvədə olan və ya hesabat dövrünün sonunda qüvvəyə minmiş qanunlara uyğun olaraq, müvəqqəti fərqlərə onlar ləğv ediləcəyi zaman tətbiq ediləcək gözlənilən vergi dərəcələri əsasında müəyyən olunur.

Təxirə salınmış vergi aktivləri yalnız o zaman uçota alınır ki, istifadə edilməmiş vergi itkilərinin, istifadə edilməmiş vergi güzəştlərinin, müvəqqəti fərqlərin əvəzini ödəyəcək vergilərə cəlb edilən gələcək gəlirlərin mövcud olacağı ehtimal olunsun. Təxirə salınmış vergi aktivləri hər hesabat tarixində nəzərdən keçirilir və əlaqəli vergi gəlirləri yaranmadığı təqdirdə müəyyən miqdarda azaldılır; gələcəkdə vergi tutulan mənfəətlər artıqda, bu azaldılmalar geri qaytarılır.

Cari və təxirə salınmış vergi öhdəliklərini müəyyən etmək üçün Bank qeyri-müəyyən vergi mövqeyinin təsirini, əlavə vergiləri, penyalı və ödənilməmiş faizləri nəzərə alır. Bank bir sıra amillərin qiymətləndirilməsinə, o cümlədən vergi qanunvericiliyin təfsirinə və əvvəlki təcrübəsinə əsaslanaraq inanır ki, vergi öhdəlikləri üçün hesablaşmalar bütün açıq vergi illərinə görə adekvatdır. Bu qiymətləndirmə ehtimal və fərziyyələrə əsaslanaraq həyata keçirilir və uyğun olaraq gələcək hadisələr haqqında ehtimalları əhatə edə bilər. Bankın mövcud vergi öhdəliklərinin adekvatlığı ilə bağlı öz mülahizəsini dəyişdirməsinə səbəb olan yeni məlumatlar yarana bilər; vergi öhdəliklərinə bu cür dəyişikliklər həmin qərarın verildiyi dövrdə vergi xərci məbləğinə təsir edə bilər.

Faiz gəliri və xərcinin tanınması

Faiz gəlirləri və xərcləri effektiv faiz dərəcəsi üsulundan istifadə etməklə mənfəət və zərərdə tanınır. “Effektiv faiz dərəcəsi” maliyyə alətinin gözlənilən istifadə müddəti boyu gələcək pul ödənişləri və alışırları dəqiq olaraq:

- maliyyə aktivinin ümumi qalıq dəyərində; və ya
- maliyyə öhdəliyinin amortizasiya dəyərində

diskontlaşdırılan dərəcədir.

Alınmış və yaradılmış kredit-dəyərsizləşmiş aktivlər istisna olmaqla, digər maliyyə alətləri üçün effektiv faiz dərəcəsini hesablayarkən Bank gələcək pul vəsaitlərini maliyyə alətlərinin bütün müqavilə şərtlərini nəzərə almaqla, lakin kredit zərərlərini nəzərə almadan qiymətləndirir. Alınmış və ya yaradılmış kredit-dəyərsizləşmiş maliyyə aktivləri üçün kredit-uyğunlaşdırılmış effektiv faiz dərəcəsi, ehtimal olunan kredit zərərləri daxil olmaqla gələcək pul vəsaitlərindən istifadə edilməklə hesablanır.

Effektiv faiz dərəcəsinin hesablanmasına effektiv faiz dərəcəsinin ayrılmaz tərkib hissəsi olan əməliyyat xərcləri və ödənilmiş və ya alınmış haqlar və ya bəndlər daxildir. Əməliyyat xərclərinə maliyyə aktivləri və ya maliyyə öhdəliyinin alınmasına və ya verilməsinə bilavasitə tətbiq edilə bilən məxsusi xərclər daxildir.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Amortizasiya edilmiş dəyər və ümumi qalıq dəyəri

Maliyyə aktivlərinin və ya maliyyə öhdəliklərinin “amortizasiya edilmiş dəyəri” maliyyə aktivlərinin və ya maliyyə öhdəliklərinin ilkin tanınmada uçuğu əsas ödənişləri çıxmaqla, ilkin məbləğ və ödəniş məbləği arasında hər hansı fərqi effektiv faiz metodundan istifadə etməklə, xalis amortizasiyanı daxil etməklə və ya çıxmaqla və maliyyə aktivləri üçün hər hansı ehtimal olunan kredit zərəri ehtiyatına uyğunlaşdırmaqla hesablanan məbləğdir.

Amortizasiya dəyərində hesablanan “maliyyə aktivinin ümumi qalıq dəyəri” maliyyə aktivinin hər hansı ehtimal olunan kredit zərəri ehtiyatına uyğunlaşdırılmazdan əvvəl amortizasiya edilmiş dəyəridir.

Faiz gəlirləri və xərclərinin hesablanması

Maliyyə aktivləri və ya maliyyə öhdəliyinin effektiv faiz dərəcəsi maliyyə aktivləri və ya maliyyə öhdəliyinin ilkin tanınması zamanı hesablanır. Faiz gəlirləri və ya xərclərinin hesablanması zamanı effektiv faiz dərəcəsi aktivin (aktiv kredit-dəyərsizləşmədikdə) ümumi qalıq dəyərində və ya öhdəliyin amortizasiya edilmiş dəyərində tətbiq edilir. Effektiv faiz dərəcəsi faizin bazar dərəcələrində yerdəyişmələri əks etdirməsi üçün dəyişən dərəcəli alətlərin pul hərəkətinin dövrü olaraq təkrar qiymətləndirilməsinin nəticəsi olaraq yenilənir. Effektiv faiz dərəcəsi, hədc düzəlişlərinin amortizasiyası başladığı tarixdə ədalətli dəyər üzrə hədc düzəlişlərində dəyişikliklərlə bağlı yenidən təhlil olunur.

Lakin ilkin tanınmadan sonra kredit-dəyərsizləşən maliyyə aktivləri üzrə faiz gəlirləri isə effektiv faiz dərəcəsinə maliyyə aktivinin amortizasiya edilmiş dəyərində tətbiq etməklə hesablanır. Aktiv artıq kredit-dəyərsizləşmiş olmadıqda faiz gəlirlərinin hesablanması yenə də ümumi qalıq dəyəri üzərindən hesablanır.

Təqdimat

Mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlir hesabatında təqdim olunan effektiv faiz üsulu ilə hesablanan faiz gəlirlərinə aşağıdakılar daxildir:

- amortizasiya edilmiş dəyərində hesablanan maliyyə aktivləri üzrə faizlər.

Mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlir hesabatında təqdim olunan faiz xərclərinə aşağıdakılar daxildir:

- amortizasiya dəyərində hesablanan maliyyə öhdəlikləri.

Haqq və komissiyalar

Maliyyə aktivləri və ya maliyyə öhdəliyi üzrə effektiv faiz dərəcəsinin tərkib hissəsi olan haqq və komissiya gəlirləri və xərcləri effektiv faiz dərəcəsinə daxil edilir.

Kreditlə əlaqəli haqlar, kredit xidməti haqları və kredit gəlirliliyinin tərkib hissəsi sayılan digər haqlar müvafiq əməliyyat xərcləri ilə birlikdə effektiv faiz üsulundan istifadə etməklə maliyyə alətinin proqnoz edilən müddəti boyu faiz gəlirlərinə köçürülür və amortizasiya edilir.

Mühasibat xidməti haqları, investisiya idarəçiliyi haqları, satış komissiyası, yerləşdirmə haqları, sindikasiya haqları daxil olmaqla digər haqq və komissiya gəlirləri müvafiq xidmətlər göstərildikcə tanınır. Kredit öhdəliyi üzrə kredit vəsaitlərinin istifadəsi gözlənilmədiyi halda kredit öhdəliyi üzrə əlaqədar haqlar öhdəlik dövrü boyu düzxətli şəkildə tanınır.

"BANK OF BAKU" AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Bankın maliyyə hesabatında tanınan maliyyə aləti ilə nəticələnən müştəri ilə müqavilə qismən 9 sayılı MHBS, qismən də 15 sayılı MHBS çərçivəsində ola bilər. Belə olduğu təqdirdə Bank müqavilənin 9 sayılı MHBS-ə aid olan hissəsini ayırmaq və ölçmək üçün əvvəlcə 9 sayılı MHBS-i, daha sonra qalan hissəyə 15 sayılı MHBS-ə tətbiq edir.

Digər haqq və komissiya xərcləri əsasən qəbul edilən xidmət xərcləri kimi göstərilmiş əməliyyat və xidmət haqlarına aid edilir.

Növbəti cədvəldə müştərilərlə müqavilələr üzrə öhdəliklərin yerinə yetirilmə mahiyyəti və zamanlaması, habelə əhəmiyyətli ödəniş şərtləri və müvafiq gəlir tanınma siyasətləri haqqında məlumat təqdim olunmuşdur:

Xidmət növü	İcra öhdəliklərinin yerinə yetirilmə mahiyyəti və zamanlaması, o cümlədən əhəmiyyətli ödəniş şərtləri	15 sayılı MHBS-ə əsasən gəlirin tanınması
Pərakəndə və korporativ bank xidmətləri	Bank pərakəndə və korporativ müştərilərə bank xidmətləri göstərir, valyuta, nağd pul əməliyyatları, hesablaşmalar və kredit kartı əməliyyatları həyata keçirir Qarşılıqlı mübadilə, valyuta əməliyyatları ilə bağlı əməliyyat haqları əməliyyat həyata keçiriləndə müştəri hesabından çıxılır.	Əməliyyatlarla bağlı gəlir əməliyyatın həyata keçirildiyi zaman tanınır.
	Bank verdiyi zəmanət məktublarına görə müştərilərdən komissiya haqqı alır.	Müştəri müəssisə fəaliyyət göstərən zaman onun fəaliyyətini eyni zamanda həm qəbul edib, həm də istehlak etdiyi üçün, Bank gəliri müəyyən zaman ərzində tanınır.

Digər haqq və komissiya xərcləri əsasən qəbul edilən xidmət xərcləri kimi göstərilmiş əməliyyat və xidmət haqlarına aid edilir.

Təqaüd və digər mükafatlar üzrə öhdəliklər

Azərbaycan Respublikası qanunvericiliyinin tələblərinə uyğun olaraq, Bank işçilərin əmək haqlarından təqaüd ayırmaları tutur və onları dövlət sosial müdafiə fonduna köçürür. Bu xərc müvafiq əmək haqqının alındığı dövrə aid edilir. Təqaüdə çıxdıqda təqaüdlə bağlı bütün ödənişlər işçilər tərəfindən seçilmiş təqaüd fondu tərəfindən həyata keçirilir. Bank Azərbaycan Respublikasının dövlət sosial müdafiə fondu tərəfindən nəzərdə tutulmuş təqaüd proqramından başqa hər hansı bir digər təqaüd proqramlarında iştirak etmir. Bundan əlavə, Bankda hesablanması tələb olunan təqaüd müavinətləri və ya kompensasiya edilən digər mühüm müavinətlər mövcud deyildir.

Əməliyyat vergiləri

Azərbaycan Respublikasında Bankın fəaliyyəti ilə əlaqədar olaraq hesablanan bir sıra digər vergilər tətbiq edilir. Belə vergilər əməliyyat xərclərinin tərkib hissəsi kimi mənfəət və ya zərər və məcmu gəlirlər haqqında hesabatda daxil edilir.

Ehtiyatlar

Ehtiyatlar Bankın keçmişdə baş vermiş hadisənin nəticəsi olaraq hazırda öhdəliyi (hüquqi yaxud konstruktiv) olduqda tanınır; bu zaman Bankdan öhdəliyin yerinə yetirilməsinin tələb olunacağı ehtimal edilir və öhdəlik məbləği etibarlı şəkildə hesablanı bilər.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Ehtiyatlar kimi tanınan məbləğ öhdəliklə bağlı risk və qeyri-müəyyənlikləri nəzərə almaqla hesabat dövrünün sonunda cari öhdəliyin yerinə yetirilməsi ilə əlaqədar tələb olunan məbləğlərin ən düzgün hesablanmasıdır. Ehtiyat ayırmaları hazırkı öhdəliyin yerinə yetirilməsi üçün hesablanmış pul vəsaitləri axınına istinad etməklə ölçülərsə, onun qalıq dəyəri (pulun zaman dəyərinin təsiri əhəmiyyətli olduqda) həmin pul vəsaitlərinin cari dəyərində bərabər olur.

Xarici valyutanın çevrilməsi

Bankın funksional valyutası onun fəaliyyət göstərdiyi əsas iqtisadi mühitin valyutası hesab edilir. Bankın funksional valyutası və Bankın təqdimat valyutası Azərbaycan Respublikasının milli valyutası olan Azərbaycan Manatıdır (“AZN”).

Monetar aktivlər və öhdəliklər ARMB-nin müvafiq hesabat dövrünün sonuna qüvvədə olan rəsmi valyuta məzənnəsinə uyğun olaraq Bankın hər bir müəssisəsinin funksional valyutasına çevrilir. Bu cür əməliyyatlar üzrə hesablaşmaların həyata keçirilməsi və monetar aktiv və öhdəliklərin Mərkəzi Bankın ilin sonuna müəyyən etdiyi rəsmi məzənnə ilə Bankın hər bir müəssisəsinin funksional valyutasına çevrilməsi nəticəsində yaranan gəlir və zərər mənfəət və ya zərərdə (xaric valyuta mövqeyinin yenidən qiymətləndirilməsi üzrə zərər çıxılmaqla gəlir kimi) tanınır. İlin sonuna qüvvədə olan məzənnə ilə çevrilmə ilkin dəyərlə qiymətləndirilən qeyri-monetar maddələrə tətbiq edilmir. Xarici valyutada olan və ədalətli dəyərlə qiymətləndirilən qeyri-monetar maddələr, o cümlədən pay alətləri ədalətli dəyərin müəyyən edildiyi tarixə qüvvədə olan məzənnələrdən istifadə etməklə təqdimat valyutasına çevrilir.

Məzənnə dəyişikliklərinin xarici valyutada olan və ədalətli dəyərlə qiymətləndirilən qeyri-monetar maddələrə təsiri ədalətli dəyərin dəyişməsindən yaranan gəlir və ya zərərin bir hissəsi kimi əks etdirilir.

İl sonunda xarici valyuta qalıqlarının çevrilməsində Bank tərəfindən istifadə olunan rəsmi valyuta məzənnələri aşağıdakı kimi olmuşdur:

	31 dekabr 2019-cu il	31 dekabr 2018-ci il
AZN/1 ABŞ dolları	1.7000	1.7000
AZN/1 Avro	1.9035	1.9468

3. YENİDƏN TƏSNİFAT

Cari il üzrə təqdimat Bankın maliyyə fəaliyyətinə daha düzgün və yaxşı baxışı təmin etmək məqsədilə 31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il üzrə təqdimata uyğun olaraq 31 dekabr 2018-ci il tarixində başa çatmış il üzrə maliyyə hesabatlarına müəyyən yenidən təsnifatlar edilmişdir.

31 dekabr 2018-ci il tarixində başa çatmış il üzrə mənfəət və zərər və digər məcmu gəlir haqqında hesablara yenidən təsnifatın təsiri aşağıdakı cədvəldə təqdim edilmişdir:

"BANK OF BAKU" AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

	Qeydlər	Daha əvvəl təqdim olunmuş 31 dekabr 2018-ci il	Yenidən təsnifatın təsiri	Yenidən təsnif edildiyi kimi 31 dekabr 2018-ci il
Mənfəət və zərər və digər məcmu gəlir haqqında hesabat:				
Borc maliyyə aktivləri üzrə ehtimal olunan kredit zərərlərinin azalması	(a)	15,044	10	15,054
Digər aktivlər üzrə ehtimal olunan kredit zərərlərinin artması	(a)	(306)	(10)	(316)

(a) 10 min AZN məbləğində investisiya qiymətli kağızları üzrə ehtimal olunan kredit zərərinin azalmasını borc maliyyə aktivləri üzrə ehtimal olunan kredit zərərinin azalması hesabına yenidən təsnifləşdirilməsi.

4. ƏHƏMİYYƏTLİ UÇOT TƏXMİNLƏRİ VƏ DAVAMİYYƏT PRİNSİPİNƏ UYGUN OLARAQ FƏALİYYƏT ÜZRƏ FƏRZİYYƏLƏRLƏ BAĞLI ƏSAS QEYRİ-MÜƏYYƏNLİKLƏRİN MƏNBƏLƏRİ

Bankın maliyyə hesabatlarının hazırlanması hesabat tarixinə təqdim edilən aktiv və öhdəliklərin məbləğlərinə təsir göstərə biləcək və başa çatmış müddət ərzində gəlir və xərclərin təqdim edilmiş məbləğləri üzrə rəhbərlikdən təxminlərin və mülahizələrin edilməsini tələb edir. Rəhbərlik mütəmadi olaraq öz təxminlərini və mülahizələrini təhlil edir. Rəhbərlik təxminlərini və mülahizələrini tarixi təcrübəyə və müəyyən şərtlər çərçivəsində məntiqi hesab edilən digər faktlara əsaslandırır. Müxtəlif şəraitlərdə və vəziyyətlərdə faktiki nəticələr bu təxminlərdən fərqlənə bilər. Aşağıda göstərilən təxminlər və mülahizələr Bankın maliyyə vəziyyətinin təsvir edilməsi üçün zəruri hesab edilir.

Maliyyə hesabatlarında əks etdirilən məbləğlərə daha çox təsir göstərən peşəkar mülahizələr və növbəti maliyyə ili ərzində aktiv və öhdəliklərin qalıq dəyərində əhəmiyyətli düzəlişlərin edilməsinə səbəb olan ehtimallara aşağıdakılar daxildir:

Müştərilərə verilmiş restrukturizasiya olunmuş kreditlərin ədalətli dəyəri və Fərmana əsasən Mərkəzi Bankdan bazar qiymətindən aşağı borc götürülməsi

Maliyyə hesabatlarına 1 sayılı Qeyddə açıqlandığı kimi, Fərmana əsasən Bank ARMB-dən illik 0.1% faiz dərəcəsi ilə 77,346 min AZN məbləğində borc götürmüş və 1% faiz dərəcəsi ilə 85,309 min AZN məbləğində müştərilərə verilmiş kreditləri restrukturizasiya etmişdir. Bu Fərmana əsasən yaranan həm borc vəsaitləri, həm də kreditlər üçün şərtlər ilkin tanınmada olduğu kimi normal bazar şərtlərinə uyğun gəlmədiyindən, Bank oxşar maliyyə alətləri üzrə bazar dərəcəsiindən istifadə edərək bu maliyyə alətlərini ədalətli dəyərle tanımışdır. Bənzər kreditlərin diskontlaşdırılması üçün istifadə olunan bazar dərəcəsi müvafiq olaraq ARMB-dən alınan borclar üzrə 24% və 7.5% təşkil etmişdir.

EOKZ ehtiyatının ölçülməsi

EOKZ-un ölçülməsi metodologiyasının, modelin və giriş məlumatlarının müəyyən edilməsini özündə birləşdirdən mühüm bir təxmindir. EOKZ ölçülməsi üzrə metodologiya 31 sayılı Qeyddə açıqlanır. Aşağıdakı komponentlərin kredit zərəri ehtiyat üzrə əhəmiyyətli təsiri vardır: defoltun müəyyən edilməsi, KRƏA, defolt ehtimalı ("DE"), Defolt vəziyyətində riskə məruz qalma ("DVRMQ"), və defolt zamanı yaranan zərər ("DZYZ"), eləcə də makro-iqtisadi ssenarilər modelləri.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Bank müntəzəm olaraq ehtimal olunan kredit zərəri və faktiki zərər arasındakı fərqlərin azaldılması üçün model və giriş məlumatlarını yoxlayır və nəzərdən keçirir. Perspektiv məlumatlar da daxil olmaqla, EOKZ ölçülməsi üzrə ətraflı məlumatlar 31 sayılı Qeyddə açıqlanır.

Kredit Riski üzrə Əhəmiyyətli Artım (“KRƏA”)

Kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artdığını müəyyənləşdirmək üçün Bank, hesabat tarixinin sonunda maliyyə alətinin ömürlük müddəti ərzində baş verən defolt riskini ilk dəfə tanınma tarixində mövcud sonuna olan risk ilə müqayisə edir. Qiymətləndirmə hesabat dövrünün sonunda kredit riskinin müəyyən bir səviyyəsinə çatmaq üçün deyil, kredit riskinin nisbi artımını təyin etmək məqsədilə nəzərdən keçirir. Bank müştəri portfelinin davranış aspektləri də daxil olmaqla bir sıra amilləri əhatə edən xüsusi say göstərmədən və xərc çəkmədən mövcud olan bütün məqbul və dəstəklənən gələcək məlumatları nəzərə alır. Bankın rəhbərliyi kredit riskinin artması üzrə davranış göstəricilərini kredit alətləri üzrə gecikmələrin baş verməsindən öncə təyin etmiş və istər fərdi kredit aləti səviyyəsində, istərsə də alətin aid olduğu portfel səviyyəsində müvafiq sayılan gələcəklə bağlı məlumatları kredit riskinin dəyərləndirilməsi zamanı nəzərə almışdır. 31 sayılı Qeyd nəzər salın.

Biznes modelinin qiymətləndirilməsi

Biznes modeli maliyyə aktivinin təsnifləşdirilməsini təyin edən amildir. Rəhbərlik biznes modellərinin dəyərləndirilməsi zamanı maliyyə alətləri üzrə birləşdirmə və portfelə aid etmə səviyyəsini təyin edərkən mülahizələrdən istifadə etmişdir. Satış əməliyyatlarını dəyərləndirərkən Bankın rəhbərliyi bu satışların müntəzəmliyi, zamanı və dəyəri barədə tarixi məlumatları, eləcə də satışın səbəbləri və gələcək satışlarla bağlı proqnozları nəzərə alır. Kreditin pisləşməsi ilə əlaqədar potensial itkilərin minimal həddə salınması ilə bağlı həyata keçirilən satış əməliyyatları “toplamaq üçün salanılma” biznes modelinin parametrlərinə uyğun gəlir. Alətin kredit riskinin idarə olunması ilə bağlı olmayan, müddəti bitməmiş həyata keçirilən digər satışlar da, fərdi və kollektiv qaydada müntəzəm olmadıqda və dəyər olaraq əhəmiyyət kəsb etmədikdə “toplamaq üçün saxlanılma” biznes modelinin çərçivəsində dəyərləndirilir. Bankın rəhbərliyi satış əməliyyatlarının əhəmiyyətlilik səviyyəsini bu satışların dəyərinin biznes modeli üzrə qiymətləndirilən portfelin dəyərinə olan nisbəti şəklində həmin portfelin orta müddəti üzrə təhlil edir. Əlavə olaraq, yalnız stressli vəziyyətlərdə və ya Bankın nəzarətindən kənar olan ayrıca bir hadisəyə cavab məqsədilə həyata keçirilməsi güman edilən satış əməliyyatları biznes modelinin məqsədləri üçün təsadüfi sayılır və müvafiq maliyyə alətlərinin təsnifləşdirilməsi prosesinə təsir göstərmir.

“Toplamaq üçün saxlanılma və satış” biznes modeli dedikdə, aktivlərin əsasən nağd vəsaitlərin toplanılması üçün saxlanılması ehtiva edilir, yalnız bu biznes modelinin məqsədlərinə nail olmaq üçün likvidlik ehtiyacının idarə olunması, müəyyən bir gəlir göstəricilərinə nail olunması və ya maliyyə aktivlərinin müddətlərinin bu aktivləri maliyyələşdirmək üçün istifadə edilən maliyyə öhdəliklərinin müddətlərinə uyğunlaşdırılması kimi bir sıra satış əməliyyatları da model çərçivəsində nəzərə alınır.

Yerdə qalan aktivlər kateqoriyası elə maliyyə aktivləri portfellerindən ibarətdir ki, nağd vəsaitlərin reallaşdırılmasının əsas təyinatı satış vasitəsilə, məsələn ticarət məqsədilə satışın elementlərinin açıq şəkildə nəzərə çarpan olduğu hallar üçün nəzərdə tutulmuşdur.

Nağd vəsaitlər axının yalnız əsas məbləğ və faiz ödənişlərindən ibarət olmasının dəyərləndirilməsi (“YƏMFÖ”)

Nağd vəsaitlər axının yalnız əsas məbləğ və faiz ödənişlərindən ibarət olmasının təyin edilməsi mülahizələrdən istifadəni tələb edir. Pulun zaman dəyəri elementi müəyyən hallarda məsələn müqavilə üzrə faiz dərəcəsi dövrü olaraq dəyişdirilir amma bu dəyişikliklərin tezliyi borc aləti üzrə nəzərdə tutulan əsas faiz dərəcəsi göstəricisinə uyğun olmadıqda dəyişdirilə bilər. Buna misal olaraq faizləri üç aylıq banklararası faiz dərəcəsinə uyğun olaraq ödənilən, yalnız faiz dərəcəsinin həyət ay düzəldilən maliyyə alətlərini göstərmək olar. Pulun zaman dəyərinin dəyişdirilməsinin təsiri müvafiq alət üzrə nağd pul vəsaitləri axınının YƏMFÖ xarakterli bənzər maliyyə aləti üzrə nağd pul vəsaitləri axını ilə müqayisə edilərək dəyərləndirilir. Dəyərləndirmə məntiqli görsənən bütün mümkün ssenarilər üçün, o

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

cümlədən maliyyə bazarlarında baş verməsi mümkün olan maliyyə stressi vəziyyətləri üçün aparılmışdır. Nağd pul vəsaitləri ilə bağlı yaranan ssenarinin bənzər alətlər üzrə mövcud olan göstəricilərdən fərqli olduğu hallarda, dəyərləndirilən alət üzrə yaranan nağd pul vəsaitləri YƏMFÖ olaraq nəzərə alınmır və bu alət MVZƏD maliyyə aləti olaraq təsnifləşdirilir.

Bankın rəhbərliyi müqavilə üzrə nəzərdə tutulan nağd pul vəsaitlərinin axınını dəyişdirmək qabiliyyətinə malik olan müqavilə şərtlərini təyin etmiş və nəzərə almışdır. Kredit sazişinin müddəalarına görə vaxtından öncə ödənişlərin mümkün olması və bu ödənişlərin əsas məbləğ və hesablanmış faizlərlə, eləcə də öncədən ödənişlə bağlı müştəridən alınmalı olan haqq və komissiyalarla bağlı olması halında YƏMFÖ üzrə kriteriyalar yerinə yetirilmiş sayılır. Aktiv üzrə əsas məbləğə ilkin tanınma zamanı mövcud olan ədalətli dəyərle sonrakı dövrlərdə əsas məbləğ üzrə ödənişlər (yəni effektiv faiz dərəcəsindən istifadə etməklə hesablanmış faiz ödənişləri nəzərə alınmadan yerdə qalan məbləğ) arasındakı fərq aid edilir. Bu prinsipə istisna olaraq standart həm də müəyyən ilkin ödəmə xüsusiyyətlərinə malik olan və aşağıdakı YƏMFÖ şərtlərinə cavab verən alətlərin də nəzərə alınmasına icazə verir: (i) maliyyə aktivləri ilkin olaraq premiya və ya diskontla hazırlanmışdır, (ii) öncədən ödəniş məbləği müqavilə üzrə nəzərdə tutulmuşdur və əsas məbləğ, hesablanmış faizlər və məntiqi sayılan məbləğdə olmaqla müqaviləyə əvvəlcədən xitam verməklə bağlı kompensasiya ilə bağlıdırsa, və (iii) öncədən ödəniş imkanı yaradan müddəanın ədalətli dəyəri ilkin tanınma zamanı əhəmiyyətli sayılır.

Bankın kredit müqavilələrində nəzərdə tutulmuş müddəalar müəyyən makroiqtisadi və ya tənzimləmə ilə bağlı yaranmış hallara cavab olaraq faiz dərəcələrinə dəyişikliyin edilməsinə icazə verir. Bankın rəhbərliyi mülahizələrdən istifadə etməklə bank sektorunda rəqabətin mövcud olması və Bankdan kredit alan müştərilərin potensial olaraq kreditləri yenidən maliyyələşdirmə imkanlarının olması fonunda faiz dərəcələrinin bazar faiz dərəcələrinə nisbətən artırılmasının mümkün olmaması qənaətinə gəlmiş və bu hal üzrə yaranan nağd pul vəsaitlərini YƏMFÖ çərçivəsində dəyərləndirmişdir.

Əmlak və avadanlıqların faydalı istifadə müddəti

Bank, binalar və avadanlıqların qalan faydalı ömürlərini hər maliyyə ilinin sonunda qiymətləndirir. Gözləmələr əvvəlki təxminlərdən fərqlənirsə, dəyişikliklər “Mühasibat uçotu siyasəti, uçot təxminlərində dəyişikliklər və xətilər” adlı 8 sayılı MUBS-ə uyğun olaraq uçot qiymətləndirməsində dəyişiklik hesab olunur. Bu təxminlər binalar və avadanlıqların qalıq dəyəri və mənfəət və ya zərərdə tanınmış amortizasiya məbləğinə əhəmiyyətli təsir göstərə bilər.

İcarə öhdəliklərinin qiymətləndirilməsi və aktivlərdən istifadə hüququ

16 sayılı MHBS-nin tətbiqi aktivlər və icarə öhdəliklərindən istifadə hüququna dair mülahizələr aparmağı tələb edir. İcarə müddətini təyin edərkən, Bank yeniləmə seçimlərini həyata keçirmək üçün iqtisadi stimula yaradan bütün amilləri və halları (və ya ləğvetmə seçimlərini etməməyi) nəzərə alır. Müqavilənin icarə elementlərinə malik olub-olmadığını qiymətləndirmək də mühakimə tələb edir. İcarə öhdəliklərini hesablamaq məqsədilə istifadə olunan müvafiq diskont dərəcəsini müəyyənəşdirmək üçün təxminlərin edilməsi tələb olunur.

5. YENİ VƏ YA YENİDƏN İŞLƏNMİŞ STANDARTLARIN VƏ ONLARA DAİR ŞƏRHLƏRİN TƏTBİQİ

Cari ildə Bank Beynəlxalq Mühasibat Uçotu Standartları Şurası (MUBSS) və MUBSS-un Beynəlxalq Maliyyə Hesabatlarının Şərhləri Komitəsi (BMHŞK) tərəfindən qəbul edilmiş, Bankın fəaliyyəti üçün münasib olan və 31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış hesabat dövrlərinə şamil olunan bütün yeni və yenidən işlənmiş standartları və onlara dair şərhləri qəbul etmişdir.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

BMHŞK 23 “Gəlir vergisi ilə bağlı yanaşmalarda qeyri-müəyyənlik”, 12 sayılı MUBS-a əsasən gəlir vergisi ilə bağlı metodlarda qeyri-müəyyənlik olduqda, vergi tutulan mənfəətin (vergi zərərinin), vergi bazalarının, istifadə edilməmiş vergi zərərlərinin, istifadə edilməmiş vergi kreditlərinin və vergi dərəcələrinin müəyyənləşdirilməsini nəzərdə tutur. Bu, xüsusi olaraq aşağıdakıları nəzərdə tutur:

- vergi ilə bağlı yanaşmaların kollektiv olaraq nəzərə alınması;
- vergi orqanlarının təftişlərinə dair fərziyyələr;
- vergi tutulan mənfəətin (vergi zərərinin), vergi bazalarının, istifadə edilməmiş vergi zərərlərinin, istifadə edilməmiş vergi kreditlərinin və vergi dərəcələrinin müəyyən edilməsi; və
- fakt və vəziyyətlərə dəyişikliklərin təsiri.

2015-2017-ci illəri əhatə edən dövr üzrə MHBS-lərə illik düzəlişlər – Beynəlxalq Mühəsibat Uçotu Standartları Şurasının (“BMUSS”) illik təkmilləşdirilməsi layihəsi nəticəsində dörd Beynəlxalq Maliyyə Hesabatı Standartlarına (MHBS) düzəlişləri əks etdirir.

Standart	Düzəlişin mövzusu
MHBS 3 “Biznes Kombinasiyaları” və MHBS 11 “Birgə Razılaşmalar”	MHBS 3-ə düzəlişlər, müəssisə müştərək əməliyyat olan bir biznes üzərində nəzarət əldə etdikdə, həmin bizneslə bağlı əvvəldən formalaşmış investisiyanın yenidən qiymətləndirilməsinin zəruri olduğunu aydınlaşdırır. MHBS 11-ə düzəlişlər, müəssisə müştərək əməliyyat olan bir biznes üzərində nəzarət əldə etdikdə, həmin bizneslə bağlı əvvəldən formalaşmış investisiyasının yenidən qiymətləndirilməsinə ehtiyac olmadığını aydınlaşdırır.
BMUS12 “Mənfəət Vergisi”	Düzəlişlər, dividendlərin verilməsi ilə bağlı bütün gəlir vergisi nəticələri (verilməsi ilə bağlı) verginin necə yaranmasından asılı olmayaraq, mənfəət və ya zərər də tanınmalıdır.
BMUS 23 “Borc üzrə Xərclər”	Düzəlişlər, müvafiq aktivin, nəzərdə tutulduğu istifadəsi yaxud satış üçün hazır olduqdan sonra hər hansı spesifik borc, ödənilməmiş qaldıqda, müəssisə ümumi borclarla bağlı kaptallaşdırma dərəcəsini hesablayan zaman həmin borc qalığı, müəssisənin ümumiyyətlə borc aldığı maliyyə vəsaitlərinin bir hissəsinə çevrilir.

“İşçilərin Mükafatlandırılması Paketləri üzrə Düzəliş, Məhdudlaşdırılma və ya Hesablamalar” üzrə 19 sayılı MUBS-a edilən Düzəlişlər – Dəyişikliklər, keçmiş xidmət dəyəri (ya da hesablama üzrə mənfəət və ya zərəri) müəyyən edilmiş təqaüd öhdəliklərinin (aktivin) yenilənmiş ehtimallardan istifadə edərək ölçülməsi və təklif olunan faydaları və paket aktivlərini müvafiq dəyişiklikdən əvvəl və sonra müqayisə etməklə (məhdudlaşdırılma və ya hesablanmalar), lakin aktivin maksimal həddinin təsirini nəzərə almamaqla ölçülür (müəyyən edilmiş təqaüd paketi müsbət saldo olduqda yarana bilər). BMUS 19-a əsasən, paketin düzəlişindən (məhdudlaşdırılma və ya hesablanmalar) yarana biləcək aktivin maksimal həddinin təsirinin dəyişməsi ikinci mərhələdə müəyyənləşdirilir və digər məcmu gəlirdə normal qaydada tanınır.

Mövcud xidmət xərcinin ölçülməsinə aid olan paraqraflar və müəyyən edilmiş xalis təqaüd öhdəlikləri (aktiv) üzrə xalis faizlərə də düzəliş edilmişdir. İndi müəssisədən plana dəyişikliklər edildikdən sonra hesabat dövrünün qalan hissəsi üçün cari xidmət haqqını və dəqiq faizini müəyyən etmək üçün bu yenidən qiymətləndirmədən yenilənmiş ehtimallardan istifadə etmək tələb olunacaq. Xalis faiz dərəcəsi halında düzəlişlər aydınlaşdırır ki, planın dəyişməsindən sonrakı müddət üzrə xalis faiz dərəcəsi BMUS 19.99-da yenidən qiymətləndirilmiş xalis müəyyənləşdirilmiş təqaüd öhdəlikləri (aktiv) ilə yenidən qiymətləndirilməkdə istifadə edilən diskont dərəcəsinin hasili şəklində hesablanır (həmçinin ianələrin təsiri və xalis müəyyənləşdirilmiş təqaüd öhdəlikləri nəzərə alınır (aktiv)).

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Düzəlişlər prospektiv şəkildə tətbiq olunur. Onlar yalnız illik dövrün başlanğıcında və ya ondan sonrakı dövrdə BMUS 19-a ilk tətbiq edilmiş paket düzəlişləri, məhdudiyyətləri və hesablamalarına tətbiq olunur.

MUBS 28 “Asılı və Birgə Müəssisələrə İnvestisiya Qoyuluşları” standartına dəyişikliklər – MUBSS, asılı təsərrüfat cəmiyyətlərində uzunmüddətli iştirak payına dair 28 sayılı MUBS-ə düzəlişlər hazırlamışdır. Düzəlişə əsasən müəssisə, asılı təsərrüfat cəmiyyətində və ya birgə müəssisədə xalis investisiyanın bir hissəsini təşkil edən, lakin iştirak payı metodunun tətbiq olunmadığı asılı yaxud birgə müəssisədə uzunmüddətli mənfəətə 9 sayılı MHBS-i tətbiq etməlidir.

MHBS 9 “Maliyyə Alətləri” standartına dəyişikliklər – MUBSS, mənfəi təminat və maliyyə öhdəliklərinin dəyişdirilməsi ilə bağlı ödənilmiş avansların xüsusiyyətləri haqqında 9 sayılı MHBS-ə dair dəyişiklikləri dərc etmişdir.

Mənfəi Təminat ilə bağlı Ödənilmiş Avansların Xüsusiyyətləri – mənfəi təminat ödəmələri üzrə belə, amortizasiya olunmuş dəyərdə ölçməyə icazə vermək məqsədilə xitam hüquqlarına dair 9 sayılı MHBS-in mövcud tələbini dəyişir. MUBSS həmçinin, müəssisənin dəyişiklik və ya dəyişdirmə tarixində mənfəət və ya zərərdə dəyişiklik və ya mübadilə nəticəsində yaranan maliyyə öhdəliyinin amortizasiya edilmiş dəyərində hər hansı düzəlişin tanınmasını aydınlaşdırır.

MHBS 16 “İcarələr”, MHBS məruzəçisinin icarələri tanıma, ölçmə, təqdim etmə və açıqlama formasını müəyyən edir. Standart, icarə müddəti 12 ay və ya daha az olarsa, yaxud baza aktivinin dəyəri az olarsa, bütün icarələr üzrə aktiv və öhdəlikləri tanımaq üçün icarəçidən tələb olunan vahid mühasibat uçotu modelini təmin edir. İcarəyə verən MHBS 16-nın yanaşması ilə icarələri əməliyyat və ya maliyyə icarələri olaraq təsnif etməyə davam edir və icarəyə verənin mühasibat uçotu bu sahədə daha əvvəlki standart sayılan MUBS 17-yə nisbətən əsaslı dəyişikliklərə məruz qalır.

Bank 16 sayılı MHBS-nin tətbiqini, 16:C5(b) sayılı MHBS tələbinə uyğun olaraq seçmişdir, yəni Standartın ilkin tətbiq tarixinə onun ilkin olaraq tətbiqinin məcmu təsirini hesablamaqla retrospektiv şəkildə. Nəticədə Bank müqayisəli məlumatı yenidən nəzərdən keçirməyəcək, əksinə Standartın ilkin tətbiqinin məcmu təsirini, ilkin tətbiqetmə tarixinə bölüşdürülməmiş mənfəətin ilin əvvəlinə olan qalığı üzrə düzəliş olaraq tanıyacaqdır.

İcarəçinin uçotunun tam əksi olaraq, 16 sayılı MHBS, İcarədarın uçot tələbləri üzrə BMUS 17-də olan standartları əsasən dəyişməz olaraq saxlamışdır. Bank İcarəçi olaraq, yeni standartın tətbiqi üzrə təsirə məruz qala bilər. 16 sayılı MHBS, Bankın əvvəllər balansdan kənar uçotu aparılan 17 sayılı MUBS-a əsasən əməliyyat lizinqi kimi təsnifləşdirilən lizinqlərlə bağlı uçot tələblərini dəyişdirə bilər. 16 sayılı MHBS-nin ilkin tətbiqi zamanı, bütün lizinqlər üçün (aşağıda göstəriləndi istisna olmaqla), Bank aşağıdakıları yerinə yetirəcəkdir:

- İlkin olaraq gələcək icarə ödənişlərinin cari dəyərində ölçülən, istifadə hüququ verən aktivləri və icarə öhdəliklərini maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda tanımaq;
- İstifadə hüququ verən aktivlərin və icarə öhdəlikləri üzrə faiz xərclərinin mənfəət və zərər hesabatında amortizasiyasını tanımaq;
- Pul vəsaitlərinin hərəkəti hesabatında ödənməmiş pul vəsaitlərinin ümumi məbləğini əsas hissəyə (maliyyələşdirmə fəaliyyəti bölümündə təqdim olunduqda) və faizə (əməliyyat fəaliyyəti bölümündə təqdim edilən) ayırmaq.

Güzəştli icarə ödənişləri (məsələn, icarə haqqı olmayan müddət) istifadə hüququ verən aktivlərin və icarə öhdəliklərinin ölçülməsinin bir hissəsi kimi qəbul edilməlidir. 17 sayılı BMUS-da isə müvafiq olaraq, güzəştli icarə öhdəliklərinin ayrıca tanınması və düz xətt üsulu ilə icarə xərclərinin azalması vasitəsilə amortizasiyası tələb olunurdu.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

16 sayılı MHBS-yə əsasən tanınmış aktivlərdən istifadə hüququ, “Aktivlərin Dəyərsizləşməsi” adlı 36 sayılı BMUS-a uyğun olaraq dəyərsizləşmə üzrə təhlil edilməlidir. Bu əhəmiyyətli icarə müqavilələri üzrə ehtiyat tanınması üçün əvvəlki tələbi əvəz edəcək.

Qısa-müddətli icarələr (12 aylıq və ya daha az) və aşağı dəyərli aktivlər (məsələn fərdi kompüterlər və ofis mebeli) üçün Bank 16 sayılı MHBS-nin icazə verdiyi formada icarə xərcini düz-xətt metodu əsasında tanımağı seçmişdir.

Bank bu standartın tətbiqinin təsirlərini qiymətləndirmiş və maliyyə hesabatlarında dəyişikliklər etmişdir.

31 dekabr 2018-ci il tarixinə olan əməliyyat icarəsi öhdəliklərinin 1 yanvar 2019-cu il tarixində tanınmış icarə öhdəlikləri ilə uzlaşdırılması aşağıda göstərilmişdir:

	31 dekabr 2019-cu il
31 dekabr 2018-ci il tarixində açıqlanan cəmi icarə öhdəlikləri	9,241
Artan borc dərəcəsiəndən istifadə etməklə diskontlaşdırılmanın təsiri	(1,488)
1 yanvar 2019-cu il tarixində 16 sayılı MHBS-yə əsasən tanınmış cəmi icarə öhdəlikləri	7,753

16 sayılı MHBS-nin 1 yanvar 2019-cu il tarixinə olan maliyyə hesabatlarına təsiri aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2018-ci il tarixinə olan qalıq dəyəri	Yenidən ölçmə	1 yanvar 2019- cu il tarixinə 16 sayılı MHBS üzrə qalıq dəyəri
Aktivlərdən istifadə hüququ	-	7,772	7,772
İcarə öhdəliyi	-	(7,753)	(7,753)
Digər aktivlər (əvvəlcədən ödənilmiş icarə)	9,140	(19)	9,121

6. DƏRC OLUNMUŞ, LAKİN HAZIRDA QƏBUL OLUNMAMIŞ STANDARTLAR

Hazırkı maliyyə hesabatlarının təsdiq edilməsi tarixində Bank tərəfindən, qüvvəyə minmə tarixindən əvvəl qəbul edilmiş standart və şərtlərdən əlavə, aşağıda göstərilən standart və şərtlər dərc edilmiş lakin qüvvəyə minməmişdir.

MHBS 3 Müəssisələrin Birləşməsi. “Müəssisə” tərifinə edilən Düzəliş – Düzəlişlər şirkətlərə əldə edilmiş aktivlərin müəssisə və ya aktivlər qrupu olduğunu müəyyənləşdirməyə kömək edəcək.

Edilmiş düzəliş biznes xidmətlərinin nəticələrinin müştəriləri məhsul və xidmətlər ilə təmin etmək olduğunu vurğulayır. Halbuki əvvəlki anlayışa əsasən, biznes anlayışı dividend şəklində, daha aşağı xərclərə və ya investirlərə və digərlərinə iqtisadi mənfəət təmin etmək məqsədi daşıyırdı. Alınan aktivin biznes və ya aktivlər qrupu olduğunu fərqləndirmək vacibdir, çünki alıcı qüvvəli yalnız biznes alarkən tanıyır. Dəyişikliklərə əsasən, “biznes”-in yeni tərfi müştərilərə məhsul və ya xidmətlərin göstərilməsi, investisiya gəlirinin yaranması (məsələn, dividendlər və faizlər) və ya adi fəaliyyətdən digər gəlirlər yaranmasının ayrılmaz tərkibidir.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Bank, biznesin yenilənmiş tərifini 2020-ci il yanvarın 1-də və ya ondan sonra baş verən satınalmalara tətbiq etməlidir. Daha əvvəl tətbiq edilməsinə icazə verilir.

“Əhəmiyyətlik” anlayışının yeni tərfi – MUBSS şirkətlərin əhəmiyyətliklə bağlı qərarları daha asan verməsi üçün əhəmiyyətlik prinsipinə düzəlişlər dərc etmişdir. Yeni dəyişikliklər 1 sayılı BMUS “Maliyyə Hesabatlarının Təqdimatı” və 8 sayılı BMUS “Mühasibat Uçotu Qaydaları, Uçot Ehtimallarındakı Dəyişikliklər və Xətalər”-a şamil edilir.

Dəyişikliklər əhəmiyyətliliyin tərifini və bu günə qədər MHBS-nin digər standartlarında göstərilmiş olan əhəmiyyətlik prinsiplərinin tətbiqi ilə bağlı təlimatları da hesabat hazırlayanlar üçün aydınlaşdırır. Yeni tərif əsasən, məlumat o zaman əhəmiyyətli sayılır ki, onun gizlədilməsi, təhrif edilməsi və ya dəyişdirilməsi maliyyə hesabatlarını ümumi məqsədlər üçün istifadə edən əsas tərəflərin qərarlarına təsir etməsi ehtimal edilir və bu məlumat hesabat hazırlayan konkret müəssisə üzrə maliyyə məlumatı xarakterinə malikdir.

Dəyişikliklər 1 yanvar 2020-ci il tarixindən qüvvədədir. Erkən tətbiqinə icazə verilir.

Beynəlxalq Mühasibat Uçotu Standartları Şurası (BMUSS), Banklararası təklif olunan faiz həddi (“İBOR”) üzrə aparılan islahatların maliyyə hesabatlılığı üzrə yarana biləcək potensial təsirinə cavab olaraq, **“Baza Faiz Dərəcəsi İslahatı”-nı (9 sayılı MHBS, 39 sayılı BMUS və 7 sayılı MHBS-ə edilmiş Düzəlişləri)** dərc etmişdir. Baza faiz dərəcəsi islahatı aşağıdakı dəyişiklikləri nəzərdə tutur:

- islahat nəticəsində müəssisələrin, hedc olunmuş pul axınlarının və hedcinq aləti üzrə pul axınlarının əsaslandığı baza faiz dərəcəsinin dəyişməyəcəyini ehtimal edərək, tətbiq ediləcək hedcinq uçotu üzrə bəzi tələblərin yenidən müəyyənləşdirilməsi;
- baza faiz dərəcəsi islahatının birbaşa təsir etdiyi bütün hedcinq münasibətləri üçün məcburidir;
- baza faiz dərəcəsi islahatı nəticəsində yaranacaq digər nəticələrin həlli üçün nəzərdə tutulmamışdır (əgər hedcinq münasibətləri düzəlişlərdə göstərilməmiş səbəblər nəticəsində, hedcinq uçotu tələblərinə cavab vermirsə, hedcinq uçotunun dayandırılması tələb olunur); və
- düzəlişlərin müəssisələrin hedcinq münasibətlərinə hansı dərəcədə təsir göstərməsi barədə xüsusi açıqlamaları tələb etmək.

Düzəlişlər 1 yanvar 2020-ci il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvədədir və retrospektiv şəkildə tətbiq olunmalıdır. Düzəlişlərin erkən tətbiqinə icazə verilir.

MHBS 17 “Sığorta müqavilələri” 2017-ci ilin may ayında verilmiş və 4 sayılı MHBS “Sığorta müqavilələri”-ni əvəz edir. Yeni standart sığorta müqavilələrinin tanınması, ölçülməsi, təqdim edilməsi və açıqlanması prinsiplərini müəyyən edir. Müəssisə, buraxdığı təkrarsığorta müqavilələri də daxil olmaqla sığorta müqavilələrinə; əlində olan təkrarsığorta müqavilələrinə; imtiyazlı iştirak xüsusiyyətləri ilə buraxdığı investisiya müqavilələrinə; müəssisənin bağladığı sığorta müqavilələrinə MHBS 17 “Sığorta müqavilələri”-ni tətbiq etməlidir.

MHBS 17, 2023-cü il yanvarın 1-də və ya ondan sonra başlayan illik hesabat dövrləri üçün qüvvədədir. MHBS 15 “Müştərilərlə Müqavilələrdən Əldə Edilən Gəlir” və 9 sayılı MHBS “Maliyyə Alətləri” standartları ilə birlikdə icazə verilir.

Öhdəliklərin təsnifatına aydınlıq gətirilməsi ilə bağlı 1 sayılı BMUS üzrə Düzəlişlər – 2020-ci il yanvar ayında BMUSS “Cari və Uzunmüddətli olmaqla, Öhdəliklərin Təsnifatı (1 sayılı BMUS üzrə Düzəlişlər)” dərc etmişdir. Düzəlişlər, öhdəliklərin 1 sayılı BMUS-a əsasən, hesabat tarixinə müqavilə razılaşmaları üzrə təsnifatına daha ümumi yanaşma təklif edir. Öhdəliklərin cari və uzunmüddətli olmaqla təsnifatı üzrə düzəlişlər (1 sayılı BMUS üzrə Düzəlişlər) aktiv, öhdəlik üzrə gəlirlərin və ya xərclərin tanınma müddətinə və ya məbləğinə, eləcə də bu anlayışlar üzrə müəssisənin təqdim etdiyi açıqlamalara deyil, yalnız öhdəliklərin maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatdakı təqdimatına təsir edir.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Düzəlişlər 1 yanvar 2022-ci il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvədədir və retrospektiv şəkildə tətbiq olunmalıdır. Düzəlişlərin erkən tətbiqinə icazə verilir.

10 sayılı MHBS “Konsolidə Edilmiş Maliyyə Hesabatları” və 28 sayılı BMUS (düzəlişlər): “İnvestor və onun Asılı və ya Birgə Müəssisəsi arasında Aktivlərin Satışı və ya Ötürülməsi” – 10 sayılı MHBS və 28 sayılı BMUS-a edilən düzəlişlər investor, onun asılı müəssisəsi və birgə müəssisə arasında aktivlərin satışı və ya ötürülməsi üzrə vəziyyəti ehtiva edir. Düzəlişlər xüsusi olaraq kapital metodu ilə konsolidasiya edilən əlaqəli və birgə müəssisələrlə biznes əməliyyatları aparmayan törəmə müəssisə üzərində nəzarətin itirilməsi ilə bağlı olan gəlir və zərərlərin, ana müəssisənin mənfəət və zərər hesabatında əlaqəsi olmayan investorun həmin əlaqəli və ya birgə müəssisədə olan payına düşən hissəyə müdaxilə etməmək şərtilə tanınmasını tələb edir. Eynilə, istənilən keçmiş törəmə müəssisədə (kapital metodu ilə konsolidasiya edilən assosiasiya və birgə müəssisəyə çevrildikdə) saxlanılan investisiyanın ədalətli dəyərlə yenidən ölçülməsindən irəli gələn gəlir və ya zərər yalnız əlaqəsi olmayan investorların yeni assosiasiya və ya birgə müəssisədəki payları müqabilində tanınır.

Düzəlişlərin qüvvəyə minmə tarixi hələ ki, MUBSS tərəfindən müəyyən edilməmişdir; lakin, düzəlişlərin erkən tətbiqinə icazə verilir.

7. PUL VƏSAİTLƏRİ VƏ ONLARIN EKVİVALENTLƏRİ

	31 dekabr 2019-cu il	31 dekabr 2018-ci il
Nağd pul vəsaitləri	19,014	11,887
ARMB-də müxbir hesablar	13,038	3,378
Digər banklarda müxbir hesablar		
- reytingi A- dən A+dək	7,018	-
- reytingi BBB- dən BBB+dək	-	2,289
- reytingi BB- dən BB+dək	14	389
- reytingi B- dən B+dək	76	-
- reytingsiz	-	63
Digər banklarda cəmi müxbir hesablar	7,108	2,741
ARMB-də müddətli depozitlər	6,143	-
ARMB istiqrazları	16,903	-
Çıxılsın: Ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat	(12)	(26)
Cəmi pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	62,194	17,980

Reytinglər “Fitch” agentliyinin reyting sisteminə əsaslanır.

31 dekabr 2019-cu il tarixinə Bankın digər bir bankda öz kapitalının 10%-dən daha çox məbləğdə, 36,084 min AZN-ə bərabər olan (2018: sıfır) pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri üzrə qalıqları mövcud olmuşdur.

EOKZ məqsədləri üzrə bütün pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri üzrə qalıqlar 1-ci mərhələyə aid edilmişdir.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

8. BANKLARDAN VƏ DİGƏR MALİYYƏ TƏŞKİLATLARINDAN ALINACAQ VƏSAİTLƏR

	31 dekabr 2019-cu il	31 dekabr 2018-ci il
ARMB-də saxlanılan məcburi ehtiyatlar	1,200	624
Məhdudlaşdırılmış hesablar	1,039	27,911
Digər banklarda kreditlər və depozitlər - reytingsiz	863	2,312
Digər banklarda cəmi kreditlər və depozitlər	863	2,312
Çıxılsın: Ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat	(11)	(58)
Banklardan və digər maliyyə təşkilatlarından alınacaq xalis vəsaitlər	3,091	30,789

31 dekabr 2019-cu il tarixinə banklardan və digər maliyyə təşkilatlarından alınacaq vəsaitlərə daxil olan, yerli bankdakı 1,039 min AZN məbləğində müxbir hesabı bloklaşdırılmışdır (2018: ARMB-də 22,195 min AZN, yerli bankda 5,716 min AZN).

Yerli bankdakı qalıqlar, Bank tərəfindən əldə edilmiş zəmanətlər üzrə girov olaraq bloklaşdırılmışdır.

31 dekabr 2019-cu il tarixinə banklar və digər maliyyə təşkilatlarından alınacaq vəsaitlərə daxil olan hesablanmış faiz gəlirləri 2 min AZN (31 dekabr 2018-ci il: 6 min AZN) təşkil etmişdir.

Banklar və digər maliyyə təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər üzrə bütün qalıqlar 31 dekabr 2019 və 2018-ci il tarixlərinə 1-ci mərhələyə aid edilmişdir.

31 dekabr 2019 və 2018-ci il tarixlərində başa çatmış illər ərzində mərhələlər arasında köçürmələr olmamışdır.

Banklardan və digər maliyyə təşkilatlarından alınacaq vəsaitlərin təmərküzləşməsi

31 dekabr 2019-cu il tarixinə Bankın heç bir digər bankda ayrılıqda kapitalın 10%-ni keçən qalığı olmamışdır (31 dekabr 2018-ci il: 2 bank).

31 dekabr 2019-cu il tarixinə bu qalıqların ümumi dəyəri sıfır (31 dekabr 2018-ci il: 28.477 min AZN) olmuşdur.

ARMB-də saxlanılan məcburi ehtiyatlar

ARMB-də yerləşdirilmiş məcburi ehtiyatlar faizsiz depozitlərdir ki, onlar ARMB tərəfindən verilmiş qaydalara əsasən hesablanır və çıxarılması qadağandır. Ehtiyatlar ARMB tərəfindən dərc olunmuş qaydalar əsasında hesablanır və AZN və xarici valyuta ilə ifadə olunmuş əhatə olunan müştəri hesabları üzrə orta çəkili qalıqların müvafiq olaraq 0.5% və 1%-nə (2018: 0.5% və 1%) bərabərdir.

Kredit riski

Digər maliyyə təşkilatlarına verilmiş reytingsiz kreditlərin qalığı əsasən 842 min AZN məbləğində “Premier Kredit” bank olmayan kredit təşkilatından (2018: 2,256 min AZN “Premier Kredit” bank olmayan kredit təşkilatı) ibarətdir.

Bu qalıqlara münasibətdə dəyərsizləşmə göstəriciləri yoxdur.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

9. İNVESTİSİYA QIYMƏTLİ KAĞIZLARI

	31 dekabr 2019-cu il	31 dekabr 2018-ci il
DMGVƏD-də təyin olunmuş investisiya qiymətli kağızları	54,324	-
Amortizasiya edilmiş dəyərdə ölçülən investisiya qiymətli kağızları	2,597	4,949
MZVƏD-də təyin olunmuş investisiya qiymətli kağızları - kapital alətləri	188	188
Cəmi investisiya qiymətli kağızları	57,109	5,137
Çıxılsın: Ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat	(31)	-
Xalis investisiya qiymətli kağızları	57,078	5,137

Amortizasiya dəyəri və DMGVƏD-də təyin olunmuş investisiya qiymətli kağızları

	31 dekabr 2019-cu il	31 dekabr 2018-ci il
ABŞ xəzinə vekselləri	48,342	-
Hökumət istiqrazları	4,647	-
Korporativ istiqrazlar	3,932	4,949
Borc qiymətli kağızları	56,921	4,949

Bütün borc qiymətli kağızları üzrə qalıqlar 31 dekabr 2019 və 2018-ci il tarixlərinə 1-ci mərhələyə aid edilmişdir.

31 dekabr 2019 və 2018-ci il tarixlərində başa çatmış illər ərzində mərhələlər arasında köçürmələr olmamışdır.

Bütün reytinglər “Fitch” agentliyinin reyting sisteminə əsaslanır.

1 yanvar 2018-ci il tarixində Bank aşağıdakı cədvəldə göstərilən müəyyən investisiyaları MZVƏD-də kapital qiymətli kağızları kimi təyin etmişdir. Rəhbərlik, ilin sonunda ədalətli dəyərin qalıq dəyərindən əhəmiyyətli dərəcədə fərqlənə biləcəyinə inanmır.

Kapital investisiya qiymətli kağızları MZVƏD-də təyin edilir:

	31 dekabr 2019-cu il	31 dekabr 2018-ci il
“Azərbaycan Beynəlxalq Bankı” ASC	88	88
“Bakı Fond Birjası” QSC	60	60
“MilliKart” MMC	40	40
Kapital qiymətli kağızları	188	188

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

10. MÜŞTƏRİLƏRƏ VERİLMİŞ KREDİTLƏR

	31 dekabr 2019-cu il		31 dekabr 2018-ci il	
	Məbləğ	% Cəmi ümumi kreditlərin hissəsi	Məbləğ	% Cəmi ümumi kreditlərin hissəsi
İstehlak kreditləri	146,173	55%	235,341	59%
Mikrokreditlər	44,310	17%	66,041	16%
Biznes kreditləri	43,896	16%	40,012	10%
Kartlar	32,674	12%	52,796	13%
Avtokreditlər	914	0%	6,112	2%
Müştərilərə verilmiş ümumi kreditlər	267,967		400,302	
Çıxılsın: Ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat	(45,741)		(197,147)	
Müştərilərə verilmiş xalis kreditlər	222,226		203,155	

Müştərilərə verilmiş kreditlərin qalıq dəyərinin sektorlar üzrə təhlili:

	31 dekabr 2019-cu il	31 dekabr 2018-ci il
Fərdi şəxslər	229,537	345,875
Ticarət və xidmətlər	30,523	14,431
İstehsalat	4,274	5,588
Kənd təsərrüfatı və qida email	3,633	34,408
Müştərilərə verilmiş ümumi kreditlər	267,967	400,302
Çıxılsın: Ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat	(45,741)	(197,147)
Müştərilərə verilmiş xalis kreditlər	222,226	203,155

Maliyyə hesabatlarına 1 sayılı qeyddə açıqlandığı kimi, Bank 103,358 min AZN məbləğində vəsaiti birbaşa Maliyyə Nazirliyindən əldə etmək hüququna malikdir. Bu məbləğin 53,451 min AZN-i alınmış və tamamilə dəyərsizləşən 46,200 borcalanın pərakəndə kredit borcları üçün Bankın zərərlərinin kompensasiyasına yönəldilmiş və 49,906 min AZN-i 31 dekabr 2019-cu il tarixinə hökumətdən kompensasiya olaraq müştərilərə verilmişdir. Bundan əlavə, Bank Fərmana əsasən 5 il müddətinə 0.1% olmaqla vaxtı keçmiş 85,309 min AZN məbləğində kreditləri restrukturizasiya etmişdir. Kreditlərin restrukturizasiyasından əvvəl bu kreditlər silinmiş və ya Mərhələ 3-də təqdim edilmişdir. Resstrukturizasiya edilmiş kreditlərə Fərmanda göstərilən əsas məbləğin ödənilməsi üçün 1 il güzəşt müddəti verilmişdir. Bu kreditlərin şərtlərinin dəyişdirilməsi ilkin şərtlərdən əhəmiyyətli dərəcədə fərqləndiyindən, Bank bu kreditlərə dair yanaşmanın tanınmasını dayandırmışdır. Bu kreditlər 24% üstünlük təşkil edən bazar dərəcələri nəzərə alınmaqla 281 min AZN ədalətli dəyərlə ilkin dəyərdə yeni kreditlər kimi tanınmış və SƏKD kimi təsnif edilmişdir. Bank bu kreditlərin ilkin tanınması zamanı mövcud olan şərtlərin dəyişilməsindən 281 min AZN məbləğində gəlir əldə etmişdir.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Aşağıdakı cədvəllər müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə zərər ehtiyatının ilin əvvəlinə olan qalığı ilə ilin sonuna olan qalığının üzləşdirilməsi xülasəsini əks etdirir.

	Mərhələ 1 (12-aylıq EOKZ)	Mərhələ 2 (ömürlük EOKZ)	Mərhələ 3 (ömürlük EOKZ- dəyərsizləşmiş)	Cəmi
<i>Amortizasiya olunmuş dəyərdə müştərilərə verilmiş kreditlər*</i>				
1 yanvar 2019-cu il tarixinə	1,896	193	195,058	197,147
Mərhələ 1-ə keçid	1,019	(33)	(986)	-
Mərhələ 2-ə keçid	(18)	43	(25)	-
Mərhələ 3-ə keçid	-	(364)	364	-
Kredit ehtiyatının xalis yenidən ölçülməsi	315	462	(34,919)	(34,142)
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni aktivlər	10,033	-	-	10,033
Silinmələr	-	-	(194,277)	(194,277)
Əvvəllər silinmiş məbləğlərin bərpaı	-	-	65,749	65,749
EOKZ-nin diskontlaşdırılmış cari dəyərinə düzəlişlər	-	-	1,231	1,231
31 dekabr 2019-cu il tarixinə	13,245	301	32,195	45,741

	Mərhələ 1 (12-aylıq EOKZ)	Mərhələ 2 (ömürlük EOKZ)	Mərhələ 3 (ömürlük EOKZ- dəyərsizləşmiş)	Cəmi
<i>Amortizasiya olunmuş dəyərdə müştərilərə verilmiş kreditlər*</i>				
1 yanvar 2018-ci il tarixinə	4,813	529	184,287	189,629
Mərhələ 1-ə keçid	1,279	(96)	(1,183)	-
Mərhələ 2-ə keçid	(294)	309	(15)	-
Mərhələ 3-ə keçid	-	(587)	587	-
Kredit ehtiyatının xalis yenidən ölçülməsi	(5,015)	38	(11,264)	(16,241)
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni aktivlər	1,113	-	-	1,113
Silinmələr	-	-	(6,133)	(6,133)
Əvvəllər silinmiş məbləğlərin bərpaı	-	-	7,796	7,796
EOKZ-nin diskontlaşdırılmış cari dəyərinə düzəlişlər	-	-	20,983	20,983
31 dekabr 2018-ci il tarixinə	1,896	193	195,058	197,147

* Bu cədvəllərdə göstərilən zərər üzrə ehtiyata kredit öhdəlikləri üzrə ehtimal olunan kredit zərərləri də daxildir, belə ki, Bank kredit öhdəlikləri üzrə ehtimal olunan kredit zərərlərini maliyyə aləti komponentinin gözlənilən kredit zərərlərindən ayrı müəyyən edə bilmir.

31 dekabr 2019 və 2018-ci il tarixlərində başa çatmış illər üzrə SƏKD kreditləri üzrə ehtimal olunan kredit zərərinin məbləği üzrə hərəkət müşahidə olunmamışdır.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

	Mərhələ 1 (12-aylıq EOKZ)	Mərhələ 2 (ömürlük EOKZ)	Mərhələ 3 (ömürlük EOKZ- dəyərsizləşmiş)	Cəmi
<i>Amortizasiya olunmuş dəyərdə müşətilərə verilmiş kreditlər- pərəkəndə kreditlər*</i>				
1 yanvar 2019-cu il tarixinə	1,515	175	183,167	184,857
Mərhələ 1-ə keçid	801	(33)	(768)	-
Mərhələ 2-ə keçid	(18)	43	(25)	-
Mərhələ 3-ə keçid	-	(325)	325	-
Kredit ehtiyatının xalis yenidən ölçülməsi	(646)	441	(34,529)	(34,734)
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni aktivlər	8,747	-	-	8,747
Silinmələr	-	-	(190,507)	(190,507)
Əvvəllər silinmiş məbləğlərin bərpaı	-	-	65,697	65,697
EOKZ-nin diskontlaşdırılmış cari dəyərinə düzəlişlər	-	-	1,204	1,204
31 dekabr 2019-cu il tarixinə	10,399	301	24,564	35,264

	Mərhələ 1 (12-aylıq EOKZ)	Mərhələ 2 (ömürlük EOKZ)	Mərhələ 3 (ömürlük EOKZ- dəyərsizləşmiş)	Cəmi
<i>Amortizasiya olunmuş dəyərdə müşətilərə verilmiş kreditlər- pərəkəndə kreditlər*</i>				
1 yanvar 2018-ci il tarixinə	2,568	447	173,261	176,276
Mərhələ 1-ə keçid	1,131	(86)	(1,045)	-
Mərhələ 2-ə keçid	(266)	281	(15)	-
Mərhələ 3-ə keçid	-	(492)	492	-
Kredit ehtiyatının xalis yenidən ölçülməsi	(3,005)	25	(11,368)	(14,348)
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni aktivlər	1,087	-	-	1,087
Silinmələr	-	-	(6,115)	(6,115)
Əvvəllər silinmiş məbləğlərin bərpaı	-	-	7,796	7,796
EOKZ-nin diskontlaşdırılmış cari dəyərinə düzəlişlər	-	-	20,161	20,161
31 dekabr 2018-ci il tarixinə	1,515	175	183,167	184,857

* Bu cədvəllərdə göstərilən zərər üzrə ehtiyata kredit öhdəlikləri üzrə ehtimal olunan kredit zərərləri də daxildir, belə ki, Bank kredit öhdəlikləri üzrə ehtimal olunan kredit zərərlərini maliyyə aləti komponentinin gözlənilən kredit zərərlərindən ayrı müəyyən edə bilmir.

31 dekabr 2019 və 2018-ci il tarixlərində başa çatmış illər üzrə SƏKD kreditləri üzrə ehtimal olunan kredit zərərinin məbləği üzrə hərəkət müşahidə olunmamışdır.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

	Mərhələ 1 (12-aylıq EOKZ)	Mərhələ 2 (ömürlük EOKZ)	Mərhələ 3 (ömürlük EOKZ- dəyərsizləşmiş)	Cəmi
<i>Amortizasiya olunmuş dəyərdə müşətilərə verilmiş kreditlər- biznes kreditləri*</i>				
1 yanvar 2019-cu il tarixinə	381	18	11,891	12,290
Mərhələ 1-ə keçid	218	-	(218)	-
Mərhələ 2-ə keçid	-	-	-	-
Mərhələ 3-ə keçid	-	(39)	39	-
Kredit ehtiyatının xalis yenidən ölçülməsi	961	21	(390)	592
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni aktivlər	1,286	-	-	1,286
Silinmələr	-	-	(3,770)	(3,770)
Övvəllər silinmiş məbləğlərin bərpası	-	-	52	52
EOKZ-nin diskontlaşdırılmış cari dəyərinə düzəlişlər	-	-	27	27
31 dekabr 2019-cu il tarixinə	2,846	-	7,631	10,477

	Mərhələ 1 (12-aylıq EOKZ)	Mərhələ 2 (ömürlük EOKZ)	Mərhələ 3 (ömürlük EOKZ- dəyərsizləşmiş)	Cəmi
<i>Amortizasiya olunmuş dəyərdə müşətilərə verilmiş kreditlər- biznes kreditləri*</i>				
1 yanvar 2018-ci il tarixinə	2,245	82	11,026	13,353
Mərhələ 1-ə keçid	148	(10)	(138)	-
Mərhələ 2-ə keçid	(28)	28	-	-
Mərhələ 3-ə keçid	-	(95)	95	-
Kredit ehtiyatının xalis yenidən ölçülməsi	(2,010)	13	104	(1,893)
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni aktivlər	26	-	-	26
Silinmələr	-	-	(18)	(18)
EOKZ-nin diskontlaşdırılmış cari dəyərinə düzəlişlər	-	-	822	822
31 dekabr 2018-ci il tarixinə	381	18	11,891	12,290

* Bu cədvəllərdə göstərilən zərər üzrə ehtiyata kredit öhdəlikləri üzrə ehtimal olunan kredit zərərləri də daxildir, belə ki, Bank kredit öhdəlikləri üzrə ehtimal olunan kredit zərərlərini maliyyə aləti komponentinin gözlənilən kredit zərərlərindən ayrı müəyyən edə bilmir.

31 dekabr 2019 və 2018-ci il tarixlərində başa çatmış illər üzrə SƏKD kreditləri üzrə ehtimal olunan kredit zərərinin məbləği üzrə hərəkət müşahidə olunmamışdır.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Kredit keyfiyyətinin təhlili

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2019-cu il və 2018-ci il tarixlərinə amortizasiya edilmiş dəyərdə ölçülən müştərilərə verilmiş kreditlərin keyfiyyəti haqqında məlumat təqdim olunmuşdur. Xüsusi olaraq qeyd olunmadıqda, cədvəldəki məbləğlər ümumi qalıq dəyərini əks etdirir.

	Mərhələ 1 (12-aylıq EOKZ)	Mərhələ 2 (ömürlük EOKZ)	Mərhələ 3 (ömürlük EOKZ- dəyərsizləşmiş)	Satın alınmış və ya əldə edilmiş kredit dəyərsizləşmiş (SƏKD)	Cəmi
<i>Müştərilərə verilmiş kreditlər amortizasiya edilmiş dəyərdə – istehlak kreditləri</i>					
Vaxtı keçməmiş	128,625	-	3,526	143	132,294
Vaxtı 30 gündən az keçmiş	1,750	-	325	13	2,088
Vaxtı 30-89 gün keçmiş	-	366	242	3	611
Vaxtı 90-179 gün keçmiş	-	-	1,090	2	1,092
Vaxtı 180-360 gün keçmiş	-	-	2,857	-	2,857
Vaxtı 360 gündən çox keçmiş	-	-	7,231	-	7,231
Cəmi müştərilərə verilmiş ümumi kreditlər	130,375	366	15,271	161	146,173
Çıxılsın: Ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat	(5,811)	(162)	(13,119)	-	(19,092)
31 dekabr 2019-cu il tarixinə qalıq məbləği	124,564	204	2,152	161	127,081

	Mərhələ 1 (12-aylıq EOKZ)	Mərhələ 2 (ömürlük EOKZ)	Mərhələ 3 (ömürlük EOKZ- dəyərsizləşmiş)	Cəmi
<i>Müştərilərə verilmiş kreditlər amortizasiya edilmiş dəyərdə – istehlak kreditləri</i>				
Vaxtı keçməmiş	102,144	-	-	102,144
Vaxtı 30 gündən az keçmiş	1,180	-	700	1,880
Vaxtı 30-89 gün keçmiş	28	699	1,049	1,776
Vaxtı 90-179 gün keçmiş	-	-	2,850	2,850
Vaxtı 180-360 gün keçmiş	-	-	6,491	6,491
Vaxtı 360 gündən çox keçmiş	-	-	120,200	120,200
Cəmi müştərilərə verilmiş ümumi kreditlər	103,352	699	131,290	235,341
Çıxılsın: Ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat	(1,028)	(124)	(116,299)	(117,451)
31 dekabr 2018-ci il tarixinə qalıq məbləği	102,324	575	14,991	117,890

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

	Mərhələ 1 (12-aylıq EOKZ)	Mərhələ 2 (ömürlük EOKZ)	Mərhələ 3 (ömürlük EOKZ- dəyərsizləşmiş)	Satın alınmış və ya əldə edilmiş kredit dəyərsizləşmiş (SƏKD)	Cəmi
<i>Müştərilərə verilmiş kreditlər amortizasiya edilmiş dəyərdə – Biznes kreditləri</i>					
Vaxtı keçməmiş	28,235	-	2,852	3	31,090
Vaxtı 30 gündən az keçmiş	4,028	-	-	-	4,028
Vaxtı 30-89 gün keçmiş	-	138	44	-	182
Vaxtı 90-179 gün keçmiş	-	-	121	-	121
Vaxtı 180-360 gün keçmiş	-	-	2,060	-	2,060
Vaxtı 360 gündən çox keçmiş	-	-	6,415	-	6,415
Cəmi müştərilərə verilmiş ümumi kreditlər	32,263	138	11,492	3	43,896
Çıxılsın: Ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat	(2,959)	(54)	(10,449)	-	(13,462)
31 dekabr 2019-cu il tarixinə qalıq məbləği	29,304	84	1,043	3	30,434

	Mərhələ 1 (12-aylıq EOKZ)	Mərhələ 2 (ömürlük EOKZ)	Mərhələ 3 (ömürlük EOKZ- dəyərsizləşmiş)	Cəmi
<i>Müştərilərə verilmiş kreditlər amortizasiya edilmiş dəyərdə – Biznes kreditləri</i>				
Vaxtı keçməmiş	22,774	-	885	23,659
Vaxtı 30 gündən az keçmiş	4,446	-	2	4,448
Vaxtı 30-89 gün keçmiş	-	44	29	73
Vaxtı 90-179 gün keçmiş	-	-	114	114
Vaxtı 180-360 gün keçmiş	-	-	829	829
Vaxtı 360 gündən çox keçmiş	-	-	10,889	10,889
Cəmi müştərilərə verilmiş ümumi kreditlər	27,220	44	12,748	40,012
Çıxılsın: Ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat	(381)	(18)	(11,891)	(12,290)
31 dekabr 2018-ci il tarixinə qalıq məbləği	26,839	26	857	27,722

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

	Mərhələ 1 (12-aylıq EOKZ)	Mərhələ 2 (ömürlük EOKZ)	Mərhələ 3 (ömürlük EOKZ- dəyərsizləşmiş)	Cəmi
<i>Müştərilərə verilmiş kreditlər amortizasiya edilmiş dəyərdə – kart kreditləri</i>				
Vaxtı keçməmiş	27,464	-	126	27,590
Vaxtı 30 gündən az keçmiş	191	-	20	211
Vaxtı 30-89 gün keçmiş	-	126	35	161
Vaxtı 90-179 gün keçmiş	-	-	228	228
Vaxtı 180-360 gün keçmiş	-	-	790	790
Vaxtı 360 gündən çox keçmiş	-	-	3,694	3,694
Cəmi müştərilərə verilmiş ümumi kreditlər	27,655	126	4,893	32,674
Çıxılsın: Ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat	(1,634)	(57)	(4,452)	(6,143)
31 dekabr 2019-cu il tarixinə qalıq məbləği	26,021	69	441	26,531

	Mərhələ 1 (12-aylıq EOKZ)	Mərhələ 2 (ömürlük EOKZ)	Mərhələ 3 (ömürlük EOKZ- dəyərsizləşmiş)	Cəmi
<i>Müştərilərə verilmiş kreditlər amortizasiya edilmiş dəyərdə – kart kreditləri</i>				
Vaxtı keçməmiş	27,921	-	-	27,921
Vaxtı 30 gündən az keçmiş	94	-	5	99
Vaxtı 30-89 gün keçmiş	1	114	16	131
Vaxtı 90-179 gün keçmiş	-	-	125	125
Vaxtı 180-360 gün keçmiş	-	-	321	321
Vaxtı 360 gündən çox keçmiş	-	-	24,199	24,199
Cəmi müştərilərə verilmiş ümumi kreditlər	28,016	114	24,666	52,796
Çıxılsın: Ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat	(300)	(46)	(23,288)	(23,634)
31 dekabr 2018-ci il tarixinə qalıq məbləği	27,716	68	1,378	29,162

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

	Mərhələ 1 (12-aylıq EOKZ)	Mərhələ 2 (ömürlük EOKZ)	Mərhələ 3 (ömürlük EOKZ- dəyərsizləşmiş)	Satın alınmış və ya əldə edilmiş kredit dəyərsizləşmiş (SƏKD)	Cəmi
<i>Müştərilərə verilmiş kreditlər amortizasiya edilmiş dəyərdə – mikro kreditlər</i>					
Vaxtı keçməmiş	40,335	-	816	102	41,253
Vaxtı 30 gündən az keçmiş	151	-	22	14	187
Vaxtı 30-89 gün keçmiş	-	48	33	1	82
Vaxtı 90-179 gün keçmiş	-	-	144	-	144
Vaxtı 180-360 gün keçmiş	-	-	316	-	316
Vaxtı 360 gündən çox keçmiş	-	-	2,328	-	2,328
Cəmi müştərilərə verilmiş ümumi kreditlər	40,486	48	3,659	117	44,310
Çıxılsın: Ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat	(2,840)	(23)	(3,350)	-	(6,213)
31 dekabr 2019-cu il tarixinə qalıq məbləği	37,646	25	309	117	38,097

	Mərhələ 1 (12-aylıq EOKZ)	Mərhələ 2 (ömürlük EOKZ)	Mərhələ 3 (ömürlük EOKZ- dəyərsizləşmiş)	Cəmi
<i>Müştərilərə verilmiş kreditlər amortizasiya edilmiş dəyərdə – mikro kreditlər</i>				
Vaxtı keçməmiş	21,126	-	-	21,126
Vaxtı 30 gündən az keçmiş	98	-	185	283
Vaxtı 30-89 gün keçmiş	-	24	170	194
Vaxtı 90-179 gün keçmiş	-	-	475	475
Vaxtı 180-360 gün keçmiş	-	-	1,479	1,479
Vaxtı 360 gündən çox keçmiş	-	-	42,484	42,484
Cəmi müştərilərə verilmiş ümumi kreditlər	21,224	24	44,793	66,041
Çıxılsın: Ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat	(176)	(4)	(38,162)	(38,342)
31 dekabr 2018-ci il tarixinə qalıq məbləği	21,048	20	6,631	27,699

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

	Mərhələ 1 (12-aylıq EOKZ)	Mərhələ 2 (ömürlük EOKZ)	Mərhələ 3 (ömürlük EOKZ- dəyərsizləşmiş)	Cəmi
<i>Müştərilərə verilmiş kreditlər amortizasiya edilmiş dəyərdə – avto kreditlər</i>				
Vaxtı keçməmiş	22	-	32	54
Vaxtı 30 gündən az keçmiş	1	-	-	1
Vaxtı 30-89 gün keçmiş		8	20	28
Vaxtı 90-179 gün keçmiş	-	-	-	-
Vaxtı 180-360 gün keçmiş	-	-	138	138
Vaxtı 360 gündən çox keçmiş	-	-	693	693
Cəmi müştərilərə verilmiş ümumi kreditlər	23	8	883	914
Çıxılsın: Ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat	(1)	(5)	(825)	(831)
31 dekabr 2019-cu il tarixinə qalıq məbləği	22	3	58	83

	Mərhələ 1 (12-aylıq EOKZ)	Mərhələ 2 (ömürlük EOKZ)	Mərhələ 3 (ömürlük EOKZ- dəyərsizləşmiş)	Cəmi
<i>Müştərilərə verilmiş kreditlər amortizasiya edilmiş dəyərdə – avto kreditlər</i>				
Vaxtı keçməmiş	90	-	-	90
Vaxtı 30 gündən az keçmiş	14	-	52	66
Vaxtı 30-89 gün keçmiş		7	58	65
Vaxtı 90-179 gün keçmiş			67	67
Vaxtı 180-360 gün keçmiş	-	-	164	164
Vaxtı 360 gündən çox keçmiş			5,660	5,660
Cəmi müştərilərə verilmiş ümumi kreditlər	104	7	6,001	6,112
Çıxılsın: Ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat	(11)	(1)	(5,418)	(5,430)
31 dekabr 2018-ci il tarixinə qalıq məbləği	93	6	583	682

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2019-cu il tarixinə müştərilərə verilmiş dəyərsizləşmiş kreditlər və mümkün zərərlərin təsirini azaltmaq üçün saxlanılan müvafiq girov haqqında məlumat təqdim olunur:

	Ümumi qalıq məbləği	Zərər ehtiyatı	Qalıq məbləği	Pul vəsaitləri və depozitlər	Saxlanılan girov dəyəri Daşınmaz əmlak	Motorlu nəqliyyat vasitələri	Cəmi
İstehlak kreditləri	15,432	(13,119)	2,313	844	2,361	-	3,205
Biznes kreditləri	11,495	(10,449)	1,046	-	21	36	57
Kart kreditləri	4,893	(4,452)	441	-	43	-	43
Mikrokreditlər	3,776	(3,350)	426	-	-	-	-
Avtokreditlər	883	(825)	58	-	38	21	59
Cəmi müştərilərə verilmiş dəyərsizləşmiş kreditlər	36,479	(32,195)	4,284	844	2,463	57	3,364

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2018-ci il tarixinə müştərilərə verilmiş dəyərsizləşmiş kreditlər və mümkün zərərlərin təsirini azaltmaq üçün saxlanılan əlaqəli girov haqqında məlumat təqdim olunur.

	Ümumi qalıq məbləği	Zərər ehtiyatı	Qalıq məbləği	Pul vəsaitləri və depozitlər	Saxlanılan girov dəyəri Daşınmaz əmlak	Motorlu nəqliyyat vasitələri	Cəmi
İstehlak kreditləri	12,748	(11,891)	857	-	841	-	841
Biznes kreditləri	131,290	(116,299)	14,991	2	-	-	2
Kart kreditləri	44,793	(38,162)	6,631	-	93	-	93
Mikrokreditlər	24,666	(23,288)	1,378	47	-	-	47
Avtokreditlər	6,001	(5,418)	583	-	-	95	95
Cəmi müştərilərə verilmiş dəyərsizləşmiş kreditlər	219,498	(195,058)	24,440	49	934	95	1,078

Müsadirə edilmiş girovlar

31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il üzrə Bank müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə girovları əldə etməklə, 120 min AZN (2018: 38 min AZN) xalis qalıq dəyərinə malik müəyyən aktivləri balansla almış və onları satış üçün saxlanılan aktivlər kimi tanımışdır. Bankın siyasəti bu aktivləri mümkün qədər tez satmaqdan ibarətdir. Satış üçün saxlanılan aktivlər daşınmaz əmlak və digər aktivlərdən ibarətdir. 13 sayılı Qeyd baxın.

Əhəmiyyətli kredit riskləri

31 dekabr 2019-cu il tarixinə Bankın ümumi kredit qalığı 1,000 min AZN-dən artıq olan on beş borcalanı və ya əlaqəli borcalanlar qrupu (31 dekabr 2018-ci il: doqquz borcalan) mövcud olmuşdur. Bu qalıqların 31 dekabr 2019-cu il tarixinə ümumi dəyəri 33,572 min AZN və ya müştərilərə verilmiş cəmi kreditlərin 13%-ni (31 dekabr 2018-ci il: 24,028 min AZN və ya 6%) təşkil etmişdir.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Kreditlərin ödəniş müddəti

31-ci Qeyddə kredit portfelinin ödəniş müddətləri və hesabat tarixindən kredit müqavilələri üzrə ödəniş tarixinədək qalan müddətlər təqdim olunur.

Kreditin dəyərsizləşməsinə qiymətləndirmək üçün əsas fərziyyələr və mülahizələr

Bank kredit portfelini üzrə gözlənilən kredit zərərlərini 31 sayılı Qeyddə təsvir edildiyi kimi kollektiv şəkildə hesablayır. Bank 12 aylıq və bütün dövr üçün gözlənilən kredit zərərlərini hesablamaq üçün defolt ehtimalı, DKZ və DMM modelləşdirmişdir.

Defolt ehtimalı

Kredit portfelini seqmentləri üzrə defolt ehtimalını hesablamaq üçün aylıq tarixi məlumat tətbiq edilməklə Markov keçid cədvəli istifadə edilmişdir. Aylıq orta keçidlərdən istifadə etməklə illik keçid cədvəli qurulmuşdur. Konkret zaman anında defolt ehtimalı son 12 aylıq məlumata əsasən hesablanır. Dövr ərzində defolt ehtimalı son 48 ay üçün gecikmə məlumatına əsasən hesablanmışdır. İkinci ildən başlayaraq bütün dövr üçün gözlənilən kredit zərərlərini hesablamaq üçün dövr ərzində defolt ehtimalından istifadə edilmişdir.

DKZ

Metodologiyaya əsasən, DKZ modelləşdirmə defoltun aradan qaldırıldığı və qaldırılmadığı hallar daxil olmaqla məbləğlərin tarixən orta bərpaolma dərəcəsinə əsaslanır. Bank bərpaolma dərəcələrini SQL skriptindən istifadə etməklə hesablanmışdır. SQL skriptin nəticələri DKZ kimi gözlənilən kredit zərərlərinin hesablanması fayllarında istifadə edilmişdir. Bərpaolma müddəti 60 ayla məhdudlaşdırılmış və bu müddətdən sonra DKZ həmişəlik 100% müəyyən edilmişdir.

DMM

Kredit portfelində 1-ci mərhələ üzrə DMM 3 aylıq müddətdə yığılması planlaşdırılan faiz daxil olmaqla cari risk məbləğinə əsasən hesablanır. 2-ci mərhələ üzrə DMM planlaşdırılmış amortizasiya qrafiki və yığılmış faizə əsasən hesablanır. 3-cü mərhələ üçün DMM cari risk məbləğinə bərabərdir. Modelləşdirmə üçün tarixi məlumat az olduğu üçün istifadə olunmamış kredit kartları üzrə kredit konvertasiya əmsalı 100% götürülür.

Həssaslığın təhlili

Bu hesablamalarda dəyişikliklər kredit dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyata təsir göstərə bilər. Məsələn, gözlənilən pul vəsaitlərinin xalis cari dəyəri bir faiz fərqlənərsə, 31 dekabr 2019-cu il tarixinə müştərilərə verilmiş kreditlərin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyat 45 min AZN az/çox olar (31 dekabr 2018: 189 min AZN az/çox).

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

11. ƏMLAK, AVADANLIQ VƏ QEYRİ-MADDİ AKTİVLƏR

	Torpaq və tikililər	Mebel və avadanlıqlar	Kompüter və rabitə avadanlıqları	Nəqliyyat vasitələri	Digər aktivlər	Lisensiyalar və proqram təminatı	Cəmi əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlər
İlkin dəyət/yenidən qiymətləndirilmiş məbləğ							
1 yanvar 2018-ci il	13,213	5,342	8,926	646	312	2,366	30,805
Əlavələr	-	20	89	-	5	12	126
Silinmələr	-	(56)	(1)	(68)	(1)	-	(126)
31 dekabr 2018-ci il	13,213	5,306	9,014	578	316	2,378	30,805
Əlavələr	-	214	987	191	6	91	1,489
Silinmələr	-	(85)	(350)	(116)	(36)	-	(587)
31 dekabr 2019-cu il	13,213	5,435	9,651	653	286	2,469	31,707
Yığılmış amortizasiya							
1 yanvar 2018-ci il	(1,304)	(4,851)	(7,999)	(537)	(278)	(1,245)	(16,214)
Amortizasiya xərcləri	(652)	(291)	(867)	(62)	(20)	(191)	(2,083)
Silinmələr üzrə ləğv edilmiş	-	56	1	68	1	-	126
31 dekabr 2018-ci il	(1,956)	(5,086)	(8,865)	(531)	(297)	(1,436)	(18,171)
Amortizasiya xərcləri	(652)	(163)	(256)	(49)	(10)	(182)	(1,312)
Silinmələr üzrə ləğv edilmiş	-	84	350	115	36	-	585
31 dekabr 2019-cu il	(2,608)	(5,165)	(8,771)	(465)	(271)	(1,618)	(18,898)

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

	Torpaq və tikililər	Mebel və avadanlıqlar	Kompüter və rəbitə avadanlıqları	Nəqliyyat vasitələri	Digər aktivlər	Lisensiyalar və proqram təminatı	Cəmi əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlər
Xalis qalıq dəyəri							
31 dekabr 2019-cu il tarixinə	10,605	270	880	188	15	851	12,809
31 dekabr 2018-ci il tarixinə	11,257	220	149	47	19	942	12,634

31 dekabr 2019 və 2018-ci il tarixlərinə müvafiq olaraq əmlak və avadanlıqlar kateqoriyasına 14,516 min AZN və 12,351 min AZN dəyərində tamamilə köhnəlmiş aktivlər daxil olmuşdur. Banka məxsus tikililər və torpaqlar yenidən qiymətləndirilmiş dəyərdə uçota alınır.

Yenidən qiymətləndirilmiş aktivlər

Bankın binaları və torpaq sahələrinin ədalətli dəyərləri 31 dekabr 2018-ci il tarixinə ədalətli dəyər iyerarxiyasının 3-cü səviyyəsinə aid edilmişdir.

Qiymətləndirmə zamanı bazar yanaşması əsas götürülmüşdür. Bazar yanaşması oxşar binaların müqayisəli satış nəticələrinin təhlilə əsaslanır. Bazar yanaşmasını tətbiq edərkən istifadə olunmuş əsas istinad xüsusi maneələr olmadan zəruri müddət ərzində satış qiymətidir.

31 dekabr 2019-cu il tarixinə binaların qalıq dəyəri, əgər yenidən qiymətləndirilməsəydi, 4,541 min AZN (31 dekabr 2018: 4.825 min AZN) təşkil edəcəkdir.

31 dekabr 2019-cu il tarixində rəhbərlik, 1 yanvar 2019-cu il tarixindən 31 dekabr 2019-cu il tarixinədək olan dövr üzrə ticari ofislərin yerləşdiyi daşınmaz əmlakın dəyərinə təsir göstərən əsas amilləri təhlil etmişdir. Təhlil nəticələrinə əsasən rəhbərlik belə qənaətə gəlmişdir ki, daşınmaz əmlak seqmentində qiymətlərdə əhəmiyyətli dəyişiklik baş verməmişdir. Təhlil müqayisəli satış üsulu əsasında həyata keçirilmişdir. Bu üsul yenidən qiymətləndirilən obyektin satılmış və ya satışı təklif olunan digər obyektlərlə birbaşa müqayisəsinə əsaslanır. Bu halda obyektin ədalətli dəyəri müstəqil tərəfin keyfiyyət və təyinat baxımından oxşar obyekt üçün ödəməyə hazır olduğu qiymətə əsasən müəyyən edilir. Obyektin bazar dəyəri, analoji obyektə asılı olaraq -10%-dən 30%-dək düzəliş tətbiq etməklə, bazarda müqayisəli obyekt təklifləri haqqında məlumat əsasən hesablanmışdır. Bu təkliflərə qiymətləndirilən və oxşar əmlakın xüsusiyyət fərqlərinə uyğun düzəliş edilmişdir. Yuxarıda sadalanan amillərdən istifadə etməklə müəyyən edilən təxmini dəyər rəhbərliyin gündəlik əməliyyatların idarə edilməsi perspektivlərinə dair təhlil nəticələrini əks etdirir və həm daxili, həm də xarici məlumat mənbələrinə əsaslanır.

Bu hesablamalarda dəyişiklik torpaq və obyektin dəyərinə təsir göstərə bilər. Məsələn, müqayisəli bəndlərin bazar dəyəri üç faiz fərqlənərsə, 31 dekabr 2019-cu il tarixinə torpaq və binaların dəyəri 318 min AZN yuxarı/aşağı ola bilər (2018: 338 min AZN).

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

12. AKTİVLƏRDƏN İSTİFADƏ HÜQUQU

	Ofis binaları	Digər	Cəmi aktivlərdən istifadə hüququ
İlkin dəyərdə			
1 yanvar 2019-cu il	7,656	116	7,772
31 dekabr 2019-cu il	7,656	116	7,772
Yığılmış amortizasiya			
1 yanvar 2019-ci il	-	-	-
Amortizasiya xərci	(1,618)	(36)	(1,654)
31 dekabr 2019-cu il	(1,618)	(36)	(1,654)
Xalis qalıq dəyəri			
31 dekabr 2019-cu il	6,038	80	6,118
1 yanvar 2019-cu il	7,656	116	7,772
31 dekabr 2018-ci il	-	-	-

13. DİGƏR AKTİVLƏR

	31 dekabr 2019-cu il	31 dekabr 2018-ci il (yenidən təsnif edilmiş)
Digər maliyyə aktivləri:		
Vəsitəçilərdən alınacaq vəsaitlər	4,260	1,905
Ləğv etmə prosesində olan banklardan alınacaq vəsaitlər	2,552	2,552
Plastik kartlar üzrə hesablaşmalar	2,233	3,217
Xarici müəssisədə məhdudlaşdırılmış nağd pul vəsaitləri	1,403	553
Hökumətdən alınacaq kompensasiya	719	-
MZVƏD ilə öçülmüş maliyyə aktivləri	330	-
Çıxılsın: Ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat	(2,662)	(3,697)
Cəmi digər maliyyə aktivləri	8,835	4,530
Digər qeyri-maliyyə aktivləri:		
Müsadirə edilmiş girovlar	897	1,016
Dövlət və yerli fondlardan alınacaq vəsaitlər	297	120
Təxirə salınmış xərclər	263	245
Azərbaycan Respublikasının Vergilər Nazirliyinə ödəniləcək avanslar	248	3,178
Qeyri-maddi aktivlərin alınması üçün ilkin ödənişlər	91	625
Digər	96	15
Çıxılsın: Dəyərsizləşmə zərəri üzrə ehtiyat	(689)	(589)
Cəmi digər maliyyə aktivləri	1,203	4,610
Cəmi digər aktivlər	10,038	9,140

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

31 dekabr 2019 və 2018-ci il tarixlərində Bank, 2016-cı ildə lisenziyası ləğv edilmiş yerli banklardan birində pul köçürmə sistemlərinin hesablaşması məqsədilə yerləşdirilmiş vəsaitlər üzrə tam dəyərşərtləşmə tanımıdır. Bütün digər maliyyə aktivləri 1-ci mərhələdədir və EOKZ məbləği 31 dekabr 2019 və 2018-ci il tarixləri üçün əhəmiyyətli deyildir.

31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il ərzində Bank, n müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə xalis qalıq dəyəri 120 min AZN (2018: 38 min) olan girov götürərək müəyyən aktivlər əldə etmiş və onları satış üçün saxlanılan aktivlər olaraq təsnifləşdirmişdir.

14. BANKLARA VƏ DİGƏR MALİYYƏ TƏŞKİLATLARINA ÖDƏNİLƏCƏK VƏSAİTLƏR

	31 dekabr 2019-cu il	31 dekabr 2018-ci il
Tələbli depozitlər	447	356
Müddətli depozitlər	684	162
Digər borc alınmış vəsaitlər		
Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı	60,573	20,000
Azərbaycan Respublikasının Sahibkarlığın İnkişafı Fondu	14,781	18,836
Azərbaycan Respublikası İpoteka və Kredit Zəmanət Fondu	8,696	9,336
Cəmi digər borc alınmış vəsaitlər	84,050	48,172
Cəmi banklara və digər maliyyə qurumlarına ödəniləcək vəsaitlər	85,181	48,690

Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı

Bank Fərmana əsasən, 5 il müddətinə, illik 0.1% illik faiz dərəcəsi ilə ARMB-dan 77,346 min AZN məbləğində borc götürmüşdür. Restrukturizasiya edilmiş kreditlərin maliyyələşdirilməsi məqsədi ilə ARMB-dan alınmış borc vəsaitlərinin faiz dərəcəsi verildiyi tarixə bazar qiymətindən aşağı olmuşdur, buna görə də Təşkilat bu borcların ilkin tanınmasında 16,406 min AZN məbləğində mənfəət əldə etmişdir. İlkin tanınma zamanı bu borcların ədalətli dəyəri 60,940 min AZN təşkil etmişdir.

Bank və Azərbaycan Respublikası tərəfindən zəmanətçi rolunu oynayan Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyi arasında bağlanmış müqaviləyə əsasən, Təşkilat borc alınmış vəsaitlərin 0.5%-i həcmində zəmanət haqqı ödəmişdir.

Azərbaycan Respublikası Sahibkarlığın İnkişafı Fondu

Kiçik və orta ölçülü müəssisələrin maliyyələşdirilməsi məqsədi ilə Bank, Azərbaycan Respublikası İqtisadi İnkişaf Nazirliyinin təşəbbüsü ilə həyata keçirilən proqram çərçivəsində 14 may 2012-ci il tarixində Sahibkarlığa Kömək Milli Fondu (indiki “Sahibkarlığın İnkişafı Fondu”) ilə kredit müqaviləsi bağlamışdır. Həmin proqram çərçivəsində vəsaitlər Banka illik 1.0% dərəcəsi ilə verilir, Bank isə həmin vəsaitləri müəyyən edilmiş tələblərə cavab verən borcalanlara illik 6.0%-7.0%-dən yüksək olmayan faiz dərəcəsi ilə verir. 31 dekabr 2019-cu il tarixində Bankın Azərbaycan Respublikası Sahibkarlığın İnkişafı Fonduna ödəməli olduğu məbləğ 14,781 min AZN (2018: 18,836 min AZN) təşkil etmişdir. Azərbaycan Respublikası Sahibkarlığın İnkişafı Fonduna olan borclarla bağlı Bankın yerinə yetirməli olduğu xüsusi maliyyə şərtləri yoxdur.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Azərbaycan Respublikası İpoteka və Kredit Zəmanət Fondu və Azərbaycan Respublikası Sahibkarlığın İnkişafı fondundan alınan borc vəsaitlərinin diskont dərəcəsini hesablayarkən Bank bu bazarı digər kommersiya borclarından ayırır, belə ki, bu kreditlər Azərbaycanın bank sektoruna eyni şərtlər, məqsədlər, müddətlər və risk səviyyələri ilə təqdim olunmuşdur.

Azərbaycan Respublikasının İpoteka və Kredit Zəmanət fondu

İpoteka kreditlərinin 1-4% illik faiz dərəcəsi ilə ilkin və təkrar maliyyələşdirilməsi məqsədi ilə Bank 11 iyul 2007-ci il tarixində Azərbaycan Respublikasının İpoteka və Kredit Zəmanət Fondu ilə müqavilə bağlamışdır. 31 dekabr 2019-cu il tarixinə Bank Fonda 2045-ci ilin may ayında 8,696 min manat (31 dekabr 2018: 9,336 min manat) ödəməlidir. Azərbaycan İpoteka və Kredit Zəmanət Fondundan olan borcla bağlı Bankın yerinə yetirməli olduğu xüsusi maliyyə şərtləri yoxdur.

31 dekabr 2019-cu il tarixinə banklara və digər maliyyə qurumlarına ödəniləcək məbləğlərə daxil edilmiş hesablanmış faiz xərcləri 35 min AZN (31 dekabr 2018: 25 min AZN) təşkil etmişdir.

İlin əvvəlinə və ilin sonuna digər borc vəsaitlərinin maliyyələşdirmə fəaliyyətindən daxil olmuş müvafiq nağd və nağdsız dəyişikliklərlə üzləşdirilməsi aşağıda təqdim edilmişdir:

	Məbləğ
1 yanvar 2018-ci il	52,905
Pul vəsaitlərinin axını	
Daxilolmalar	187
Yenidən ödənişlər	(4,920)
Ödənilmiş faizlər	<u>(1,255)</u>
Nağdsız dəyişikliklər	
Faiz xərcləri	<u>1,255</u>
31 dekabr 2018-ci il	48,172
Pul vəsaitlərinin axını	
Daxilolmalar	77,346
Yenidən ödənişlər	(24,697)
Ödənilmiş faizlər	<u>(714)</u>
Nağdsız dəyişikliklər	
Faiz xərcləri	349
İlkin tanınma zamanı ədalətli dəyər üzrə düzəliş	<u>(16,406)</u>
31 dekabr 2019-cu il	84,050

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

15. MÜŞTƏRİLƏRƏ VERİLƏCƏK VƏSAİTLƏR

	31 dekabr 2019-cu il	31 dekabr 2018-ci il
Cari hesablar və tələbli depozitlər		
- Pərakəndə	41,135	29,790
- Korporativ	15,016	10,839
Cəmi cari hesablar və tələbli depozitlər	56,151	40,629
Müddətli depozitlər		
- Pərakəndə	130,075	120,595
- Korporativ	-	7,504
Cəmi müddətli depozitlər	130,075	128,099
Cəmi müştərilərə veriləcək vəsaitlər	186,226	168,728

31 dekabr 2019-cu il tarixinə Bankın qalıqları onun kapitalının 10% -dən çox olan müştərisi mövcud olmamışdır (2018: 2 müştəri). 31 dekabr 2019-cu il tarixinə bu qalıqların ümumi məbləği sıfır olmuşdur (2018: 15,241 min AZN).

31 dekabr 2019 və 2018-ci il tarixlərinə müvafiq olaraq sıfır və 3,400 min AZN məbləğində müştərilərə verilmiş vəsaitlər buraxılmış zəmanətlərə qarşı, müvafiq olaraq 11,228 min AZN və 10,612 min AZN məbləğində olan vəsaitlər kreditlərə qarşı və müvafiq olaraq 585 min AZN və 520 min AZN məbləğində olan vəsaitlər isə istifadə olunmamış kredit xətlərinə qarşı təminat olaraq saxlanılmışdır.

2018-ci il tarixlərinə müştərilərə ödəniləcək məbləğlərə 157,014 min AZN və 131,763 min AZN məbləğində müvafiq olaraq Azərbaycan Əmanətlərin Sığortalanması Fondu tərəfindən sığortalanmış əmanətlər və cari hesablar daxildir.

31 dekabr 2019-cu il tarixinə müştərilərə veriləcək vəsaitlərə daxil edilmiş hesablanmış faiz xərcləri 2,646 min AZN (31 dekabr 2018: 3.235 min AZN) təşkil etmişdir.

16. SUBORDİNASİYA BORCLARI

	Verilmə tarixi	Müddəti	Faiz dərəcəsi	31 dekabr 2019-cu il	31 dekabr 2018-ci il
Əlaqəli tərəflərdən alınmış subordinasiya borcları (“Azpetrol Neft Şirkəti” MMC, 14,250 min ABŞ dolları, aylıq ödəniş)	yanvar - mart, 2016	yanvar – mart, 2023	4.5%	16,762	16,762

Bank müflis olduqda və ya ləğv edildikdə bu borclar Bankın bütün digər kreditorlar qarşısında öhdəliklərinə münasibətdə ikinci dərəcəli sayılacaq.

Bank yuxarıda açıqlanan subordinasiya borcları ilə bağlı heç bir xüsusi maliyyə şərtlərinə əməl etməli deyil.

İlin əvvəlinə və ilin sonuna subordinasiya öhdəliklərinin maliyyələşdirmə fəaliyyətindən daxil olmuş müvafiq nağd və nağdsız dəyişikliklərlə üzləşdirilməsi aşağıda təqdim edilmişdir:

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

	Məbləğ
1 yanvar 2018-ci il	24,267
Pul vəsaitlərinin axını	
Daxiləlmələr	(7,500)
Yenidən ödənişlər	(1,038)
Nağdsız dəyişikliklər	
Faiz xərci	1,033
31 dekabr 2018-ci il	16,762
Pul vəsaitlərinin axını	
Ödənilmiş faiz	(753)
Nağdsız dəyişikliklər	
Faiz xərci	753
31 dekabr 2019-cu il	16,762

17. İCARƏ ÖHDƏLİKLƏRİ

	31 dekabr 2019-cu il	1 yanvar 2019-cu il	31 dekabr 2018-ci il
Cari icarə öhdəlikləri	1,494	1,399	-
Uzunmüddətli icarə öhdəlikləri	4,860	6,354	-
Cəmi icarə öhdəlikləri	6,354	7,753	-

1 yanvar 2019-cu il tarixinə gələcək minimal icarə ödənişləri aşağıdakı kimi olmuşdur:

	Minimal icarə ödənişlərinin müddəti		
	1 il ərzində	1 ildən 10 ilədək	Cəmi
İcarə ödənişləri	1,887	7,354	9,241
Maliyyə xərcləri	(488)	(1,000)	(1,488)
1 yanvar 2019-cu il tarixinə xalis cari dəyər	1,399	6,354	7,753

31 dekabr 2019-cu il tarixinə gələcək minimal icarə ödənişləri aşağıdakı kimi olmuşdur:

	Minimal icarə ödənişlərinin müddəti		
	1 il ərzində	1 ildən 10 ilədək	Cəmi
İcarə ödənişləri	1,907	5,447	7,354
Maliyyə xərcləri	(413)	(587)	(1,000)
31 dekabr 2019-cu il tarixinə xalis cari dəyər	1,494	4,860	6,354

İlin əvvəlinə və ilin sonuna olan icarə öhdəlikləri məbləğlərinin maliyyələşdirmə fəaliyyətindən müvafiq nağd və nağdsız dəyişikliklərlə üzləşdirilməsi aşağıda təqdim edilmişdir:

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

	Məbləğ
1 yanvar 2019	7,753
Pul axınları	
1 yanvar 2019	(1,399)
Ödənilmiş faiz	(488)
Nağdsız dəyişikliklər	
Faiz xərclər	488
31 dekabr 2019-cu il	6,354

18. DİGƏR ÖHDƏLİKLƏR

	31 dekabr 2019-cu il	31 dekabr 2018-ci il (yenidən təsnifat)
Digər maliyyə öhdəlikləri:		
Hesablaşmalar üzrə öhdəliklər	1,490	3,305
Əməkhaqqı və digər borclar	1,507	490
Müştərilərə ödəniləcək kompensasiyalar	538	-
Azərbaycan Əmanətlərin Sığortalanması Fonduna ödəniləcək vəsaitlər	183	163
Digər kreditorlar	184	416
Azərbaycan Respublikasının Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsinə ödəniləcək vəsaitlər	-	12,435
Cəmi digər maliyyə öhdəlikləri	3,902	16,809
Digər qeyri-maliyyə öhdəlikləri:		
Əməliyyat vergiləri	57	46
Digər qeyri-maliyyə öhdəlikləri	57	46
Cəmi digər öhdəliklər	3,959	16,855

19. SƏHMDAR KAPİTALI

Bankın təsdiqlənmiş, buraxılmış və tam ödənilmiş səhmdar kapitalı 3,400,000 adi səhmdən ibarətdir (31 dekabr 2018-ci il: 3,400,000). Səhmlərin hər birinin nominal dəyəri 15.55 AZN təşkil edir. Hər səhm öz sahibinə bir səs hüququ verir.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

20. XALIS FAİZ GƏLİRİ

	31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2018-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
Effektiv faiz üsulundan istifadə etməklə hesablanmış faiz gəlirləri		
Müştərilərə verilmiş kreditlər	41,206	37,160
İnvestisiya qiymətli kağızları	727	1,476
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	258	73
Banklardan və digər maliyyə qurumlarından alınacaq borclar	159	613
Digərləri	30	48
	<u>42,380</u>	<u>39,370</u>
Cəmi effektiv faiz üsulundan istifadə etməklə hesablanan faiz gəliri	42,380	39,370
Effektiv faiz üsulundan istifadə etməklə hesablanmış faiz xərcləri		
Cair hesablar və müştərilərdən alınacaq depozitlər	9,805	11,583
Depozitlər və banklardan alınacaq qalıqlar	519	1,885
Subordinasiya öhdəlikləri	753	1,033
İcarə öhdəliyi	488	-
	<u>11,565</u>	<u>14,501</u>
Effektiv faiz üsulundan istifadə etməklə hesablanan ümumi faiz xərcləri	11,565	14,501
Xalis faiz gəlirləri	30,815	24,869

21. EHTİMAL OLUNAN KREDİT ZƏRƏRLƏRİ

Aşağıdakı cədvəl 31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il üçün maliyyə alətləri sinfi üzrə mənfəət və zərər və digər məcmu gəlir haqqında hesabatda borc maliyyə aktivləri və digər aktivlər üzrə ehtimal olunan kredit zərərinin müqayisəsini təqdim edir.

	Müştərilərə verilmiş kreditlər	Banklardan alınacaq vəsaitlər	Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	İnvestisiya qiymətli kağızları	Cəmi
Ehtiyat zərərinin xalis yenidən ölçülməsi	34,142	47	14	(31)	34,172
Əldə edilmiş və ya satılmış yeni maliyyə aktivləri	(10,033)	-	-	-	(10,033)
Cəmi borc maliyyə aktivləri üzrə ehtimal olunan kredit zərərinin (azalması) /artması	24,109	47	14	(31)	24,139

	Digər aktivlər	Cəmi
Ehtiyat zərərinin xalis yenidən ölçülməsi	935	935
Cəmi ehtimal olunan kredit zərərinin azalması	935	935

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Aşağıdakı cədvəl 31 dekabr 2018-ci il tarixində başa çatmış il üçün maliyyə alətləri kateqoriyası üzrə mənfəət və zərər və digər məcmu gəlir haqqında hesabatda borc maliyyə aktivləri və digər aktivlər üzrə ehtimal olunan kredit zərərinin müqayisəsini təqdim edir.

	Müştərilərə verilmiş kreditlər	Banklardan alınacaq vəsaitlər	Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	İnvestisiya qiymətli kağızları	Cəmi
Zərər ehtiyatı üzrə xalis yenidən qiymətləndirmə	16,241	(58)	(26)	10	16,167
Əldə edilmiş və ya satılmış yeni maliyyə aktivləri	(1,113)	-	-	-	(1,113)
Cəmi borc maliyyə aktivləri üzrə ehtimal olunan kredit zərərinin (azalması) /artması	15,128	(58)	(26)	10	15,054

	Digər aktivlər	Cəmi
Zərər ehtiyatı üzrə xalis yenidən qiymətləndirmə	(316)	(316)
Cəmi ehtimal olunan kredit zərərinin artması	(316)	(316)

22. HAQQ VƏ KOMİSSİYA GƏLİRLƏRİ

	31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2018-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
Plastik kart əməliyyatları	2,761	2,233
Nağd pul əməliyyatları	2,253	2,260
Hesablaşmalar	1,466	1,167
Zəmanət məktubları	141	252
Valyuta konversiya əməliyyatları	26	44
Digər əməliyyatlar	33	60
Cəmi haqq və komissiya gəlirləri	6,680	6,016

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

23. HAQQ VƏ KOMİSSİYA XƏRCLƏRİ

	31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2018-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
Plastik kartlarla əməliyyatlar	(4,087)	(3,269)
Hesablaşmalar	(1,463)	(1,115)
Akkreditivlər	(42)	(64)
Nağd pul əməliyyatları	(10)	(25)
Cəmi haqq və komissiya xərcləri	(5,602)	(4,473)

24. İŞÇİ HEYƏTİ İLƏ BAĞLI XƏRCLƏR

	31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2018-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
İşçilərə ödənilməli olan kompensasiya	(15,844)	(14,087)
Dövlət Sosial Müdafiə Fonduna ödənilməli olan vəsaitlər	(2,239)	(1,926)
Digər işçi heyəti ilə bağlı xərclər	(48)	(42)
Cəmi işçi heyəti ilə bağlı xərclər	(18,131)	(16,055)

25. ÜMUMİ VƏ İNZİBATİ XƏRCLƏR

	31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2018-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
Köhnəlmə və amortizasiya xərci	(2,966)	(2,083)
Marketing və reklam xərcləri	(1,149)	(1,290)
Hüquq və məsləhət xidmətləri	(1,028)	(1,073)
Əmanətlərin Sığortlanması Fonduna ödəniləcək vəsaitlər	(648)	(702)
Təhlükəsizlik xərcləri	(499)	(434)
Əmlak və avadanlıqların təmiri üzrə xərclər	(393)	(308)
Kommunal xərclər	(314)	(315)
Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatasına ödəniləcək vəsaitlər	(300)	(339)
Mənfəət vergisindən başqa digər vergilər	(267)	(240)
Ofis ləvazimatları	(265)	(212)
Rabitə xərcləri	(229)	(318)
Proqram təminatı üzrə xərclər	(209)	(176)
İcarə xərcləri	(186)	(2,004)
Ezamiyyət xərcləri	(110)	(104)
Çap xərcləri	(60)	(213)
Nəqliyyat vasitələrinin istismarı xərcləri	(39)	(34)
Sığorta xərcləri	(36)	(42)
Üzvlük haqları	(23)	(22)
Digər	(241)	(530)
Cəmi ümumi və inzibati xərclər	(8,962)	(10,439)

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

26. MƏNFƏƏT VERGİSİ

Bank, MHBS-dən fərqli tələblərə malik olan və Bankın fəaliyyət göstərdiyi Azərbaycan Respublikasının vergi qanunvericiliyinə uyğun olaraq cari mənfəət vergisini və vergi bazasını aktiv və öhdəliklərində ölçür və uçota alır.

Bəzi xərclərin vergi bazasının hesablanması zamanı nəzərə alınmaması və bəzi gəlirlərin vergiyə tabe tutulmaması nəticəsində Bankın daimi vergi fərqləri yaranır.

Təxirə salınmış vergilər maliyyə hesabatı məqsədləri üçün aktiv və öhdəliklərin qalıq dəyəri ilə vergi məqsədləri üçün istifadə olunan məbləğlər arasındakı müvəqqəti fərqlərin xalis vergi təsirlərini əks etdirir.

31 dekabr 2019-cu il və 2018-ci il tarixlərinə olan müvəqqəti fərqlər əsasən gəlir və xərclərin tanınmasında müxtəlif üsulların/müddətlərin istifadə edilməsinə, eləcə də bəzi aktivlər üzrə vergi uçotunda olan qalıqların maliyyə hesabatlarında olan qalıqlara nisbətən fərqli olması nəticəsində yaranır.

Aşağıdakı cədvəldə istifadə olunan vergi dərəcəsi, yerli vergi qanunvericiliyinə əsasən vergi tutulan mənfəət (müəyyənləşdirildiyi kimi) üzrə Azərbaycan Respublikasında hüquqi şəxslərin ödəməli olduğu 20%-lik mənfəət vergisi dərəcəsidir.

2019-cu ildə cari və təxirə salınmış vergi üzrə tətbiq olunmuş vergi dərəcəsi 20%-dir (2018: 20%).

	31 dekabr 2019-cu il	31 dekabr 2018-ci il
Cari vergi xərci	-	-
Əvvəlki ildə uçota alınmamış təxirə salınmış vergi aktivinin uçota alınması	-	9,254
Müvəqqəti fərqlərin yaranması və bərpası	(10,194)	1,097
Cəmi mənfəət vergisi (xərci)/gəliri	(10,194)	10,351

31 dekabr 2019 və 2018-ci il tarixlərində başa çatmış illər üzrə effektiv vergi dərəcələrindən istifadə etməklə cari və təxirə salınmış vergilərin üzləşdirilməsi aşağıda təqdim olunmuşdur:

	31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2018-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
Mənfəət vergisindən əvvəl gəlirlər	47,272	16,105
Qanunvericilik ilə müəyyən olunmuş vergi dərəcəsi (20%)	(9,454)	(3,221)
Daimi fərqlərin vergi təsiri	(740)	-
Əvvəlki dövrlərdə artıq ödənilmiş mənfəət vergisi	-	4,318
Tanınmamış təxirə salınmış gəlir vergisi aktivində dəyişiklik	-	9,254
Mənfəət vergisi (xərci)/gəliri	(10,194)	10,351

Təxirə salınmış vergi aktivləri və öhdəlikləri

31 dekabr 2019 və 2018-ci il tarixlərində başa çatmış illərdəki müvəqqəti fərqlərdəki dəyişikliklər aşağıdakı kimi təqdim olunur:

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

	1 yanvar 2019-cu il	Mənfəət və ya zərər kateqoriyasında tanınmış	31 dekabr 2019-cu il
Vergi zərərlərinin gələcək dövrə keçirilməsi	10,402	(6,991)	3,411
Müştərilərə verilmiş kreditlər	1,774	(228)	1,546
İcarə öhdəlikləri	-	1,271	1,271
Digər öhdəliklər	90	203	293
İnvestisiya qiymətli kağızları	(156)	160	4
Banklara və digər maliyyə qurumlarına ödəniləcək vəsaitlər	-	(3,218)	(3,218)
Əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlər	(1,603)	(67)	(1,670)
Aktivlərdən istifadə hüququ	-	(1,224)	(1,224)
Digər aktivlər	27	(85)	(58)
Banklardan və digər maliyyə qurumlarından alınacaq vəsaitlər	(8)	(15)	(23)
Xalis təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivləri	10,526	(10,194)	332

	1 yanvar 2018-ci il	Mənfəət və ya zərər kateqoriyasın- da tanınmış	1 yanvar 2018-ci il tarixinə 9 sayılı MHBS-nin tətbiqinin təsiri	31 dekabr 2018-ci il
Vergi zərərlərinin gələcək dövrə keçirilməsi	12,809	(2,407)	-	10,402
Müştərilərə verilmiş kreditlər	(2,289)	3,888	175	1,774
Digər öhdəliklər	80	10	-	90
Digər aktivlər	511	(484)	-	27
Əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlər	(1,644)	41	-	(1,603)
İnvestisiya qiymətli kağızları	(156)	-	-	(156)
Banklardan alınacaq vəsaitlər	(57)	49	-	(8)
Qiymətləndirmə ehtiyatından əvvəl təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivləri	9,254	1,097	175	10,526
Uçota alınmamış təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivləri	(9,254)	9,254	-	-
Xalis təxirə salınmış mənfəət vergisini aktivləri	-	10,351	175	10,526

27. ƏLAQƏLİ TƏRƏFLƏRLƏ ƏMƏLİYYATLAR

BMUS 24 “Əlaqəli tərəflərlə bağlı məlumatlar” standartına uyğun olaraq əlaqəli tərəflər və ya əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar aşağıdakılardan ibarətdir:

"BANK OF BAKU" AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

- (a) Bankın birbaşa, dolayısı yolla və ya hər hansı bir üçüncü tərəf vasitəsilə nəzarət etdiyi, nəzarətində olduğu və ya bərabər nəzarət altında olduğu tərəflər (buraya ana şirkətlər, törəmə müəssisələr, eyni səviyyədə olan törəmə müəssisələr aiddir); Bankın fəaliyyətində marağı və bu fəaliyyətə əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərmək imkanı olan şəxslər; və Bankın fəaliyyətinə ortaq nəzarət həyata keçirən şəxslər;
- (b) Assosiasiya edilmiş müəssisələr – Bank tərəfindən fəaliyyətinə əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərilə biləcək, lakin törəmə və ya birgə müəssisə olmayan tərəflər;
- (c) Bankın tərəf kimi çıxış etdiyi birgə müəssisələr;
- (d) Bankın və ya ana şirkətin idarə heyətinin üzvləri;
- (e) (a) və ya (ç) bəndlərində göstərilən şəxslərin yaxın ailə üzvləri;
- (f) (ç) və ya (d) bəndlərində göstərilən şəxslər tərəfindən birbaşa və ya dolayısı yolla səsvermə hüquqlarının əhəmiyyətli hissəsini əlində cəmləşdirən nəzarətdə olan tərəflər, müəssisələr və birgə müəssisələr aiddir; və ya
- (g) İş müddəti bitdikdən sonra Bankın keçmiş işçiləri və ya Bankın əlaqəli olduğu şəxs tərəfindən alınacaq mükafatlar.

Nəzarət əlaqələri

Banka son nəzarət edən tərəf yoxdur.

Müşahidə Şurasının və İdarə Heyətinin üzvləri ilə əməliyyatlar

31 dekabr 2019 və 2018-ci il tarixlərində başa çatmış illər üzrə işçi heyətinə aid xərclərə daxil edilmiş ümumi haqlar aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2018-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
Əməkdaşların qısamüddətli müavinətləri	1,775	834
Cəmi əməkdaşların qısamüddətli müavinətləri	1,775	834

Bu məbləğlərə Müşahidə Şurasının və İdarə Heyətinin üzvlərinin pul formasında əldə etdikləri gəlirləri daxildir.

Müşahidə Şurasının və İdarə Heyətinin üzvləri ilə əməliyyatlar üzrə 31 dekabr 2019 və 2018-ci il tarixlərinə olan qalıqlar və orta effektiv faiz dərəcələri aşağıda qeyd olunmuşdur:

	31 dekabr 2019-cu il	Orta effektiv faiz dərəcəsi, %	31 dekabr 2018-ci il	Orta effektiv faiz dərəcəsi, %
Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat				
Verilmiş kreditlər (ümumi)	65	13.3%	101	5.2%
Ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat	(3)	-	(1)	-
Cari hesablar	197	-	16	-
Müddətli depozitlər	224	7.8%	13	14%
Kredit öhdəlikləri və istifadə olunmamış kredit xətləri	10	-	64	-

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

31 dekabr tarixində başa çatmış il üzrə Müşahidə Şurası və İdarə Heyəti üzvləri ilə aparılan əməliyyatlarla əlaqədar mənfəət və zərər haqqında hesabatda əks olunan məbləğlər aşağıdakılardır:

	31 dekabr 2019-cu il	31 dekabr 2018-ci il
Mənfəət və ya zərər		
Faiz gəliri	6	14
Faiz xərci	(3)	(2)
Ehtimal olunan kredit zərər xərci	(2)	(1)

Digər əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar

31 dekabr 2019-cu il tarixinə ödənilməmiş qalıqlar və əlaqəli orta effektiv faiz dərəcələri və digər əlaqəli tərəflərlə 31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il üzrə əməliyyatların mənfəət və zərər üzrə məbləğləri aşağıdakılardır:

	Səhmdarlar		Digər		Cəmi
	Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar	Orta effektiv faiz dərəcəsi, %	Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar	Orta effektiv faiz dərəcəsi, %	
Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat AKTİVLƏR					
Müştərilərə verilmiş kreditlər					
Əsas məbləğ üzrə qalıq	6,480	4.70%	59	13.31%	6,539
Ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat	(313)	-	(2)	-	(315)
ÖHDƏLİKLƏR					
Müştəri hesabları	2,632	-	197	-	2,829
Müddətli depozitlər	-	-	224	7.77%	224
Subordinasiya borcları	16,762	4.59%	-	-	16,762
Mənfəət və ya zərər					
Faiz gəliri	106	-	6	-	112
Faiz xərci	(753)	-	(3)	-	(756)

31 dekabr 2018-ci il tarixinə ödənilməmiş qalıqlar və müvafiq orta effektiv faiz dərəcələri və digər əlaqəli tərəflərlə 31 dekabr 2018-ci il tarixində başa çatmış il üzrə baş vermiş əməliyyatların mənfəət və zərər üzrə məbləğləri aşağıda təqdim olunmuşdur:

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

	Səhmdarlar		Digər		Cəmi
	Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar	Orta effektiv faiz dərəcəsi, %	Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar	Orta effektiv faiz dərəcəsi, %	
Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat					
AKTİVLƏR					
Müştərilərə verilmiş kreditlər					
Əsas məbləğ üzrə qalıq	-	-	29	4%	29
Ehtimal olunan kredit zərəri	-	-	-	-	-
ÖHDƏLİKLƏR					
Müştəri hesabları	1,604	-	2,628	-	4,232
Müddətli depozitlər	-	-	15,000	8.67%	15,000
Subordinasiya borcları	16,762	4.59%	-	-	16,762
Mənfəət və ya zərər					
Faiz xərci	1,033	-	1,803	-	2,836

Digər əlaqəli tərəflərə əsas idarə heyətinin ailə üzvləri və səhmdarların nəzarəti altında olan təşkilatlar daxildir. Əlaqəli tərəflərlə aparılan əməliyyatlar nəticəsində yaranan qalıqların əksəriyyətinin son ödəmə müddəti bir il ərzində başa çatır. Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar üzrə təminat təqdim edilmir.

28. ŞƏRTİ ÖHDƏLİKLƏR VƏ TƏMİNATLAR

Kreditlə bağlı öhdəliklər

Bankın kredit vermək öhdəlikləri mövcuddur. Bu öhdəliklər təsdiqlənmiş kreditlər, kredit kartları üzrə limitlər və overdraftlar şəklindədir.

Bank müştərilərin üçüncü tərəf qarşısında öhdəliklərinin yerinə yetiriləcəyinə təminat vermək üçün maliyyə zəmanəti və akkreditivlər verir.

Bank kredit vermək öhdəliyi götürdükdə, maliyyə zəmanəti verdikdə müştərilərə kredit verərkən tətbiq etdiyi kredit risklərinin idarə edilməsi siyasət və prosedurlarını tətbiq edir.

Aşağıdakı cədvəldə öhdəliklərin müqavilə üzrə məbləğləri kateqoriyalar üzrə təqdim olunur. Cədvəldə kreditlə bağlı öhdəliklər üzrə məbləğlər tam olaraq qabaqcadan ödənilmişdir. Cədvəldə zəmanətlərlə bağlı göstərilən məbləğlər hesabat tarixində kontragentlər öz müqavilə öhdəliklərini yerinə yetirə bilmədikdə tanınacaq maksimal zərər məbləğini əks etdirir.

	31 dekabr 2019-cu il	31 dekabr 2018-ci il
Müqavilə üzrə məbləğ		
Təminatlar	1,044	8,587
İstifadə edilməmiş kredit xətləri	9,589	7,863
Cəmi kreditlə bağlı öhdəliklər və təminatlar	10,633	16,450

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Cədvəldə göstərilmiş cəmi müqavilə üzrə şərti öhdəlikləri mütləq gələcək nağd pul vəsaitlərinə tələbatı əks etdirmir, çünki bu şərti öhdəliklərin maliyyələşdirməsi təmin edilmədən müddəti başa çatmağa və ya onlara xitam verilə bilər. Kredit və kredit xətlərinin ayrılmasına dair şərti öhdəliklərin əksəriyyəti Bank tərəfindən şərtsiz öhdəlikləri təşkil etmir.

Sığorta

Azərbaycan Respublikasında sığorta sahəsi inkişaf mərhələsindədir və dünyanın digər ölkələrində qəbul edilmiş bir çox sığorta formaları Azərbaycanda hələ mövcud deyil. Bankın əmlak və avadanlıqları, biznes fəaliyyətinin dayanması və ya Banka məxsus olan ərazilərdə və ya onun əməliyyatları ilə əlaqəli baş vermiş hadisələr nəticəsində əmlak və ya ətraf mühitə zərərin vurulması ilə əlaqədar olaraq yaranan üçüncü tərəf məsuliyyətinə dair tam sığorta təminatı yoxdur. Bank tam sığorta təminatı alanadək, müəyyən aktivlərin itirilməsi və ya məhv olunması riski mövcuddur və bu riskin əməliyyatlara və maliyyə vəziyyətinə əhəmiyyətli dərəcədə mənfi təsiri ola bilər.

Məhkəmə iddiaları

Bank fəaliyyəti ilə əlaqədar olaraq məhkəmə iddialarına və şikayətlərə məruz qalır. Rəhbərlik bu kimi iddia və şikayətlər nəticəsində yaranan maddi məsuliyyətin Bankın maliyyə vəziyyətinə və ya gələcək əməliyyatların nəticələrinə ciddi mənfi təsir göstərməyəcəyini hesab edir.

Vergi öhdəlikləri

Azərbaycan Respublikasının vergi sistemi inkişaf mərhələsindədir və bəzi hallarda aydın olmayan, ziddiyyətli və bir sıra vergi orqanları tərəfindən fərqli qaydada təfsir edilən qanunvericilikdə tez-tez dəyişikliklərlə, rəsmi göstərişlərlə və məhkəmə qərarları ilə səciyyələnir. Vergilər sərt cərimələr və faizlər tətbiq edən orqanlar tərəfindən yoxlanılır və araşdırılır. Bir vergi ili ümumən üç növbəti təqvim ili müddətində vergi orqanları tərəfindən nəzarət üçün açıq qalır. Lakin müəyyən hallarda bir vergi ili daha uzun müddətə açıq qala bilər. Azərbaycan Respublikasında baş verən son hadisələr vergi orqanlarının qanunvericiliyin şərhində və tətbiqində daha möhkəm mövqe tutmaqda niyyətli olduğunu göstərir.

Bu hallar Azərbaycan Respublikasında digər ölkələrlə müqayisədə daha ciddi vergi risklərinin yaranmasına səbəb ola bilər. Rəhbərlik qüvvədə olan qanunvericiliyinin, rəsmi göstərişlərin və məhkəmə qərarlarının təsnifləri əsasında vergi öhdəlikləri ilə əlaqədar adekvat tədbirlər gördüyünü hesab edir. Lakin müvafiq səlahiyyətli orqanların şərtləri fərqli ola bilər və vergi orqanları öz şərtlərinin tətbiq edilməsinə nail olduqları halda, maliyyə hesabatlarına təsiri əhəmiyyətli ola bilər.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

29. MALİYYƏ ALƏTLƏRİNİN ƏDALƏTLİ DƏYƏRİ

Uçot təsnifatı və ədalətli dəyər

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2019-cu il tarixinə maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəliklərinin qalıq dəyəri və ədalətli dəyərləri göstərilmişdir:

	Amortizasiya dəyəri	MZVƏD	DMGVƏD	Cəmi qalıq dəyəri	Cəmi
AKTİVLƏR					
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	62,194	-	-	62,194	62,194
Banklardan və digər maliyyə qurumlarından alınacaq	3,091	-	-	3,091	3,091
İnvestisiya qiymətli kağızları	2,947	188	53,943	57,078	57,078
Müştərilərə verilmiş kreditlər	222,226	-	-	222,226	222,226
Digər maliyyə aktivləri	8,505	330	-	8,835	8,835
CƏMİ AKTİVLƏR	298,963	518	53,943	353,424	353,424
ÖHDƏLİKLƏR					
Banklara və digər maliyyə qurumlarına ödəniləcək	85,181	-	-	85,181	85,181
Müştərilərə ödəniləcək	186,226	-	-	186,226	186,226
Subordinasiya borcları	16,762	-	-	16,762	16,762
İcarə öhdəlikləri	6,354	-	-	6,354	6,354
Digər maliyyə öhdəlikləri	3,902	-	-	3,902	3,902
CƏMİ ÖHDƏLİKLƏR	298,425	-	-	298,425	298,425

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2018-ci il tarixinə maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəliklərinin qalıq dəyəri və ədalətli dəyərləri göstərilmişdir:

	Amortizasiya dəyəri	MZVƏD	Cəmi qalıq dəyəri	Cəmi
AKTİVLƏR				
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	17,980	-	17,980	17,980
Banklardan və digər maliyyə qurumlarından alınacaq vəsaitlər	30,789	-	30,789	30,789
İnvestisiya qiymətli kağızları	5,019	118	5,137	5,137
Müştərilərə verilmiş kreditlər	203,155	-	203,155	203,155
Digər maliyyə aktivləri	4,530	-	4,530	4,530
CƏMİ AKTİVLƏR	261,473	118	261,591	261,591
ÖHDƏLİKLƏR				
Banklara və digər maliyyə qurumlarına ödəniləcək vəsaitlər	48,690	-	48,690	48,690
Müştərilərə ödəniləcək vəsaitlər	168,728	-	168,728	168,728
Subordinasiya borcları	16,762	-	16,762	16,762
Digər maliyyə öhdəlikləri	16,809	-	16,809	16,809
CƏMİ ÖHDƏLİKLƏR	250,989	-	250,989	250,989

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Ədalətli dəyər hesablamaları maliyyə alətinin müstəqil kommersiya əməliyyatında bazar iştirakçıları arasında mübadilə oluna bilən məbləğini təxmin etmək məqsədinə xidmət edir. Buna baxmayaraq, qeyri-müəyyənlikləri və mühakimənin subyektivliyini nəzərə alaraq, ədalətli dəyər aktivlərin satışı və ya öhdəliklər üzrə hesablaşmanın aparılması çərçivəsində reallaşdırıla bilən kimi qəbul edilməməlidir.

Fəal bazarda ticarət olunan maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin ədalətli dəyərləri kotirovka olunan bazar qiymətlərinə və ya diler qiymət təkliflərinə əsaslanır. Bütün digər maliyyə alətləri üçün Bank digər qiymətləndirmə üsullarından istifadə etməklə ədalətli dəyərləri müəyyən edir.

Qiymətləndirmə üsullarının məqsədi qiymətləndirmə tarixində bazar iştirakçıları arasında adi əməliyyatda aktiv satmaq üçün əldə olunacaq və ya öhdəliyi ötürmək üçün ödəniləcək qiyməti əks etdirən ədalətli dəyərin müəyyənləşdirilməsidir.

Qiymətləndirmə metodlarına xalis cari dəyər və diskontlaşdırılmış pul vəsaitlərinin hərəkət modelləri, bazarda müşahidə oluna bilən qiymətləri mövcud olan maliyyə alətləri ilə müqayisə daxildir. Qiymətləndirmə metodlarında istifadə edilən ehtimallara və göstəricilərə riskləri olmayan və benchmark faiz dərəcələri, kredit spreadi və diskont dərəcələrin qiymətləndirilməsində istifadə edilən sair premiyalar, istiqraz və kapital qiymətləri, xarici valyuta məzənnələri, kapital və kapital indeksi qiymətləri, gözlənilən açıq mövqelər və nisbətlər daxildir.

Valyuta svopları kimi adi və sadə maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərini təyin etmək üçün Bank müşahidə olunan bazar məlumatları və rəhbərliyin mülahizəsini və qiymətləndirməsini tələb etməyən və ya az tələb edən geniş surətdə tanınmış qiymətləndirmə modellərindən istifadə edir. Qiymətli kağızlar bazarlarında listingdə olan borc qiymətli kağızları və səhm qiymətli kağızları, birjalarda alınıb-satılan törəmə alətlər və faiz svopları kimi birjadankənar alınıb-satılan sadə törəmə alətlər üçün müşahidə olunan qiymətlər və modellər mövcuddur.

Daha mürəkkəb alətlər üçün Bank xüsusi qiymətləndirmə modellərindən istifadə edir. Bu modellərə bəzi və ya bütün mühüm əlavələr bazarda müşahidə olunmaya bilər və bazar qiymətləri və dərəcələrindən törəyə bilər və ya mülahizələr əsasında qiymətləndirilə bilər. Mühüm müşahidə olunmayan əlavələrin aid olduğu alət nümunələrinə fəal bazanın mövcud olmadığı müəyyən kreditlər və qiymətli kağızlar, müəyyən birjadan kənar bazanın törəmə alətləri və sekyuritizasiyalarda iştirak faizləri daxildir.

Dövlət təşkilatlarından alınmış kreditlər

Rəhbərlik Sahibkarlığa İnkişafı Fondu və Azərbaycan Respublikasının İpoteka və Kredit Zəmanəti Fondu ilə müqavilələrin məzmununu, xüsusilə bu proqram üzrə Bankın dövlət təşkilatları ilə vasitəçi və ya borcalanla əsas tərəf kimi fəaliyyət göstərən-göstərməməsini qiymətləndirmişdir. Bu proqram üzrə verilmiş kreditlərlə bağlı riskləri və imtiyazları qiymətləndirməklə rəhbərlik belə qərara gəlmişdir ki, Bank əsas tərəf kimi fəaliyyət göstərir və bu maliyyə hesabatlarındakı uçot da həmin mühakiməyə əsaslanır.

Bankın dövlət orqanlarının qərarlarına əsasən bu proqram çərçivəsində verdiyi kreditlərə oxşar alətlər bazarda mövcud deyil və mahiyyət etibarilə bənzərsiz olduğuna, dövlət icarə proqramının və borcalanlar kateqoriyasının xüsusiyyətlərinə görə bazarda ayrıca bir segment formalaşdırır. Nəticə etibarilə, rəhbərlik bu tip kreditlərin bazar dərəcəsini müqavilə üzrə faiz dərəcəsinə bərabər hesab edir və nominal dəyərlərinə bərabər ədalətli dəyərdə tanıyır.

Eynilə, Bankın dövlət orqanlarından bu proqramlar çərçivəsində aldığı vəsaitlərlə bağlı, rəhbərlik belə vəsaitlər üçün bazar dərəcəsini müqavilə üzrə faiz dərəcəsinə bərabər götürür və onları nominal dəyərlərinə bərabər ədalətli dəyərdə tanıyır.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Maliyyə alətlərinin dəyərləndirilməsi

Bank müəyyən növ maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərini hesablamaq üçün müşahidə edilə bilən bazar məlumatına əsaslanmayan məlumatları ehtiva edən qiymətləndirmə texnikalarından istifadə edir.

Alət üzrə fəal bazarda elan edilmiş qiymətlər olduqda, Bank bu qiymətlərdən istifadə edərək həmin alətin ədalətli dəyərini ölçür. Aktiv və ya öhdəlik üzrə davamlı şəkildə qiymət məlumatı əldə etmək üçün əməliyyatlar yetərli tezlik və həcmdə baş verdikdə bazar fəal sayılır. Fəal bazarda elan edilmiş qiymət olmadıqda Bank müvafiq müşahidə edilə bilən məlumatların maksimal, müşahidə edilə bilinməyən məlumatların isə minimal istifadəsini təmin edən qiymətləndirmə texnikasını tətbiq edir. Seçilmiş qiymətləndirmə texnikası bu şəraitdə bazar iştirakçılarının nəzərə alacağı bütün amilləri özündə ehtiva edir.

Adi şəraitdə, ilkin tanınma zamanı maliyyə alətinin ədalətli dəyərinə ən yaxşı sübut əməliyyat qiyməti, yəni ödənilmiş və ya alınmış məbləğin ədalətli dəyəri olur. Bank ilkin tanınma zamanı ədalətli dəyərini əməliyyat qiymətindən fərqləndiyini müəyyən edərsə və ədalətli dəyər nə fəal bazarda oxşar aktiv və ya öhdəlik üçün elan edilmiş qiymətlə sübut olunarsa, nə də müşahidə edilə bilən bazar məlumatını istifadə edən qiymətləndirmə texnikasına əsaslanarsa, maliyyə aləti ilkin tanınma zamanı ədalətli dəyər və əməliyyat qiyməti arasındakı fərqi təxirə salmaq məqsədilə düzəliş edilmiş ədalətli dəyerdə ölçülür. Sonradan, qiymətləndirmənin tam şəkildə müşahidə edilən bilən məlumatla dəstəklənməsindən və ya əməliyyatın yekunlaşdırılmasından gec olmayaraq, həmin fərq alətin istifadə müddəti boyu müvafiq əsasla mənfəət və ya zərərdə tanınır.

Ədalətli dəyər iyerarxiyası

Bank ədalətli dəyərləri ölçərkən ilkin göstəricilərin əhəmiyyətliliyini əks etdirən aşağıdakı ədalətli dəyər iyerarxiyasından istifadə edir:

- **1-ci səviyyə:** Fəal bazarda eyni bir alət üçün rəsmi bazar qiymətləri (nizamlanmış).
- **2-ci səviyyə:** birbaşa (yəni qiymətlər kimi), ya da bilavasitə (yəni qiymətlərdən törəyən) müşahidə oluna bilən, 1-ci səviyyəyə daxil edilmiş kotirovka olunan qiymətdən başqa digər ilkin göstəricilər. Bu kateqoriyaya aşağıdakı amillərdən istifadə etməklə qiymətləndirilən alətlər daxildir: analoji alətlər üçün fəal bazarda tətbiq edilən bazar qiymətləri; analoji alətlər üzrə kifayət qədər fəal hesab olunmayan bazarlarda tətbiq edilən qiymətlər; və ya bütün əhəmiyyətli ilkin göstəricilərin birbaşa, yaxud dolayısı ilə bazar məlumatlarından müşahidə oluna bildiyi digər qiymətləndirmə üsulları.
- **3-cü səviyyə:** ilkin göstəricilər müşahidə oluna bilmir. Bu kateqoriyaya aid edilən alətlərin qiymətləndirmə metoduna müşahidə edilə bilən məlumata əsaslanmayan ilkin göstəricilər daxildir və müşahidə edilə bilməyən ilkin göstəricilər həmin alətin qiymətləndirilməsində əhəmiyyətli təsirə malikdir. Bu kateqoriyaya oxşar alətlər üçün kotirovka olunan qiymətlər əsasında qiymətləndirilən alətlər daxildir və bu zaman alətlər arasında fərqi əks etdirmək üçün mühüm müşahidə olunmayan tənzimləmələr və ya mülahizələr tələb olunur.

Aşağıdakı cədvəl ədalətli dəyərində ölçülməyən maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərini hər bir ədalətli dəyər ölçülməsinin 31 dekabr 2019-cu il tarixinə təsnifləşdirildiyi ədalətli dəyər iyerarxiyasındakı səviyyə əsasında təhlil edir:

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Aşağıdakılardan istifadə etməklə ədalətli dəyərin ölçülməsi

	Fəal bazarda təyin olunmuş qiymətlər (Səviyyə 1)	Müşahidə edilə bilən əhəmiyyətli məlumatlar (Səviyyə 2)	Müşahidə edilə bilməyən əhəmiyyətli məlumatlar (Səviyyə 3)	Cəmi ədalətli dəyər	Cəmi qalıq dəyəri
AKTİVLƏR					
Pul vəsaitləri və onların	62,194	-	-	62,194	62,194
Banklardan və digər maliyyə					
qurumlarından alınacaq					
vəsaitlər	-	-	3,091	3,091	3,091
İnvestisiya qiymətli kağızları	57,078	-	-	57,078	57,078
Müştərilərə verilmiş kreditlər	-	-	222,226	222,226	222,226
Digər maliyyə aktivləri	-	-	8,835	8,835	8,835
ÖHDƏLİKLƏR					
Banklara və digər maliyyə					
qurumlarına ödəniləcək	-	-	85,181	85,181	85,181
Müştərilərə ödəniləcək					
vəsaitlər	-	-	186,226	186,226	186,226
Subordinasiya borcları	-	-	16,762	16,762	16,762
İcarə öhdəlikləri	-	-	6,354	6,354	6,354
Digər maliyyə öhdəlikləri	-	-	3,902	3,902	3,902

Aşağıdakı cədvəl ədalətli dəyərində ölçülməyən maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərinin hər bir ədalətli dəyər ölçülməsinin 31 dekabr 2018-ci il tarixinə təsnifləşdirildiyi ədalətli dəyər iyerarxiyasındakı səviyyə əsasında təhlil edir:

Aşağıdakılardan istifadə etməklə ədalətli dəyərin ölçülməsi

	Fəal bazarda təyin olunmuş qiymətlər (Səviyyə 1)	Müşahidə edilə bilən əhəmiyyətli məlumatlar (Səviyyə 2)	Müşahidə edilə bilməyən əhəmiyyətli məlumatlar (Səviyyə 3)	Cəmi ədalətli dəyər	Cəmi qalıq dəyəri
AKTİVLƏR					
Pul vəsaitləri və onların	17,980	-	-	17,980	17,980
ekvivalentləri					
Banklardan və digər maliyyə					
qurumlarından alınacaq					
vəsaitlər	-	-	30,789	30,789	30,789
İnvestisiya qiymətli kağızları	5,137	-	-	5,137	5,137
Müştərilərə verilmiş kreditlər	-	-	203,155	203,155	203,155
Digər maliyyə aktivləri	-	-	4,530	4,530	4,530
ÖHDƏLİKLƏR					
Banklara və digər maliyyə					
qurumlarına ödəniləcək	-	-	48,690	48,690	48,690
vəsaitlər					
Müştərilərə ödəniləcək	-	-	168,728	168,728	168,728
vəsaitlər	-	-	16,762	16,762	16,762
Subordinasiya borcları	-	-	16,809	16,809	16,809
Digər maliyyə öhdəlikləri	-	-			

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

30. KAPİTAL RİSKLƏRİNİN İDARƏ EDİLMƏSİ

ARMB Bankın kapitalının normativ tələblərini müəyyən edir və onların yerinə yetirilməsinə nəzarət edir.

Bank kredit təşkilatları üçün nizamnamə ilə müəyyən edilmiş maddələri kapital kimi müəyyən edir. ARMB tərəfindən qoyulmuş mövcud kapital tələblərinə əsasən, banklar kapitalın risk əsasında ölçülmüş aktivlərinə nisbətini (nizamnamə kapitalı nisbəti) müəyyən edilmiş minimal səviyyədən yuxarı saxlamalı və ümumi nizamnamə kapitalının minimal səviyyəsini 50,000 min AZN (2018: 50,000 min AZN) səviyyəsində saxlamalıdır. 31 dekabr 2019-cu il tarixinə nizamnamə kapitalı nisbəti 10% (2018: 10%) təşkil etmişdir. Bank 31 dekabr 2019-cu il tarixinə 50.000 min manat məcmu kapitalı tələbinə (2018: 50,000 min manat məcmu kapitalı tələbinə uyğun olmamışdır) uyğun olmuşdur.

Bank ARMB-a müəyyən olunmuş formada məcburi əmsallar haqqında məlumat verir. Risk Departamenti gündəlik kapitalın adekvatlıq əmsallarına uyğunluğuna nəzarət edir.

Əgər kapitalın adekvatlığı əmsallarının göstəriciləri ARMB və Bankın daxili siyasətinin müəyyən etdiyi hədlərə yaxınlaşarsa, məlumat Müşahidə Şurasına çatdırılır.

31 dekabr 2019-cu il tarixinə Bank məcmu kapitalın adekvatlığı əmsalı üzrə minimal tələblərə cavab vermişdir (2018: minimal məcmu kapital adekvatlığı əmsalına uyğun olmuşdur). 31 dekabr 2019 və 2018-ci il tarixlərinə ARMB tərəfindən qoyulmuş tələblərə əsaslanan ümumi kapital adekvatlığı əmsalının hesablanması aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2019-cu il (audit olunmamış)	31 dekabr 2018-ci il (audit olunmamış)
1-ci dərəcəli kapital		
Səhmdar kapitalı	52,870	52,870
Yığılmış zərər	(22,171)	(26,003)
Cəmi 1-ci dərəcəli kapital	30,699	26,867
1-ci dərəcəli kapital üzrə çıxılımlar	3,498	10,618
1-ci dərəcəli kapital, çıxılımlardan sonra	27,201	16,249
2-ci dərəcəli kapital (1-ci dərəcəli kapitaldan çox olmamaqla)	27,201	15,201
Cəmi kapital	54,402	31,450
Cəmi kapital üzrə çıxılımlar	178	178
Cəmi kapital, çıxılımlardan sonra	54,224	31,272
Cəmi risk çəkili aktivlər	252,931	283,110
1-ci dərəcəli kapitalın adekvatlığı əmsalı	10.75%	5.74%
Cəmi kapitalın adekvatlığı əmsalı	21.44%	11.05%

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Ümumi nizamnamə kapitalının MHBS kapitalı ilə uyğunlaşdırılması

Aşağıdakı audit olunmamış əlavə məlumat, 31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il üçün Bankın maliyyə hesabatlarından istifadəçilərə əlavə məlumat vermək məqsədi daşıyır və Beynəlxalq Maliyyə Hesabatı Standartlarına (“MHBS”) uyğun olaraq tələb olunmur.

	31 dekabr 2019-cu il (audit olunmamış)	31 dekabr 2018-ci il (audit olunmamış)
Cəmi normativ kapital (çıxılmalarından sonra)	54,224	31,272
Cəmi normativlərə uyğun hesablanmış kapital ilə MHBS üzrə kapitalın üzləşdirilməsi:		
- 9 saylı MHBS-ə keçid üzrə düzəliş	-	(703)
- bölüşdürülməmiş mənfəət/(yığılmış zərər)	1,229	(21,070)
- cari il üzrə mənfəət	12,507	22,982
- ehtimal olunan kredit zərəri	(361)	(17,970)
- xalis faiz gəlirləri	(1,776)	(1,919)
- digər gəlirlər	-	6,827
- xalis haqlar və komisiya gəlirləri	(853)	(617)
- xarici məzənnə əməliyyatları üzrə xalis gəlirlər	650	-
- xarici məzənnə törəmə alətləri üzrə xalis tanınmış zərər	(312)	-
- mənfəət vergisi (xərci)/gəliri	(3,166)	11,900
- işçilərə bağlı xərclər	243	35
- inzibati xərclər	518	24,726
- maliyyə alətlərinin ilkin tanınması üzrə xalis ədalətli dəyər gəlirləri	16,036	-
- mənfəət və ya zərər vasitəsilə ədalətli dəyərdə maliyyə aktivlərinin ədalətli dəyəri üzrə dəyişikliklər	330	-
- Dəyərsizləşmə zərərinin bərpası/(zərər üzrə tutulma)	1,198	-
- çıxılmalar üzrə yaranmış fərqlər	3,676	10,796
- kapital investisiyası	178	178
- qeyri-maddi aktivlər	850	942
- təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivləri	2,648	9,676
- ümumi ehtiyat	(2,314)	(2,822)
- digər kapital elementləri	(317)	(8,905)
- yenidən qiymətləndirmə ehtiyatı	6,399	6,776
Cəmi MHBS kapitalı	75,404	38,326

Yuxarıdakı cədvəl 31 dekabr 2019-cu il tarixinə Bankın MHBS əsasında hazırlanmış maliyyə hesabatlarında təqdim edilmiş xalis aktivlərin tərkibindəki fərqlərin icmalını və Mərkəzi Bankın qaydaları və normativ aktlarına əsasən müəyyən edilmiş ümumi nizamnamə kapitalını əks etdirir.

31. RİSKLƏRİN İDARƏ EDİLMƏSİ, KORPORATİV İDARƏÇİLİK VƏ DAXİLİ NƏZARƏT

Risqlərin idarə edilməsi bank işinin əsasını təşkil edir və Bank əməliyyatlarının əsas elementidir. Bankın üzləşdiyi əsas risklər bazar riski, kredit riski və likvidlik riski ilə bağlıdır.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Korporativ idarəçilik sistemi

Bank Azərbaycan Respublikasının qanunları əsasında açıq səhmdar cəmiyyəti kimi təsis olunmuşdur. Bankın ali idarəedici orqanı illik və ya fəvqəladə iclasları çağırılan Səhmdarların Ümumi Yığıncağıdır. Səhmdarların Ümumi Yığıncağı Bankın əməliyyatları barədə strateji qərarlar verir.

Səhmdarların Ümumi Yığıncağı Müşahidə Şurasını seçir. Müşahidə Şurası Bankın əməliyyatlarına ümumi istiqamət vermək üzrə səlahiyyətlərə malikdir.

Azərbaycan qanunvericiliyi və Bankın nizamnaməsi müstəsna olaraq, Səhmdarların Ümumi Yığıncağı və Müşahidə Şurası tərəfindən təsdiq olunan qərarlar siyahısını müəyyən edir.

31 dekabr 2019-cu il tarixinə Müşahidə Şurasına aşağıdakı şəxslər daxil olmuşdur:

Elçin İsayev – Müşahidə Şurasının sədri;
Mogaghegh Oromi Shahram – Müşahidə Şurasının üzvü;
İlqar Əliyev – Müşahidə Şurasının üzvü;
Filiz Yunus Emre – Müşahidə Şurasının üzvü;
Maşallah Tağıyev – Müşahidə Şurasının üzvü.

31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il ərzində Müşahidə Şurasının tərkibində heç bir dəyişiklik baş verməmişdir.

Daxili nəzarət siyasəti və prosedurları

Müşahidə Şurası və İdarə Heyəti Bankda əməliyyatların həcminə və xarakterinə uyğun olan daxili nəzarət sistemlərinin işlənilib hazırlanması, icrası və saxlanmasına görə məsuliyyət daşıyır.

Daxili nəzarət sistemlərinin məqsədi aşağıdakıları təmin etməkdir:

- Risklərin düzgün və hərtərəfli qiymətləndirilməsi və idarə olunması;
- Düzgün biznes, mühasibatlıq və maliyyə hesabatı funksiyaları, o cümlədən əməliyyatların düzgün təsdiqi, emalı və qeydə alınması;
- Mühasibatlıq qeydlərinin, rəhbərlik məlumatının, normativ hesabatların tamlığı, dəqiqliyi və vaxtında hazırlanması ;
- IT sistemlərinin etibarlılığı, məlumatlar və sistemlərin bütövlüyü və mühafizəsi;
- Saxtakar və ya qeyri-qanuni hərəkətlərin, o cümlədən aktivlərin mənimsənilməsinin aradan qaldırılması;
- Qanun və qaydaların tələblərinə uyğunluq.

Rəhbərlik risklərin aşkarlanması və qiymətləndirilməsi, nəzarət sistemlərinin yaradılması və onların səmərəliliyinin yoxlanılmasına görə məsuliyyət daşıyır. Rəhbərlik Bankın daxili nəzarət sistemlərinin səmərəliliyinə nəzarət edir və mütəmadi olaraq əlavə nəzarət sistemləri tətbiq edir, yaxud zəruri hesab olunduqda, mövcud nəzarət sistemlərinə düzəlişlər edir.

Bank, səmərəli əməliyyatları və müvafiq hüquqi və normativ tələblərlə uyğunluğu, o cümlədən aşağıdakıları təmin etmək məqsədilə standartlar, siyasətlər və prosedurlar sistemi işləyib hazırlanmışdır:

- Vəzifələrin düzgün bölünməsi, o cümlədən əməliyyatların müstəqil təsdiqi tələbləri;
- Əməliyyatların qeydə alınması, üzləşdirilməsi və onlara nəzarət tələbləri;
- Normativ və digər hüquqi tələblərə uyğunluq;
- Nəzarət sistemləri və prosedurların sənədləşdirilməsi;

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

- Qarşıya çıxan əməliyyat risklərinin mütəmadi qiymətləndirilməsi, müəyyən edilmiş riskləri aradan qaldırmaq üçün nəzarət sistemləri və prosedurlarının adekvatlıq tələbləri;
- Əməliyyat zərərləri üzrə hesabat tələbləri və təklif olunan bərpa planı;
- Şərtlilik planlarının işlənilib hazırlanması;
- Təlim və peşəkar inkişaf;
- Etika və biznes standartları; və
- Risklərin azaldılması, o cümlədən səmərəli olduqda, sığorta.

Ölçüsü və mürəkkəbliyindən asılı olaraq, əməliyyatların təsdiqi üçün tələblər iyerarxiyası vardır. Əməliyyatların çoxu avtomatikdir və Bank avtomatlaşdırılmış nəzarət sistemindən istifadə edir.

Daxili audit xidmətinin əsas funksiyalarına daxildir:

- bütövlükdə daxili nəzarət sisteminin auditi və səmərəliliyinin qiymətləndirilməsi, əsas rəhbərlik strukturlarının qərarlarının icrası;
- Bank risklərinin və kredit təşkilatında daxili sənədlərlə tənzimlənən risklərin idarə edilməsi prosedurlarının qiymətləndirilmə metodologiyasının səmərəliliyinin auditi (bank əməliyyatları və transaksiyaları və bank risklərinin iradə olunması üçün metodlar, proqramlar, qaydalar və prosedurlar);
- Mühasibatlıq və hesabat funksiyasının ədalətliliyi, tamlığı və vaxtında icrasının, maliyyə məlumatının toplanması və təqdim olunmasının etibarlılığının (o cümlədən, etibarlılığı, tamlığı və obyektivliyi) auditi və sınaqdan keçirilməsi;
- Kredit təşkilatının əmlakının təhlükəsiz saxlanmasına tətbiq oluna bilən üsulların auditi;
- İqtisadi əsaslılığın, əməliyyatların və digər sövdələşmələrin səmərəliliyinin qiymətləndirilməsi;
- Daxili nəzarət prosesləri və prosedurlarının auditi;
- Daxili nəzarət xidməti və risklərin idarə olunması xidmətinin auditi.

Bankın standartlarına uyğunluq Daxili Audit tərəfindən həyata keçirilən mütəmadi yoxlamalar proqramı ilə dəstəklənir. Daxili Audit funksiyası rəhbərlikdən ayrılır və birbaşa Audit Komitəsinə və Müşahidə Şurasına hesabat verir. Daxili Audit yoxlamalarının nəticələri müvafiq biznes prosesi menecerləri ilə müzakirə olunur, yekunlar isə Audit Komitəsinə və Müşahidə Şurasına və Bankın yuxarı səviyyəli rəhbərliyinə təqdim olunur.

Bankın daxili nəzarət sistemi aşağıdakı şəxslərdən ibarətdir

- Müşahidə Şurası və onun komitələri;
- İdarə Heyətinin Sədri və İdarə Heyəti;
- Baş mühasib;
- Risklərin idarə edilməsi funksiyası;
- Təhlükəsizlik funksiyası, o cümlədən IT-təhlükəsizlik;
- İnsan resursları funksiyası;
- Daxili audit xidməti;
- Müəyyən edilmiş standartlar, siyasətlər və prosedurlara uyğunluq üzrə məsul olan digər əməkdaşlar, bölmə və funksiyalar, o cümlədən:
 - Filialların və biznes bölmələrinin rəhbərləri;
 - Biznes proseslərinin menecerləri;
 - Çirkli pulların yuyulması tələblərinə uyğunluq üzrə məsul bölmə;
 - Hüquqşünas – hüquqi və normativ tələblərə uyğunluq üzrə məsul olan əməkdaş;
 - Nəzarət öhdəliklərinə malik digər əməkdaşlar.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Rəhbərlik hesab edir ki, Bank risklərin idarə edilməsi və daxili nəzarət sistemləri, o cümlədən daxili audit funksiyası ilə bağlı MBNP-nin tələblərinə uyğundur və risklərin idarə edilməsi və daxili nəzarət sistemləri əməliyyatların həcmi, xarakteri və mürəkkəbliyinə müvafiqdir.

Risklərin idarə edilməsi siyasəti və prosedurları

Risklərin idarə edilməsi siyasətləri Bankın qarşılaşdığı riskləri müəyyən, təhlil və idarə etmək, müvafiq risk məhdudiyyətləri və nəzarətini təşkil etmək, davamlı olaraq riskin səviyyəsinə nəzarət etmək və məhdudiyyətlərə əməl etmək məqsədi daşıyır. Risklərin idarə edilməsi siyasətləri və prosedurları bazar şərtlərində, təklif edilən məhsul və xidmətlərdə, inkişaf etməkdə olan ən yaxşı təcrübədə baş verən dəyişiklikləri əks etdirmək üçün mütəmadi olaraq nəzərdən keçirilir.

Müşahidə Şurası risklərin idarə edilməsi çərçivəsində nəzarətə, əsas risklərin idarə edilməsinə nəzarətə, risklərin idarə edilməsi siyasətlərinə, o cümlədən, böyük xərclərin əhəmiyyətli dərəcədə təsdiqinə görə məsuliyyət daşıyır. İdarə Heyəti risklərin azaldılması üzrə tədbirlərin monitorinqi və həyata keçirilməsinə, Bankın yaradılmış risk parametrləri daxilində əməliyyatların keçirilməsində əminliyin təmin edilməsinə görə məsuliyyət daşıyır. Risklərin İdarə Edilməsi Departamentinin Sədri bütövlükdə risklərin idarə edilməsi və funksiyalara əməl olunması, maliyyə və qeyri-maliyyə risklərinin müəyyənləşdirilməsi, ölçülməsi, idarə edilməsi və hesabatın verilməsi üçün ümumi prinsip və metodların həyata keçirilməsinə əmin olmağa görə məsuliyyət daşıyır. O, birbaşa İdarə Heyətinin məsul üzvünə hesabat verir.

Həm portfel, həm əməliyyat səviyyəsindəki kredit, bazar və likvidlik risklərinin idarə edilməsi və nəzarəti Kredit Komitələri və Aktivlərin və öhdəliklərin İdarə Olunması Komitəsi (APIK) vasitəsilə təmin olunur. Qərarların qəbul edilməsi prosesinin səmərəliliyini və operativliyini təmin etmək məqsədi ilə Bank riskin növü və həcmindən asılı olaraq bir sıra kredit komitələri təşkil etmişdir.

Həm xarici, həm daxili risk amilləri təşkilatın bütün səviyyələrində və sahələrində müəyyən edilib idarə olunur və tənzimlənir. Risk amillərinin tam spektrinin və cari risklərin tənzimlənməsi prosedurlarının təminat səviyyəsinin müəyyən edilməsinə xüsusi diqqət yetirilir. Kredit və bazar risklərinin standart təhlili ilə yanaşı, Risklərin İdarə Olunması Departamenti əməliyyat şöbələri ilə dövrü görüşləri keçirməklə və onların ixtisas sahələri üzrə ekspert rəylərini əldə etməklə maliyyə və qeyri-maliyyə risklərin monitorinqini aparır.

Bazar riski

Bazar riski maliyyə alətinin ədalətli dəyərinin və ya gələcək pul vəsaitlərinin hərəkətlərinin bazar qiymətlərində baş verən dəyişikliklər səbəbindən tərəddüd edəcəyi riskdir. Bazar riski valyuta riskindən, faiz dərəcəsi riskindən və sair qiymət risklərindən ibarətdir. Bazar riski bazar qiymətlərində və xarici valyuta məzənnələrində ümumi və spesifik xarakterli dəyişikliklərin və bazar qiymətlərinin dəyişkənlik səviyyəsində dəyişikliklərin təsirinə məruz qalan faiz dərəcələrində və səhm maliyyə alətlərində açıq mövqelərlə əlaqədar yaranır.

Bazar risklərinin idarə edilməsi müəyyən parametrlər çərçivəsində bazar risklərinin idarə edilməsi və tənzimlənməsi və eyni zamanda, gəlirliliyin risklərə nisbətinin optimallaşdırılması məqsədinə xidmət edir.

Bazar riskləri üzrə ümumi səlahiyyət İdarə Heyətinin Birinci Vitse Sədrinin sədrlik etdiyi APIK-ə aiddir. Bazar riski üzrə limitlər APIK tərəfindən Risklərin İdarə Olunması Departamentinin tövsiyələrinə əsasən təsdiq olunur.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Bank bazar riskini maliyyə alətləri ilə, faiz dərəcələrin ödəniş müddətləri ilə, valyuta mövqeləri ilə və itkilər üzrə limitlərlə münasibətdə açıq mövqe limitlərini təyin etməklə tənzimləyir. Müşahidə Şurası qeyd edilən göstəricilərin mütəmadi monitorinqini və yoxlamalarını aparır.

Faiz dərəcəsi riski

Faiz dərəcəsi riski maliyyə alətinin ədalətli dəyərində və ya gələcək pul vəsaitlərinin hərəkətinə bazar faiz dərəcələrində dəyişikliklər nəticəsində dəyişəcəyi riskidir. Bank, bazar faiz dərəcələrinin səviyyələrində dəyişikliklərin onun maliyyə vəziyyətinə və pul vəsaitlərinin axını təsirinə məruz qalır.

Faiz marjaları bu cür dəyişikliklərin nəticəsində yüksələ bilər, lakin, eyni zamanda, gözlənilməyən dəyişikliklər baş verdikdə azala yaxud itkilərə gətirib çıxara bilər.

Faiz dərəcələri arasında fərqin təhlili

Faiz dərəcəsi riski əsasən faiz dərəcələri arasında fərqlərə nəzarət etməklə tənzimlənir. Aşağıdakı cədvəldə əsas maliyyə alətləri üzrə faiz dərəcələri arasında fərqlər təqdim olunur:

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

	1 aya qədər	1 aydan 3 aya qədər	3 aydan 1 ilə qədər	1 ildən 5 ilə qədər	5 ildən artıq	Faizsiz	31 dekabr 2019-cu il Cəmi
MALİYYƏ AKTİVLƏRİ							
Pul vəsaitləri və onların aktivləri	23,116	-	-	-	-	39,078	62,194
Banklardan və digər maliyyə qurumlarından alınacaq vəsaitlər	2	-	853	-	-	2,236	3,091
İnvestisiya qiymətli kağızları	3,493	6,762	38,771	4,964	2,900	188	57,078
Müştərilərə verilmiş kreditlər	29,517	14,331	58,144	87,961	32,273	-	222,226
Digər maliyyə aktivləri	-	-	330	-	-	8,505	8,835
Cəmi maliyyə aktivləri	56,128	21,093	98,098	92,925	35,173	50,007	353,424
MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ							
Banklara və digər maliyyə qurumlarına ödəniləcək vəsaitlər	553	854	4,051	71,880	7,396	447	85,181
Müştərilərə ödəniləcək vəsaitlər	24,285	20,667	77,894	23,044	-	40,336	186,226
Subordinasiya borc öhdəlikləri	37	-	-	16,725	-	-	16,762
İcarə öhdəlikləri	100	247	1,147	4,860	-	-	6,354
Digər maliyyə öhdəlikləri	-	-	-	-	-	3,902	3,902
Cəmi maliyyə öhdəlikləri və təəhhüdlər	24,975	21,768	83,092	116,509	7,396	44,685	298,425
Likvidlik boşluğu	31,153	(675)	15,006	(23,584)	27,777	5,322	54,999
Məcmu likvidlik boşluğu	31,153	30,478	45,484	21,900	49,677	54,999	

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

	1 aya qədər	1 aydan 3 aya qədər	3 aydan 1 ilə qədər	1 ildən 5 ilə qədər	5 ildən artıq	Faizsiz	31 dekabr 2018-ci il Cəmi
MALİYYƏ AKTİVLƏRİ							
Pul vəsaitləri və onların aktivləri	-	-	-	-	-	17,980	17,980
Banklardan və digər maliyyə qurumlarından alınacaq vəsaitlər	-	8	2,304	-	-	28,477	30,789
İnvestisiya qiymətli kağızları	-	-	-	-	4,949	188	5,137
Müştərilərə verilmiş kreditlər	24,409	27,032	37,429	74,192	40,093	-	203,155
Digər maliyyə aktivləri	-	-	-	-	-	4,530	4,530
Cəmi maliyyə aktivləri	24,409	27,040	39,733	74,192	45,042	51,175	261,591
MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ							
Banklara və digər maliyyə qurumlarına ödəniləcək vəsaitlər	851	660	2,852	9,857	34,088	382	48,690
Müştərilərə ödəniləcək vəsaitlər	11,500	28,434	51,687	36,478	-	40,629	168,728
Subordinasiya borc öhdəlikləri	37	-	-	16,725	-	-	16,762
Digər maliyyə öhdəlikləri	-	-	-	-	-	16,809	16,809
Cəmi maliyyə öhdəlikləri və təəhhüdlər	12,388	29,094	54,539	63,060	34,088	57,820	250,989
Likvidlik boşluğu	12,021	(2,054)	(14,806)	11,132	10,954	(6,645)	10,602
Məcmu likvidlik boşluğu	12,021	9,967	(4,839)	6,293	17,247	10,602	

Faiz dərəcəsi fərqləri əsasən eyni və ya daha aşağı faiz dərəcəsində olan öhdəliklərlə eyni ödəniş müddəti qrupunda olan faiz qazandıran öhdəlikləri maliyyələşdirməklə idarə edilir.

"BANK OF BAKU" AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Orta effektiv faiz dərəcələri

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2019 və 2018-ci il tarixlərinə faiz qazandıran aktivlər və öhdəliklər üzrə orta effektiv faiz dərəcələri təqdim olunur. Bu faiz dərəcələri gəlirlilik səviyyələrinin həmin aktivlərin və öhdəliklərin ödəniş müddətinə uyğunlaşdırılmasıdır.

	31 dekabr 2019-cu il			31 dekabr 2018-ci il		
	Orta effektiv faiz dərəcəsi, %			Orta effektiv faiz dərəcəsi, %		
	AZN	ABŞ dolları	Avro	AZN	ABŞ dolları	Avro
Faiz gəliri yaradan aktivlər						
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	5.32%	-	-	-	-	-
Banklardan və digər maliyyə qurumlarından alınacaq vəsaitlər	10.00%	11.50%	-	20.00%	4.12%	-
İnvestisiya qiymətli kağızları	5.00%	1.97%	1.75%	-	6.88%	-
Müştərilərə verilmiş kreditlər	19.21%	9.76%	5.83%	17.95%	17.93%	-
Digər maliyyə aktivləri	9.00%	2.00%	-	-	-	-
Banklara və digər maliyyə qurumlarına veriləcək vəsaitlər	6.17%	-	-	2.44%	-	-
Müştərilərə ödəniləcək vəsaitlər	10.34%	3.18%	2.37%	11.93%	4.49%	2.72%
Subordinasiya borcları	-	4.50%	-	-	4.50%	-
İcarə öhdəlikləri	7.50%	-	-	-	-	-

Faiz dərəcəsi həssaslığının təhlili

Faiz dərəcələri dəyişməsi təhlilinə əsaslanan faiz riskinin idarə edilməsi maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin həssaslığının monitorinqi ilə həyata keçirilir. Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2019 və 2018-ci il tarixlərinə mövcud olan faiz gəliri yaradan aktivlərin və öhdəliklərin bütün gəlirlilik səviyyələrində və mövqelərində 100 baza nöqtəsi (bn) həcmində paralel azalma və ya artıma əsasən sadələşdirilmiş ssenariyə əsaslanan mənfəətin və ya zərərin və kapitalın (vergilər çıxılmaqla) faiz dərəcələrində dəyişikliklərə (qiymətlərin dəyişməsi riski) həssaslığının təhlili təqdim olunur:

	31 dekabr 2019-cu il	31 dekabr 2018-ci il
100 bn paralel azalma	32,933	2,229
100 bn paralel artım	(32,933)	(2,229)

Valyuta riski

Bankın bir neçə xarici valyutada ifadə edilmiş aktivləri və öhdəlikləri vardır.

Valyuta riski maliyyə alətinin ədalətli dəyərinin və ya gələcək pul vəsaitlərinin hərəkətinin xarici valyutaların məzənnələrindəki dəyişikliklər nəticəsində tərəddüd etməsi riskidir. Baxmayaraq ki, Bank öz valyuta riskinin hedcləşdirməsi tədbirlərini görür, MHBS-ə əsasən belə tədbirlər hedcinq əməliyyatları kimi qəbul edilmir.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2019-cu il tarixinə maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin xarici valyuta risklərinin strukturu təqdim olunur:

	AZN	ABŞ dolları	Avro	Digər	Cəmi
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	48,147	11,414	2,382	251	62,194
Banklardan və digər maliyyə qurumlarından alınacaq vəsaitlər	533	2,558	-	-	3,091
İnvestisiya qiymətli kağızları	1,246	54,501	1,331	-	57,078
Müştərilərə veriləcək vəsaitlər	206,582	15,421	223	-	222,226
Digər maliyyə aktivləri	3,773	4,428	626	8	8,835
Cəmi maliyyə akitvləri	260,281	88,322	4,562	259	353,424
Svop sövdələşmələri	17,518	-	-	-	17,518
Banklara və digər maliyyə qurumlarına veriləcək vəsaitlər	84,924	255	2	-	85,181
Müştərilərə veriləcək vəsaitlər	117,906	64,355	3,896	69	186,226
Subordinasiya borcları	-	16,762	-	-	16,762
İcarə öhdəlikləri	6,354	-	-	-	6,354
Digər maliyyə öhdəlikləri	3,402	147	353	-	3,902
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	212,586	81,519	4,251	69	298,425
Svop sövdələşmələri	-	17,000	-	-	17,000
AÇIQ MÖVQE	65,213	(10,197)	311	190	55,517

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2018-ci il tarixinə maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin xarici valyuta üzrə təsnifatı təqdim olunur:

	AZN	ABŞ dolları	Avro	Digər	Cəmi
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	11,185	4,906	1,758	131	17,980
Banklardan və digər maliyyə qurumlarından alınacaq vəsaitlər	398	30,391	-	-	30,789
İnvestisiya qiymətli kağızları	178	4,959	-	-	5,137
Müştərilərə veriləcək vəsaitlər	176,780	26,375	-	-	203,155
Digər maliyyə aktivləri	740	3,539	234	17	4,530
Cəmi maliyyə akitvləri	189,281	70,170	1,992	148	261,591
Banklara və digər maliyyə qurumlarına veriləcək vəsaitlər	48,521	168	1	-	48,690
Müştərilərə veriləcək vəsaitlər	88,222	75,961	4,488	57	168,728
Subordinasiya borcları	-	16,762	-	-	16,762
Digər maliyyə öhdəlikləri	16,339	198	272	-	16,809
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	153,082	93,089	4,761	57	250,989
AÇIQ MÖVQE	36,199	(22,919)	(2,769)	91	10,602

Bank normativ məbləğlərə əsasən valyuta mövqeyi və uyğunluq məqsədilə hesabatlara nəzarət edir.

"BANK OF BAKU" AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Azərbaycan manatının qeyd edilən valyutalara qarşı 31 dekabr 2019 və 2018-ci il tarixlərinə zəifləməsi nəticəsində kapital və mənfəət və ya zərər aşağıda göstərilən məbləğlər qədər arta (azala) bilərdi. Təhlil vergilər çıxılmaqla təqdim olunur və Bank hesabat dövrünün sonunda mümkün olduqlarını ehtimal etdiyi xarici valyuta məzənnələrinin dəyişikliklərinə əsaslanır. Təhlildə bütün digər parametrlərin, xüsusilə də, faiz dərəcələrinin, sabit qalması fərz olunur.

	31 dekabr 2019-cu il	31 dekabr 2018-ci il
ABŞ dollarının AZN-ə nisbətə 20% möhkəmlənməsi	(1,632)	(3,756)
Avronun AZN-ə nisbətə 20% möhkəmlənməsi	50	(443)

AZN-in qeyd edilən valyutalara qarşı 31 dekabr 2019 və 2018-ci il tarixlərinə möhkəmlənməsi, bütün digər parametrlərin sabit qalması şərti ilə, həmin maddələrə eyni həcmdə, lakin əks istiqamətdə təsir edəcəkdi.

Kredit riski

Kredit riski müştəri və ya maliyyə aləti üzrə tərəf müqabili müqavilə üzrə öhdəliklərini yerinə yetirmədiyi təqdirdə Bankın maliyyə zərərinə uğrayacağı riskidir. Bankın kredit risklərinin tənzimlənməsi üçün siyasət və prosedurları vardır (həm uçota alınmış maliyyə aktivləri, həm də uçota alınmamış müqavilə öhdəlikləri üçün), o cümlədən, portfel cəmləşmələrinin məhdudlaşdırılması üzrə qaydalar və kredit riskinə fəal surətdə nəzarət edən Kredit Komitəsinin yaradılması barədə qaydalar daxildir. Kredit siyasəti Müşahidə Heyəti tərəfindən nəzərdən keçirilir və təsdiqlənir.

Kredit siyasətində aşağıdakılar əks olunur:

- kredit ərizələrinin baxılması və təsdiqlənməsi prosedurları;
- borcalanların (korporativ və fərdi) kredit qabiliyyətinin qiymətləndirilməsi metodikası; tərəf müqabillərinin, emitentlərin və sığorta şirkətlərinin kredit qabiliyyətinin
- qiymətləndirilməsi metodikası;
- girovun qiymətləndirilməsi metodikası;
- kreditlərin sənədləşməsinə (rəsmiləşdirilməsinə) dair tələblər;
- kreditlərin və digər kredit risklərinin mütəmadi monitorinqi üzrə prosedurlar.

Korporativ kredit ərizələri müvafiq müştəri rəhbərliyi tərəfindən yazılır və sonra korporativ kredit portfelinə məsuliyyət daşıyan Kredit Departamentinə ötürülür. Hesabatların təhlili müştərinin biznes və maliyyə fəaliyyətini nəzərə alan strukturlaşmış təhlilə əsaslanır. Kredit müqaviləsi və hesabat müstəqil olaraq Risklərin İdarə Edilməsi Departamenti tərəfindən baxılır və kredit siyasətinin tələblərinə uyğun olması təsdiqi üzrə ikinci rəy verilir. Kredit Komitəsi, Kredit Departamenti və Risklərin İdarə Edilməsi Departamenti tərəfindən təqdim edilmiş kredit ərizələrinə baxır. Fərdi əməliyyatlar, gözlənilən Kredit Komitəsinin yekun təsdiqindən və xüsusi risklərdən asılı olaraq həmçinin Hüquq, Mühəsibatlıq və Vergi Departamentləri tərəfindən də baxılır.

Bank davamlı olaraq fərdi kredit risklərinin fəaliyyətinə nəzarət edir və müntəzəm olaraq müştərilərin ödəmə qabiliyyətini yenidən müəyyənləşdirir. Yenidən baxış borcalan tərəfindən təqdim edilmiş və ya Bank tərəfindən əldə edilmiş müştərinin ən son maliyyə hesabatlarına və digər məlumatlara əsaslanır. Fərdi Kredit Departamenti hər kredit məhsulu meyarının qiymətləndirilməsindən və Risklərin İdarə Edilməsi Departamenti tərəfindən işlənilən hazırlanmış ərizə məlumatlarının təsdiqi prosedurlarından istifadə etməklə fərdi kredit ərizələrinə baxır.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Fiziki şəxs olan müştəri təhlilindən başqa kredit portfeli kredit konsentrasiyası və bazar riskləri ilə bağlı olaraq Risklərin İdarə Edilməsi Departamenti tərəfindən qiymətləndirilir.

Kredit riskinin maksimal dərəcəsi, bir qayda olaraq, maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda maliyyə aktivlərinin qalıq dəyərində və uçota alınmamış müqavilə öhdəliklərinin məbləğlərində əks olunur. Potensial kredit riskinin azaldılması məqsədi ilə aktivlərin və öhdəliklərin mümkün qarşılıqlı əvəzləşdirilməsi effekti əhəmiyyətli xarakter daşıyır.

Aşağıdakı cədvəldə hesabat tarixinə maliyyə aktivlərinin riskə məruz qalan maksimal məbləği:

	31 dekabr 2019-cu il	31 dekabr 2018-ci il
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri (nağd pul vəsaitləri çıxılmaqla)	43,180	6,093
Banklardan və digər maliyyə qurumlarından alınacaq vəsaitlər	3,091	30,789
İnvestisiya qiymətli kağızları	56,890	4,949
Müştərilərə verilmiş kreditlər	222,226	203,155
Digər maliyyə aktivləri	8,835	4,530
Kreditlər və istifadə edilməmiş kredit xətləri üzrə öhdəliklər	9,589	7,863
Verilmiş zəmanətlər və bənzər öhdəliklər	1,044	8,587
Riskə məruz qalan cəmi maksimal məbləğ	344,855	265,966

Kredit riski – EOKZ-dan qaynaqlanan məbləğlər

Dəyərsizləşmənin hesablanması istifadə olunan məlumatlar, ehtimallar və texnikalar

Kredit riskində əhəmiyyətli artım

İlkin tanınmadan sonra maliyyə aləti üzrə defolt riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artıb-artmadığını müəyyən edərkən Bank əlavə xərc və ya səy tələb etməyən məqbul və yardımçı məlumatı nəzərdən keçirir. Bura həm kəmiyyət, həm də keyfiyyət baxımından, Bankın keçmiş təcrübəsi, kredit qiymətləndirməsinə əsaslanan təhlil və proqnoz məlumatları daxildir.

Qiymətləndirmənin məqsədi aşağıdakıları müqayisə etməklə kredit riskində əhəmiyyətli artımın baş verib-vermədiyini müəyyən etməkdir:

- hesabat tarixində qalan dövr üçün defolt ehtimalı (DE); və
- kredit riskinə məruz qalmanın ilkin tanınması zamanı müəyyən edilmiş və hazırkı vaxt üçün hesablanmış qalan daimi DE (vaxtından əvvəl ödəniş gözləntilərində müvafiq dəyişikliklərə uyğunlaşdırılmış).

Bank kredit riskində əhəmiyyətli artımın olub-olmadığını müəyyən etmək üçün üç meyardan istifadə edir:

- DE hərəkətliliyinə əsaslanan kəmiyyət testi;
- keyfiyyət göstəriciləri; və
- ödəniş tarixindən sonra 7 gün gecikmənin tətbiq edildiyi maliyyə təşkilatları və qiymətli kağız emitentləri istisna olmaqla ödəniş müddətindən sonra 30 gün gecikmə.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

DE-nin müddət strukturunun yaradılması

Bank kredit riski haqqında ödəniş və defolt məlumatını xidmət və borcalan növünə əsasən əsasən toplayır. Bəzi portfəllərdə kredit bürosundan satın alınmış məlumat da istifadə edilir.

Bank toplanılan məlumatı təhlil etmək üçün statistik modellərdən istifadə edir və kredit riskinə məruz qalmanın qalan dövr üçün defolt ehtimalını və zamanla bunların necə dəyişəcəyinin gözləndiyini hesablayır.

Kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artıb-artmadığının müəyyən edilməsi

Hesabat tarixində qiymətləndirilərkən maliyyə alətinin kredit riski ilkin tanınma zamanı gözlənilən kredit riski ilə müqayisədə əhəmiyyətli dərəcədə artdıqda, maliyyə aləti 1-ci mərhələdən 2-ci mərhələyə köçürülür. Kredit riskində əhəmiyyətli artımın olması hər rüb təhlil edilir (ehtiyatın hesablandığı tarixdə) və təhlil zamanı aşağıdakı meyarlar nəzərə alınır:

• Keyfiyyət

- maliyyə təşkilatları və qiymətli kağız emitentləri ilə əməliyyatlar istisna olmaqla, bütün seqmentlərdə vaxtı 31-90 gün keçmiş borc öhdəliklərinin olması faktı;
- maliyyə təşkilatları və qiymətli kağız emitentləri ilə əməliyyatlar üçün vaxtı 1-7 gün keçmiş borc öhdəliklərinin olması faktı;
- ana şirkət və ya digər əlaqəli müəssisənin maliyyə dəstəyinin azalması;
- Bankın borcalana verilmiş məhsullar haqqında etibarlı şəkildə təsdiq olunmuş mənfi məlumatların alması.

• Kəmiyyət meyarları yalnız xarici reytinglər olduğu təqdirdə tətbiq olunur:

- 1-ci cədvəldə verilmiş meyarlara əsasən tanınma tarixindəki xarici reytinglə müqayisədə hesabat tarixindəki xarici reytingdə nisbi dəyişiklik.

Xarici reytingdə nisbi dəyişikliklərin əhəmiyyətliliyinin hesablanması və müəyyən edilməsi meyarları Korporativ borcalanlar, maliyyə təşkilatları və qiymətli kağız emitentləri üçün xarici reyting “Moody’s”, “Fitch”, “S&P” beynəlxalq reyting agentliklərinin qiymətləndirilməsi əsasında müəyyən edilir.

Xarici reytingdə nisbi dəyişiklik tərəf müqabilinin əməliyyat tarixindəki reytingi ilə müqayisədə hesabat tarixindəki xarici reytinginin azaldığı reyting kateqoriyalarının sayı ilə müəyyən edilir. Xarici reytingdə dəyişikliklərin əhəmiyyətlilik meyarları 1-ci cədvəldə təqdim olunmuşdur.

Kredit riski aşağı olan alətlərdə standart sadələşdirməyi və hesabat tarixində maliyyə alətinin kredit riskinin aşağı olduğu müəyyən edilərsə, ilkin tanınmadan sonra kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artmadığını ehtimal etməyi nəzərdə tutur. Maliyyə alətinin kredit riskinin aşağı olub-olmadığını müəyyən etmək üçün Bank xarici kredit riski reytinglərindən istifadə edə bilər.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərlmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Cədvəl 1: İlkin tanınma zamanı xarici reyting qiymətindən asılı olaraq kredit riskində əhəmiyyətli artımın müəyyən edilməsi üçün meyarlar.

İlkin tanınmada kontragentlərin xarici reytingi			Təyin edilən kredit riskində əhəmiyyətli artım:	
	Moody's	Fitch	S&P	
1	AAA	AAA	AAA	Aşağı kredit riski: reyting 3 səviyyə azalmadıqda kateqoriya dəyişmir
2	Aa1	AA+	AA+	
3	Aa2	AA	AA	
4	Aa3	AA-	AA-	
5	A1	A+	A+	
6	A2	A	A	
7	A3	A-	A-	
8	Baa1	BBB+	BBB+	
9	Baa2	BBB	BBB	
10	Baa3	BBB-	BBB-	
11	Ba1	BB+	BB+	Reytingdə 2 pillə enmə
12	Ba2	BB	BB	
13	Ba3	BB-	BB-	
14	B1	B+	B+	Reytingdə 1 pillə enmə
15	B2	B	B	
16	B3	B-	B-	
17	Caa1	CCC-C	CCC-C	
18	Caa2			
19	Caa3			
20	Ca-C			
21	D	D	D	

Maliyyə alətinin 3-cü mərhələyə keçirilməsi meyarları

Defolt hadisəsi baş verdikdə maliyyə aləti 1-ci/2-ci mərhələdən 3-cü mərhələyə keçirilir. Bankın metodoloji məqsədləri üçün defolt hadisəsi dəyərsizləşmə hadisəsinə bərabərdir.

Pərakəndə borcalanlar portfeli istisna olmaqla, bütün portfellər üçün maliyyə alətinin dəyərsizləşməsi borcalan səviyyəsində müəyyən edilir. Pərakəndə borcalanlar portfelində dəyərsizləşmə hadisəsi maliyyə aləti səviyyəsində müəyyən edilir. Dəyərsizləşmə meyarlarına aşağıdakılar aiddir:

- Maliyyə təşkilatları və qiymətli kağız emitentləri ilə əməliyyatlar istisna olmaqla, bütün seqmentlərdə hesabat tarixində ödənişin 90 təqvim günündən çox gecikməsi;
- Maliyyə təşkilatları və qiymətli kağız emitentləri ilə əməliyyatlarda hesabat tarixində ödənişin 7 iş günündən çox gecikməsi;
- Məhkəmə tərəf müqabilini/emitenti müflis elan etdikdə və ya borcalana qarşı müflisləşmə icraatı başlatdıqda. Bu meyar pərakəndə borcalanlar portfeli istisna olmaqla bütün portfellərə şamil edilir;
- Hesabat tarixində normativ keyfiyyət müqaviləsinin 5-ci kateqoriyaya aid edilməsi;

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

- Borcalanın maliyyə çətinliyi ilə üzləşməsi səbəbindən defolt/məcburi restrukturizasiya (maliyyə təşkilatları və qiymətli kağızlar istisna olmaqla tətbiq olunur). Defolt/məcburi restrukturizasiya dedikdə borcalanın müqavilə üzrə öhdəliklərini yerinə yetirə bilməməsi və borcalanın kredit qabiliyyətinin pisləşməsi nəticəsində Bankın səlahiyyətli orqanı tərəfindən məcburi restrukturizasiya kimi tanınan müqavilə şərtlərində dəyişiklik nəzərdə tutulur;
- Lisenziyanın ləğv edilməsi və aralıq idarəetmə orqanının yaradılması (maliyyə təşkilatlarına və qiymətli kağız emitentlərinə şamil edilir).

Maliyyə alətlərinin bərpa olunması və 1-ci mərhələyə keçirilməsi meyarları:

- Bu bölmədə təsvir olunan defolt meyarlarının olmaması;
- Kredit riskində əhəmiyyətli artım meyarlarının olmaması;
- Ardıcıl üç hesabat ayı ərzində ödənişin gecikməməsi (hazırkı hesabat ayı daxil olmaqla).

Proqnoz məlumatının tətbiqi

Bank proqnoz məlumatlarından həm alətin ilkin tanınmasından sonra kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artıb-artmadığını qiymətləndirərkən, həm də gözlənilən kredit zərərlərini ölçərkən istifadə edir.

Kredit riski komponentinin defolt ehtimalı səviyyəsində makroiqtisadi hadisələrin təsiri nəzərə alınır. Bank makroiqtisadi məlumatın korporativ və pərakəndə portfellərə təsirini qiymətləndirir. Qiymətli kağızlar portfelində maliyyə təşkilatlarına qarşı tələblər üçün makro düzəlişlər korporativ portfelə uyğun istifadə olunur. Makroiqtisadi məlumatın təsiri ən azı ildə bir dəfə qiymətləndirilməlidir.

Gələcək dövrlər üçün proqnoz məlumatının olması

Təhlil defolt səviyyəsinin proqnoz edilən qiymətlərinin hesablanması tələb etdiyi üçün siyahıya yalnız açıq rəsmi xarici mənbələrin dərc etdiyi proqnoz dəyərlərin olduğu amillər daxil edilir.

Məlumatın münasib tezliklə dərc olunması

Modelləşdirmə prosesi yetərli sayda müşahidə tələb etdiyi üçün, geniş siyahıya salmaq üçün yalnız ildə birdəfədən çox məlumatın dərc olunduğu amillər seçilir.

Defolt səviyyəsinin makroiqtisadi göstəricilərdən asılılığını təhlil edərkən real ÜDM-da artım, istehlakçının qiymət indeksi və proqnozlaşdırılan neft qiyməti kimi amillər siyahısı tətbiq edilmişdir. Nəticədə aparıcı amil olaraq real ÜDM istifadə olunmuşdur. Yeni amillər onlara dair məlumat dərc olunduğu təqdirdə göstəricilər siyahısına daxil edilə bilər.

Bank tarixi məlumatdan istifadə edərək bütöv kredit portfeli üçün (o cümlədən qiymətli kağızlar portfeli, maliyyə təşkilatları üçün tələblər) kredit riski və kredit zərərlərinin aparıcı amillərini müəyyən etmiş və sənədləşdirmiş, makroiqtisadi parametrlərlə kredit riski və kredit zərərləri arasında əlaqəni hesablamışdır.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

31 dekabr 2019-cu il tarixinə istifadə olunan iqtisadi ssenarilərə 31 dekabr 2020-ci ildən 2021-ci ilədək Azərbaycan Respublikası üçün aşağıdakı əsas göstəricilər daxil olmuşdur.

Əsas amil	2019	2020	2021
Real ÜDM-nin artımı	2.30	(2.20)	0.70
Neftin qiyməti (Brent)	67.00	36.90	39.50
İstehlak qiymətləri indeksi	2.60	3.30	3.20

Əsas göstərici və müxtəlif maliyyə aktivləri portfellerinin defolt və zərər dərəcələri arasında əlaqələr son 4 il ərzində yığılan tarixi məlumatın təhlili əsasında proqnoz edilmişdir.

Makroiqtisadi modeli qurarkən Bank defolt halları haqqında yetərli daxili statistikanın olmadığı üçün xarici statistikadan (NPL) istifadə etmişdir.

Modifikasiya edilmiş maliyyə aktivləri

Kredit müqaviləsinin şərtləri bazar şəraitinin dəyişməsi, müştərilərin saxlanılması və müştərinin kredit qabiliyyətliliyinin cari və ya mümkün pisləşməsi ilə bağlı olmayan digər amillər daxil olmaqla, bir sıra səbəblərdən dəyişdirilə bilər. 3(e)(iii) sayılı Qeyddə təsvir edilən uçot siyasətinə əsasən şərtləri dəyişdirilmiş mövcud kreditin tanınması dayandırılmalı və şərtləri yenidən razılaşdırılaraq ədalətli dərəcədə yenidən tanıma bilər.

Maliyyə aktivinin şərtləri modifikasiya edildikdə və modifikasiya tanınmanın dayandırılması ilə nəticələnmədikdə aktivin kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artıb-artmadığı aşağıdakıların müqayisəsini əks etdirir:

- modifikasiya şərtlərinə əsasən hesabat tarixində aktivin qalan bütün dövr üçün defolt ehtimalı;
- ilkin tanınma zamanı olan məlumat və ilkin müqavilə şərtlərinə əsasən aktivin qalan bütün dövr üçün defolt ehtimalı.

Modifikasiya tanınmanın dayandırılması ilə nəticələndikdə yeni kredit tanınır və 1-ci mərhələyə təsnif edilir (həmin zaman kredit üzrə dəyərsizləşmədiyi ehtimal edilir). Əldə edildiyi tarixdə kredit üzrə dəyərsizləşmə mövcud olarsa, Bank belə kreditləri SƏKD olaraq uçota alır.

Bank borcların qaytarılması imkanlarını maksimum artırmaq və defolt riskini minimuma endirmək üçün müştərilərə verilmiş kreditlərin şərtlərini maliyyə çətinliklərini həll etmək məqsədilə yenidən razılaşdırır (praktikada “kredit şərtlərinə yenidən baxılması” adlandırılır). Bankın kredit şərtlərini təhlil edərək dəyişikliklər olunması siyasətinə əsasən, kredit şərtləri hər bir müştəri üçün fərdi qaydada o halda dəyişdirilir ki, borcalan öz borcu üzrə hal-hazırda defolt vəziyyətindədir və ya defolt riski yüksəkdir, borcalanın öz borcunu ilkin müqavilə şərtləri əsasında ödəməsi üçün bütün məqsədəuyğun səylərindən istifadə etməsi barədə sübutlar mövcuddur və borcalanın dəyişdiriləcək yeni şərtlərə əməl edə biləcəyi ehtimal edilir.

Yeni şərtlərə adətən ödəniş müddətinin uzadılması, faiz ödənişlərinin intervalında dəyişikliklər və kredit şərtlərinin dəyişdirilməsi daxildir. Həm pərakəndə, həm də korporativ kreditlərin şərtləri nəzərdən keçirilə bilər.

Bankın kredit şərtlərini yenidən nəzərdən keçirmək siyasətinin bir hissəsi kimi dəyişikliyə uğramış maliyyə aktivləri üçün, Defolt Ehtimalı proqnozu dəyişikliyin Bankın faiz və əsas məbləği toplamaq qabiliyyətini artırıb-artırmadığını və ya bərpa etdiyini və Bankın kredit şərtlərini nəzərdən keçirmək sahəsində keçmiş təcrübəsini əks etdirir. Bu prosesin bir hissəsi kimi Bank borcalanın ödəniş fəaliyyətini dəyişdirilmiş müqavilə şərtləri ilə münasibətdə qiymətləndirir və müxtəlif davranış göstəricilərini nəzərə alır.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Bir qayda olaraq kredit şərtlərinin yenidən nəzərdən keçirilməsi kredit riskində əhəmiyyətli artımın keyfiyyət göstəricisidir və kredit şərtlərinə yenidən baxılacağına dair gözləntilər riskə məruz qalan məbləğin kredit üzrə dəyərsizləşməsinə dair sübut təşkil edə bilər. Riskə məruz qalan məbləğin kredit üzrə dəyərsizləşmiş/defoltda hesab edilməməsi üçün müştəri müəyyən müddət ərzində davamlı olaraq ödənişləri vaxtında etməli və ya defolt ehtimalı o qədər azalmalıdır ki, zərər üzrə ehtiyat yenidən 12 aylıq gözlənilən kredit zərəri miqdarında hesablansın.

Ehtimal olunan kredit zərərlərinin ölçülməsi

EOKZ ölçülməsində əsas amillər aşağıdakı dəyişənlərin müddət strukturudur:

- defolt ehtimalı (DE);
- defolt baş verdikdə zərər (DKZ);
- defolta məruz qalan məbləğ (DMM).

Bank gözlənilən kredit zərərlərini müştərilərə verilmiş kreditlər portfeli üçün kollektiv əsasla, müştəri səviyyəsində əhəmiyyətli defolt məbləğləri üçün isə fərdi əsasla hesablayır. Fərdi hesablama ehtimalı ölçülmüş bərpa oluna bilən məbləğin hesablanması da daxildir. Kollektiv əsasla EOKZ aşağıda təsvir edilmişdir.

1-ci Mərhələdə riskə məruz qalan məbləğ üzrə EOKZ 12 aylıq defolt ehtimalını DKZ və EAD-yə vurmaqla hesablanır. Bütün dövr üçün EOKZ bütün dövr üçün defolt ehtimalını DKZ və DMM-yə vurmaqla hesablanır.

Defolt ehtimalını hesablama metodologiyası “Defolt ehtimalının müddət strukturunun yaradılması” başlığı altında müzakirə edilmişdir.

Bank DKZ parametrlərini defoltlu kontraqentlərə qarşı iddialar üzrə bərpa tarixinə əsasən hesablayır. DKZ modellərində iddianın strukturu, iddia üzrə təminatı və maliyyə aktivinin ayrılmaz tərkib hissəsi olan istənilən təminatın bərpa xərcləri nəzərə alınır. Pərakəndə əmlakla təmin edilmiş kreditlər üçün LTV-əmsalı DKZ-nin müəyyən edilməsi üçün başlıca parametrdir. DKZ qiymətləri əmlak qiymətlərində mümkün dəyişiklikləri əks etdirməsi təkrar kalibrasiya edilir. DKZ qiymətləri diskont amili kimi effektiv faiz dərəcəsindən istifadə etməklə diskontlaşdırılmış pul vəsaitlərinin hərəkəti əsasında hesablanır.

DMM defolt zamanı riskli mövqenin gözlənilən məbləğini əks etdirir. Bank DMM-ni cari risk məbləği və müqaviləyə əsasən ayrılan və amortizasiya olunduqdan sonra yaranan cari məbləğdə mümkün dəyişikliklərə əsasən hesablayır. Maliyyə aktivinin DMM-si onun defolt anındakı ümumi qalığı dəyəridir. İcarə öhdəlikləri üçün, DMM hesabat tarixində müqaviləyə əsasən istifadə edilə bilən maksimal məbləğdir; bu zaman kredit üzrə gecikdirilmiş günlərin sayı 30 gündən çox olmamalıdır, əks təqdirdə kart blok edilir; işgüzar müştərilər üçün kredit limitlərində isə şərt kredit limitinin bərpaolunan olmasıdır.

Yuxarıda qeyd edildiyi kimi və 1-ci Mərhələ maliyyə aktivləri üzrə maksimum 12 aylıq defolt ehtimalından istifadə etmək şərti ilə, Bank EOKZ-i kredit riskinə məruz qaldığı maksimal müqavilə müddəti ərzində (borcalanın müddəti uzatmaq variantları daxil olmaqla) defolt riskini nəzərə almaqla ölçür (hətta Bank kredit risklərini idarə etmək məqsədləri ilə daha uzun müddəti nəzərdə tutduqda belə). Maksimal müqavilə müddəti Bankın avans ödənişini tələb etmək və ya kredit öhdəliyinə xitam vermək hüququ yarandığı tarixədək uzanır.

Parametr kollektiv əsasla modelləşdirilərkən maliyyə alətləri alət növünə əsasən qruplaşdırılır.

Xüsusi qrup daxilində riskli mövqelərin eynicinsli qalmasını təmin etmək üçün qruplaşdırmalar müntəzəm olaraq nəzərdən keçirilir.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Bankın məhdud tarixi məlumatlara malik olduğu portfellər üçün, daxili mövcud məlumatlara əlavə olaraq kənar müqayisəli məlumatlardan istifadə edilir. EOKZ ölçülməsi üçün kənar müqayisəli məlumatın əhəmiyyətli olduğu portfellər aşağıdakılardır:

	Riskə məruz qalan məbləğ	İstifadə olunmuş kənar müqayisəli məlumat	
		DE	DKZ
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	43,180	“Moody’s”-in defolt araşdırması	“S&P”-nin bərpa araşdırmaları
Banklardan və digər maliyyə qurumlarından alınacaq vəsaitlər	3,091	“Moody’s”-in defolt araşdırması	“S&P”-nin bərpa araşdırmaları
İnvestisiya qiymətli kağızları	56,890	“Moody’s”-in defolt araşdırması	“S&P”-nin bərpa araşdırmaları

Likvidlik riski

Likvidlik riski, Bankın nağd pul və ya digər maliyyə aktivini əldə etmək üçün maliyyə öhdəliklərini yerinə yetirməkdə çətinlik çəkməsi riskidir. Aktiv və öhdəliklərin ödəmə müddəti uyğun gəlmədikdə likvidlik riski yaranır. Aktiv və öhdəliklərin ödəmə müddətləri və faiz dərəcələrinin uyğun və ya nəzarət edilən uyğunsuzluğu likvidliyin idarə edilməsi üçün əsasdır. Maliyyə qurumları üçün tamamilə uyğunlaşma qeyri-adi bir haldır, çünki işlərin aparılması çox vaxt qeyri-müəyyən müddətə və müxtəlif növlərə aiddir. Uyğunlaşmayan mövqe potensial olaraq gəlirliliyi artırma bildiyi kimi, eyni zamanda zərər riskinə də təkan verə bilər.

Bank, pul vəsaitlərinin hərəkəti ilə bağlı bütün öhdəliklərin vaxtı-vaxtında yerinə yetirilməsi üçün zəruri həcmdə vəsaitlərin mövcudluğunu təmin etmək məqsədi ilə likvidliyini idarə edir və tənzimləyir. Likvidlik siyasəti Müşahidə Şurası tərəfindən nəzərdən keçirilir və təsdiqlənir.

Bank buraxılmış borc qiymətli kağızlarından, banklardan alınmış uzun və qısa müddətli kreditlərdən, əsas korporativ və fərdi müştərilərindən qəbul edilmiş depozitlərdən ibarət olan və yüksək likvidlik səviyyəsinə malik aktivlərin diversifikasiya olunmuş portfeli ilə müşayiət olunan diversifikasiyalı və sabit maliyyələşdirmə bazasını fəal surətdə dəstəkləməyə çalışır ki, gözlənilməyən likvidlik tələbatına operativ və səmərəli qaydada cavab verə bilsin.

Likvidliyin idarə edilməsi siyasəti aşağıdakılardan ibarətdir:

- əsas valyutalar üzrə pul vəsaitlərinin hərəkətinin proqnozlaşdırılması və onlarla əlaqədar tələb olunacaq likvid aktivlərin səviyyəsinin nəzərə alınması;
- maliyyələşdirmə mənbələrinin müxtəlifliyinin təmin edilməsi;
- borcların cəmləşməsinin və profillərinin tənzimlənməsi;
- borcların maliyyələşdirilməsi planlarının tərtib edilməsi;
- pul vəsaitlərinin hərəkətinin kəsilməsinə qarşı bir tədbir kimi yüksək likvidlik səviyyəsinə malik, asanlıqla satıla bilən aktivlər portfelinin təmin edilməsi;
- fəvqəladə hallarda likvidliyin və maliyyələşdirmənin təmin edilməsi üçün planların hazırlanması;
- likvidlik əmsallarının normativ tələblərə uyğun olub-olmadığının izlənməsi.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Xəzinədarlıq Departamenti Bankın müxtəlif qurumlarından onların maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin likvidlik göstəriciləri haqqında və proqnozlaşdırılan gələcək əməliyyatlarla və fəaliyyət növləri ilə bağlı digər proqnozlaşdırılan pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında təfərrüatlı məlumatlar alır. Daha sonra, Xəzinədarlıq Departamenti tələb olunan qısamüddətli likvid aktivlərin adekvat portfelini təmin edir. Həmin portfel, əsasən, qısamüddətli likvid ticari qiymətli kağızlardan, banklara verilmiş kreditlərdən və sair banklararası alətlərdən ibarət olmaqla, bütövlüklə Bank üçün yetərli likvidliyi təmin etmək məqsədinə xidmət edir.

Xəzinədarlıq Departamenti gündəlik olaraq likvidlik mövqeyinin monitorinqini, Risklərin İdarə edilməsi heyəti isə həm normal, həm ən çətin bazar şəraitlərini əks edən müxtəlif ssenarilərlə mütəmadi likvidlik stress-testlərini aparır. Normal bazar şəraitində likvidlik mövqeyini əks edən likvidlik haqqında hesabatlar rəhbərliyə həftəlik olaraq təqdim olunur. Likvidliyin tənzimlənməsi ilə bağlı qərarlar APIK tərəfindən qəbul edilir və Xəzinədarlıq Departamenti tərəfindən icra olunur.

Aşağıdakı cədvəllərdə maksimal dərəcədə mümkün olan erkən ödəniş müddətinə əsasən maliyyə aktivləri, öhdəlikləri və kreditlərlə bağlı öhdəliklər üzrə diskontlaşdırılmamış pul vəsaitlərinin hərəkəti təqdim olunur. Cədvəllərdə təqdim edilən cəmi məxaric müqavilələrdə nəzərdə tutulan maliyyə öhdəlikləri və ya öhdəliklər üzrə diskontlaşdırılmamış pul vəsaitlərinin hərəkətidir. Buraxılmış maliyyə zəmanətləri müqavilələrinə gəldikdə isə, zəmanətin maksimal məbləği həmin zəmanətin yerinə yetirilməsinə dair tələb irəli sürə bilən ən erkən dövrə aid edilir.

31 dekabr 2019-cu il tarixinə maliyyə öhdəliklərinin ödəniş müddətlərinin təhlili aşağıdakı kimidir:

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

	Tələb olunanadək və 1 aydan az	1 aydan 3 aya qədər	3 aydan 1 ilə qədər	1 ildən 5 ilə qədər	5 ildən çox	Cəmi məxaric	Cəmi qalıq dəyəri
Qeyri-törəmə öhdəliklər							
Banklara və digər maliyyə qurumlarına ödəniləcək vəsaitlər	591	931	4,475	73,049	11,239	90,285	85,181
Müştərilərə verilmiş kreditlər	65,406	22,083	81,680	26,259	-	195,428	186,226
Subordinasiya borc öhdəlikləri	99	124	567	19,088	-	19,878	16,762
İcarə öhdəlikləri	139	321	482	965	5,447	7,354	6,354
Digər maliyyə öhdəlikləri	3,902	-	-	-	-	3,902	3,902
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	70,137	23,459	87,204	119,361	16,686	316,847	298,425
Kredit verilməsi ilə əlaqəli öhdəliklər	10,633	-	-	-	-	10,633	10,633

31 dekabr 2018-ci il tarixinə maliyyə öhdəliklərinin ödəniş müddətlərinin təhlili:

	Tələb olunanadək və 1 aydan az	1 aydan 3 aya qədər	3 aydan 1 ilə qədər	1 ildən 5 ilə qədər	5 ildən çox	Cəmi məxaric	Cəmi qalıq dəyəri
Qeyri-törəmə öhdəliklər							
Banklara və digər maliyyə qurumlarına ödəniləcək vəsaitlər	1,269	728	3,144	11,060	36,020	52,221	48,690
Müştərilərə verilmiş kreditlər	52,983	29,934	55,604	39,367	-	177,888	168,728
Subordinasiya borc öhdəlikləri	99	124	567	19,088	-	19,878	16,762
Digər maliyyə öhdəlikləri	16,809	-	-	-	-	16,809	16,809
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	71,160	30,786	59,315	69,515	36,020	266,796	250,989
Kredit verilməsi ilə əlaqəli öhdəliklər	16,450	-	-	-	-	16,450	16,450

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Azərbaycan qanunvericiliyinə əsasən, fiziki və hüquqi şəxslər istənilən vaxt, əksər hallarda yığılmış faizlərin itirilməsi şərtilə, yerləşdirilmiş müddətli depozitlərini geri götürə bilər. Bu depozitlər onların ödəniş tarixlərinə əsasən, yuxarıdakı diskontlaşdırılmamış ödəniş müddəti cədvəllərində təsnif olunur. Bankın rəhbərliyi fiziki və hüquqi şəxslərin öz müddətli depozitlərini qeyd olunan ödəniş müddətlərindən əvvəl geri götürəcəklərini hesab etmir.

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2019-cu il tarixinə maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda əks edilmiş məbləğlərin ödəniş müddətləri üzrə təhlili təqdim olunur:

	1 aya qədər	1 aydan 3 aya qədər	3 aydan 1 ilə qədər	1 ildən 5 ilə qədər	5 ildən artıq	Vaxtı keçmiş	Müddətsiz	Cəmi
MALİYYƏ AKTİVLƏRİ								
Pul vəsaitləri və onların aktivləri	62,194	-	-	-	-	-	-	62,194
Banklardan və digər maliyyə qurumlarından alınacaq vəsaitlər	304	-	1,588	-	-	-	1,199	3,091
İnvestisiya qiymətli kağızları	3,493	6,762	38,771	4,964	2,900	-	188	57,078
Müştərilərə verilmiş kreditlər	13,881	14,331	58,144	87,961	32,273	15,636	-	222,226
Digər maliyyə aktivləri	7,102	-	330	-	-	-	1,403	8,835
Cəmi maliyyə aktivləri	86,974	21,093	98,833	92,925	35,173	15,636	2,790	353,424
MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ								
Banklara və digər maliyyə qurumlarına ödəniləcək vəsaitlər	999	854	4,052	71,880	7,396	-	-	85,181
Müştərilərə ödəniləcək vəsaitlər	64,621	20,667	77,894	23,044	-	-	-	186,226
Subordinasiya borc öhdəlikləri	37	-	-	16,725	-	-	-	16,762
İcarə öhdəlikləri	100	247	375	772	4,860	-	-	6,354
Digər maliyyə öhdəlikləri	3,902	-	-	-	-	-	-	3,902
Cəmi maliyyə öhdəlikləri və təəhhüdlər	69,659	21,768	82,321	112,421	12,256	-	-	298,425
Likvidlik boşluğu	17,315	(675)	16,512	(19,496)	22,917	15,636	2,790	
Məcmu likvidlik boşluğu	17,315	16,640	33,152	13,656	36,573	52,209	54,999	

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2018-ci il tarixinə maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda əks edilmiş məbləğlərin ödəniş müddətləri üzrə təhlili təqdim olunur:

	1 aya qədər	1 aydan 3 aya qədər	3 aydan 1 ilə qədər	1 ildən 5 ilə qədər	5 ildən artıq	Vaxtı keçmiş	Müddətsiz	Cəmi
MALİYYƏ AKTİVLƏRİ								
Pul vəsaitləri və onların aktivləri	17,980	-	-	-	-	-	-	17,980
Banklardan və digər maliyyə qurumlarından alınacaq vəsaitlər	5,657	8	24,500	-	-	-	624	30,789
İnvestisiya qiymətli kağızları	-	-	-	-	4,949	-	188	5,137
Müştərilərə verilmiş kreditlər	12,683	27,032	37,429	74,192	40,093	11,726	-	203,155
Digər maliyyə aktivləri	3,977	-	-	-	-	-	553	4,530
Cəmi maliyyə aktivləri	40,297	27,040	61,929	74,192	45,042	11,726	1,365	261,591
MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ								
Banklara və digər maliyyə qurumlarına ödəniləcək vəsaitlər	1,233	660	2,852	9,857	34,088	-	-	48,690
Müştərilərə ödəniləcək vəsaitlər	52,129	28,434	51,687	36,478	-	-	-	168,728
Subordinasiya borc öhdəlikləri	37	-	-	16,725	-	-	-	16,762
İcarə öhdəlikləri	-	-	-	-	-	-	-	-
Digər maliyyə öhdəlikləri	16,809	-	-	-	-	-	-	16,809
Cəmi maliyyə öhdəlikləri və təəhhüdlər	70,208	29,094	54,539	63,060	34,088	-	-	250,989
Likvidlik boşluğu	(29,911)	(2,054)	7,390	11,132	10,954	11,726	1,365	
Məcmu likvidlik boşluğu	(29,911)	(31,965)	(24,575)	(13,443)	(2,489)	9,237	10,602	

Likvidlik riskini idarə etmək üçün Bankın istifadə etdiyi əsas göstərici ARMB-nin müəyyən etdiyi likvidlik əmsəlidir.

Bank ARMB-nin tələbinə uyğun olaraq, gündəlik əsaslarla bu icbari likvidlik əmsalını hesablayır. Bu əmsal yüksək likvidlik səviyyəsinə malik aktivlərin tələb əsasında ödənilən öhdəliklərə nisbəti kimi hesablanan ani likvidlik əmsəlidir.

Bankın mövqeyi 31 dekabr 2019-cu il tarixlərində bu əmsala uyğun olmuşdur (2018: Bankın mövqeyi icbari likvidlik əmsalına uyğun olmamışdır).

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Əməliyyat riski

Əməliyyat riski Bankın prosesləri, işçi heyəti, texnologiya və infrastrukturunu ilə bağlı bir çox səbəblərdən, habelə kredit, bazar və likvidlik risklərindən başqa kənar amillərdən, məsələn hüquqi və normativ tələblərdən və ümumi qəbul edilmiş korporativ davranış standartlarından irəli gələn birbaşa və dolaylı zərərə uğraması riskidir. Əməliyyat riskləri Bankın bütün əməliyyatlarından yaranır.

Bankın məqsədi əməliyyat riskini idarə etməklə, iqtisadi səmərəlilik və innovasiya vasitəsilə Bankın nüfuzuna qarşı hər hansı maliyyə zərərləri və ziyanın qarşısını almaqdır. Bütün hallarda Bankın siyasəti təbiiq olunan hüquqi və normativ tələblərə əməl etməyi tələb edir.

Bankın rəhbərliyi əməliyyatlarla bağlı bütün sahələrdə zəruri hesab etdiyi daxili nəzarət sistemlərini qurmaqla əməliyyat riskini idarə edir.

32. HESABAT TARİXİNDƏN SONRA BAŞ VERMİŞ HADİSƏLƏR

31 yanvar 2020-ci il tarixində Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı, maliyyələşdirmə dərəcəsini 7.50%-dən 7.25%-ə, faiz dəhlizinin maksimal həddini 9.25%-dən 9.00%-ə və minimal həddini 5.75%-dən 5.50%-ə endirməyi qərara almışdır.

2019-cu ilin sonunda Çinin Uhan şəhərində yeni tip koronavirus aşkarlanmışdır. 31 dekabr 2019-cu il tarixinə xəstəliyin yayılma coğrafiyası və qeydə alınmış xəstə sayı məhdud olduğundan, bu vəziyyət MHBS üzrə hazırlanmış maliyyə hesabatlarına düzəliş edilməsi üçün təsirə malik olmamışdır. Lakin 2020-ci ilin yanvar ayından başlayaraq, vəziyyətdə köklü dəyişikliklər qeydə alınmağa başlamış və 2020-ci ilin mart ayında yeni tip koronavirus Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı (ÜST) tərəfindən pandemiya olaraq elan edilmişdir.

Digər dünya ölkələrində olduğu kimi, Azərbaycan Respublikası hökuməti də pandemiya qarşı mübarizə üçün müxtəlif tədbirlər, o cümlədən səyahət məhdudiyyəti, karantin, iş yerlərinin və digər yerlərin, eləcə də müəyyən ərazilərin bağlanması üzrə tədbirlər həyata keçirmişdir. Bu tədbirlər global tədarük zəncirinə, həm də mal və xidmətlərə olan tələb səviyyəsinə təsir göstərmiş və aktiv qiymətlərinin və valyuta məzənnələrinin daha çox dəyişkən olmasına, uzunmüddətli perspektivdə faiz dərəcələrinin nəzərəcarpacaq dərəcədə azalması ilə müşahidə olunan biznes əməliyyatlarının əhəmiyyətli dərəcədə pozulmasına və iqtisadi qeyri-müəyyənliyin artmasına səbəb olmuşdur. Hökumətin pandemiya qarşı mübarizə tədbirləri və bu tədbirlərin müsbət nəticələri davam etməkdədir.

Dünya iqtisadiyyatında baş verən geriləmə ilə yanaşı, 2020-ci ilin mart ayında OPEC və Rusiyanın iştirak etdiyi görüşlərdə hasilatın azaldılması barədə razılıq əldə oluna bilməməsindən sonra, neftin qiyməti kəskin dərəcədə aşağı düşmüşdür. Baş vermiş hadisələr və mövcud vəziyyət, şirkətlərin əvvəllər üzləşmədiyi və maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli dərəcədə təsir ola biləcək qeyri-müəyyənlik və risk səviyyələri yaratmışdır.

Hazırda rəhbərlik gələcək inkişaf üçün müxtəlif ssenariləri altında fəaliyyət planları üzərində işləyir. Bankın rəhbərliyi, yaxın gələcəkdə hazırkı vəziyyətin yaxşılaşmayacağı təqdirdə, Bankın müştəriləri ilə müəyyən kreditlərin restrukturizasiyasını həyata keçirə bilər.

27 yanvar 2020-ci il tarixində “Azpetrol Neft Şirkəti” MMC-dən alınmış subordinasiya borclarının ödəmə tarixi 27 yanvar 2026-cı il tarixinədək uzaldılmışdır.

7 may 2020-ci il tarixində Azərbaycan Əmanətlərin Sığortalanması Fondunun (ADIF) Himayəçilik Şurası, milli valyutada qorunan əmanətlər üzrə illik faiz dərəcəsinin 2020-ci il iyunun 1-dən 10% -dən 12% -ə qaldırılması barədə qərar qəbul etmişdir.